

Bærekraftsrapport 2022

INNHold

1	INNLEDNING	4
1.1	Strategi bærekraft	4
1.2	Rammeverk	5
1.2.1	Organisering	5
1.2.2	Styringsdokumenter, styrings- og målesystemer	5
1.2.3	GRI Standard (Global Reporting Initiative)	5
1.2.4	Scorekort og KPI	6
1.3	Initiativer	6
2	INTERESSENTDIALOG OG VESENTLIGHETSANALYSE	8
2.1	Interessentdialog og vesentlighetsanalyse	8
2.2	Interessentkartlegging	8
2.3	Interessentdialog	9
2.4	Vesentlighetsanalyse	10
2.5	Påvirkningsanalyse (Impact analysis)	11
3	ARBEIDS- OG MENNESKERETTIGHETR	11
3.1	Faktainformasjon	11
3.2	Åpenhetsloven	12
3.3	Likestilling og mangfold	14
3.4	Arbeidsmiljø og utvikling av ansatte	15
4	PERSONVERN OG INFORMASJONSSIKKERHET	17
4.1	Faktainformasjon	17
4.2	Personvern	18
4.3	Informasjonssikkerhet	19
5	ØKONOMISK KRIMINALITET	19
5.1	Faktainformasjon	19
5.2	Generelt om arbeidet med økonomisk kriminalitet	20
6	ANSVARLIGE PRODUKTER OG TJENESTER	21
6.1	Faktainformasjon	21
6.2	Produktinformasjon og markedsføring	22
6.3	Rammeverk for grønne, sosiale og bærekraftige produkter	22
6.4	Green & Sustainability Bond Framework	23
6.5	Digitalisering	23
7	ANSVARLIG FORRETNINGSVIRKSOMHET	23
7.1	Faktainformasjon	23
7.2	Etikk	25
7.3	Kundeklager	25
7.4	Varsling	25
7.5	Kundetilfredshet	25
7.6	ESG reguleringer	26
8	ANSVARLIG KREDITTGIVNING	26
8.1	Faktainformasjon	26
8.2	Strategiske føringer	27
8.3	Klimautslipp i utlånsporteføljen	28
8.4	Ansvarlig kredittgivning i personmarked	29

8.5	Ansvarlig kredittgivning i bedriftsmarked.....	29
9	ANSVARLIG INVESTERING.....	30
9.1	Faktainformasjon	30
9.2	Investeringer i likviditetsporteføljen.....	32
9.3	Investeringer i datterselskaper og selskaper hvor banken har eierposisjoner i.....	32
9.4	Finansiering under Green & Sustainability Bond Framework.....	33
9.5	Investeringer gjort av fondsforvaltere i fondsprodukter banken formidler.....	34
10	ANSVARLIGE INNKJØP.....	35
10.1	Faktainformasjon	35
10.2	Leverandører og samarbeidspartner.....	36
10.3	Arbeids- og menneskerettigheter (Åpenhetsloven).....	37
10.4	Virksomhetsstyring	38
10.5	Klima og natur	39
11	KLIMA OG NATUR.....	40
11.1	Faktainformasjon	40
11.2	Klima.....	41
11.3	Natur.....	45
12	VEDLEGG 1: GRI Indeks	46
13	VEDLEGG 2: Scorekort.....	54
14	VEDLEGG 3: Tiltaksplan ARP.....	60
15	VEDLEGG 4: Revisorerklæring	62

1 INNLEDNING

1.1 Strategi bærekraft

Sparebanken Sørs misjon er å «Skape bærekraftig vekst og utvikling for vår landsdel».

Sparebanken Sør er en regional sparebank, hvor forretningsmodellen er en integrert verdikjede som omfatter utvikling, produksjon og formidling av finansielle produkter og tjenester. Distribusjon av produkter gjennom eierselskaper og samarbeidspartnere utgjør en viktig del av forretningsmodellen. Sparebanken Sør betjener kundene gjennom en kombinasjon av salgskontorer og digitale løsninger. Digitalisering og analytisk tilnærming preger aktiviteter gjennom hele verdikjeden. De største forretningsområdene er innskudd og utlån til privat- og bedriftsmarkedet, samt finansiering og investering. Det er disse forretningsområdene, sammen med innkjøp, som vi har størst positiv og negativ påvirkning på i forhold til bærekraft, og som også representerer den største risikoen og mulighetene ift bankens finansielle posisjon og resultater. For mer informasjon om størrelsen på disse forretningsområdene, henvises til Årsrapporten. Forretningsvirksomheten utøves innenfor rammen av selskapets strategi, eierstyring- og selskapsledelse, etiske retningslinjer, øvrige styringsdokumenter, retningslinjer og rutiner og i henhold til regulatoriske rammebetingelser. Det er etablert en rekke indikatorer (KPI er), med kort- og langsiktige mål innenfor vesentlige tema. Løpende oppfølging av disse indikatorene sammen med andre analyser og vurderinger, danner grunnlag for å følge utvikling og måloppfyllelse og for å påse at strategier, retningslinjer, aktsomhetsvurderinger og målsettinger etterleves.

Sparebanken Sør har lang tradisjon som en ansvarlig samfunnsaktør.

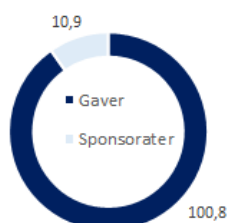
Arbeidet med bærekraft (ESG - Environmental, Social and Governance) som omfatter klima og natur, sosiale forhold og virksomhetsstyring, er en naturlig videreutvikling av den rollen banken har spilt gjennom snart 200 år. For Sparebanken Sør innebærer ansvaret for bærekraftig utvikling at banken skal bidra til positiv utvikling innenfor ESG, samt ivareta bankens samfunnsansvar i områder der banken har sin virksomhet. Arbeidet med bærekraft skal styrke konkurransekraften og redusere bankens ESG risiko. Banken skal som arbeidsgiver, investor, långiver og leverandør av finansielle produkter og tjenester, bidra til bærekraftig vekst gjennom å forsterke positive og redusere negative påvirkninger på mennesker, samfunn, klima og natur.

Bærekraft er forankret og integrert i bankens overordnede strategiplan.

Sparebanken Sør skal operasjonalisere bærekraft i alle forretningsområdene, og skal bidra til løsninger på de utfordringer innenfor bærekraft som samfunnet står ovenfor. Sparebanken Sør støtter opp om Parisavtalen og andre relevante globale og nasjonale initiativer knyttet til bærekraft.

Bankens formål er å levere konkurransedyktig avkastning til egenkapitalbeviserne, og samtidig skape bærekraftig utvikling og vekst i vår landsdel.

Gaver og sponsorater 2022, MNOK

Skattebidrag 2022, MNOK

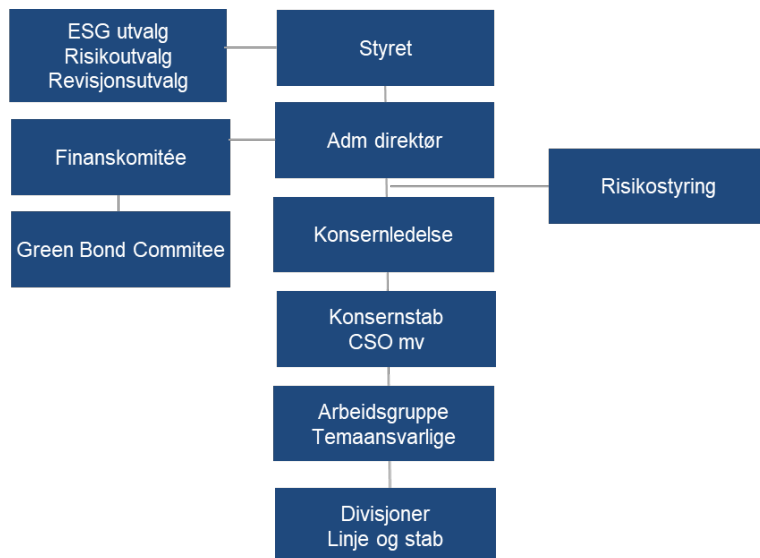

Sparebanken Sør bidrar til nærings- og samfunnsutvikling gjennom et aktivt samarbeid med kunder, offentlig, næringsliv, forskning- og utdanningsmiljøer. Banken bidrar med betydelige midler til en rekke idretts- og kulturaktiviteter, samfunnsoppgaver, og bærekraftige aktiviteter for å stimulere til bærekraftig utvikling og vekst i landsdelen.

1.2 Rammeverk

1.2.1 Organisering

Organisasjonsstrukturen for arbeidet med bærekraft:

Arbeidet med ESG er godt forankret i bankens styre og ledelse. Detaljer om organisering og ansvar fremgår av Strategi bærekraft, <https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/styringsdokument-strategi-barekraft-sparebanken-sor.pdf>, kap. 3 side 6.

1.2.2 Styringsdokumenter, styrings- og målesystemer

Gode styringsdokumenter og styrings- og målesystemer er en viktig forutsetning for arbeidet med bærekraft. Det er utarbeidet styringsdokumenter på overordnet nivå, og på operativt nivå, innenfor de ulike temaområdene. I tillegg har banken en rekke interne styringsdokumenter, rutiner og retningslinjer til internt bruk, og som av konfidensielle hensyn ikke er offentlig tilgjengelig.

Styringsdokumentene beskriver styringssystemene for de aktuelle temaene, og hvordan disse styres og følges opp.

Banken har etablert KPIer (måleparameter) for de ulike tema som fremgår av Scorekort vedlegg 2. Disse følges opp og tiltak for forbedringer iverksettes ved behov. Prioriterte KPIer integreres i bankens overordnede risikostyringsrammeverk og kvartalsvis rapporter til styret.

Styringssystemer, KPIer og metoder er gjenstand for løpende vurdering, utvikling og revidering. Styringsdokumenter, styringssystemer, mål og metoder, evalueres og revideres gjennom årlige revisjonsprosesser.

En oversikt over bankens styringsdokumenter knyttet til ESG, finnes under de vesentlige tema, eller på bankens hjemmeside, <https://www.sor.no/felles/om-sparebanken-sor/samfunnsansvar/barekraftsrapporter/>

1.2.3 GRI Standard (Global Reporting Initiative)

Denne rapporten er utarbeidet i henhold til nye GRI standarder 2021, som er et anerkjent globalt system og rammeverk for bærekraftsrapportering (ESG).

1.2.4 Scorekort og KPI

ESG område	Indikator	ENH.	2020	2021	2022	Målsetning	
						Mål	Tid
SOSIAL	Andel kvinnelige ledere totalt	%	38,5	38,9	37,3	40 - 60	2025
	Kvinnerns snitt lønn i forhold til menn	%	83,9	85,9	86,9	90 - 110	2025
	Personaltilfredshet	%	84	NA	85	> 80	
	Oppetid kundeløsninger, SLA	%	99,6	99,77	99,64	99,70	
VIRKSOMHETS STYRING	Gaver og sponsorer	MNOK	47,9	51,7	111,7		
	Kundetilfredshetsindikator Personmarkedet	Plass nr	5	11	6	Topp 3	
	Kundetilfredshetsindikator Bedriftsmarkedet	Pass nr	3	7	7	Topp 3	
	Grønne boliglån, % av totale lån boliglån	%	NA	18,5	14,0	50	2030
	Bærekraftige obligasjoner Likviditetsportefølje	MNOK	680	1.495	3.178	2.000	2022
	Obl.finansiering under Green&Sustainability Bond Framework	MNOK	5.102	5.103	12.231		
	Andel leverandører som risikovurderes mht ESG	% volum			78,3		
	Leverandører > 1 MNOK som har rapportert brudd på Arbeids- og menneskerettigheter	Antall			2	0	
	ESG Rating, (Neglisjerbar risiko er ≤ 10 poeng)	Poeng		11,7	9,7	≤ 20	
	KLIMA OG NATUR	Klimautslipp fra egen virksomhet	tonn CO2	273,0	254,4	232,2	
Reduksjon klimautslipp fra egen virksomhet, Base line 2017		%	46,8	50,4	54,7	55	2030
Energiintensitet egen virksomhet		kWh/m2	214	233	203	0 (NZE)	2050
Reduksjon i klimautslipp fra utlån i 2030; Base line 2021		%		NA	NA	40	2030
Reduksjon i klimautslipp fra utlån i 2050, Base line 2021		tonn CO2		NA	NA	0 (NZE)	2050
Reduksjon i klimautslipp fra investeringer i 2030, BL 2021		%		NA	NA	40	2030
Reduksjon i klimautslipp fra investeringer i 2050, BL 2021		%		NA	NA	0 (NZE)	2050
Andel energi fra fornybare energikilder		%		94,1	96,1		
Firmabiler som er el-biler		%	62	81	83	100	2023

** For definisjoner av KPI kfr. Vedlegg 2 Scorekort Definisjoner

En oversikt over bankens samlede KPIer (indikatorer), fremgår av vedlegg 2 i denne rapport.

1.3 Initiativer

PRINCIPLES FOR
RESPONSIBLE
BANKING

VEIKART FOR GRØNN
KONKURRANSEKRAFT
I FINANSNÆRINGEN

1.3.1 FN Global Compact

Sparebanken Sør er tilsluttet FNs Global Compact. Global Compact er verdens største initiativ for arbeid med bærekraft og samfunnsansvar. Banken rapporterer årlig (Communication on Progress, CoP) mht status og utvikling i arbeidet med bærekraft og bærekraftsmål.

1.3.2 UNEP FI PRB (FNs Miljøprogram - Principles for Responsible Banking)

FNs prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet er en guide som beskriver forpliktelser til ansvarlighet og ambisjoner for handlinger, for å oppfylle bærekraftsmål og Parisavtalen. Sparebanken Sør er signatory i UNEP PRB. For mer informasjon om integrering UNEP PRBs prinsipper, <https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/2021-reporting-self-assessment-template-sparebanken-sor.docx>

1.3.3 UNEP FI PRI (FNs Miljøprogram - Principles for Responsible Investment)

Sparebanken Sør driver ikke egen kapitalforvaltning, og er derfor ikke signatory i UNEP PRI. Banken formidler verdipapirfond fra andre fondsforvaltere og stiller krav til at disse er medlem og etterlever UNEP PRI sine prinsipper.

1.3.4 Finans Norge «Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen»

Finans Norge har utarbeidet et veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen med visjon om at finansnæringen i 2030 er lønnsom og bærekraftig. Sparebanken Sør er i kontinuerlig prosess med å integrere disse prinsippene i strategiske og operative prosesser.

1.3.5 FNs Bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål ble vedtatt i 2015 og er en global plan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. Sparebanken Sør støtter alle de 17 bærekraftsmål, og har identifisert noen av målene banken har særlig fokus på. Prioriterte bærekraftsmål, viktige tiltak og aktiviteter, illustreres i figuren under.

 5 LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE	Åpenhetsloven Varsling og klaging Lik tilgang til finansielle løsninger og produkter
 8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST	ESG krav til kunder og leverandører ESG krav til utlån, investeringer og finansiering Trøtt arbeidsmiljø. nulltoleranse økonomisk krim.
 12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON	Bærekraftige produkter og tjenester Sirkulærøkonomi, gjenbruk og avfallshåndtering ESG krav til kreditt, investering, finansiering og
 13 STOPPE KLIMAENDRINGENE	TCFD rapport og mål til klimareduksjon TNFD rapport Grønt produktrammeverk
 17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE	Medlem UN Global Compact Medlem UNEP PRB/PRI Finans Norge

Mer detaljer om tiltak og aktiviteter i forhold til å støtte opp om prioriterte bærekraftsmål, fremgår under de relevante tema.

1.3.6 TCFD (Task force on Climate-related Financial Disclosures)

TCFD er en supplerende del til Bærekraftsrapporten og bankens samlede rapportering av bærekraft. TCFD rapporten gir en oversikt over bankens klimarapportering,

<https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/2022-tcf-d-rapport-sparebanken-sor.pdf>

1.3.7 PCAF (Partnership for Carbon Accounting Financials)

Sporebanken Sør ble i 2021 partner i PCAF.

PCAF er et globalt samarbeid mellom finansinstitusjoner som arbeider for å harmonisere vurderinger og opplysninger om klimagassutslipp finansiert av lån og investeringer. Gruppen er raskt voksende og består av et stort antall banker og investorer fra hele verden.

1.3.8 ESG Rating

Sporebanken Sør fikk oppdatert sin ESG rating av Sustainalytics i 2022. Banken fikk en score på 9,7 tilsvarende neglisjerbar risiko. Mer detaljer fremgår av figuren under.

ESG Risk Rating

9.7

Updated Dec 9, 2022

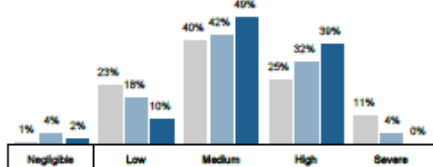
-1.9

Momentum

Negligible Risk

ESG Risk Rating Distribution

ESG Risk Rating Ranking

UNIVERSE	RANK	PERCENTILE
	(1 st = lowest risk)	(1 st = Top Score)
Global Universe	200/15559	2nd
Banks INDUSTRY	34/1005	4th
Regional Banks SUBINDUSTRY	7/398	2nd

2 INTERESSENTIALOG OG VESENTLIGHETSANALYSE

2.1 Interessentdialog og vesentlighetsanalyse

Bærekraft handler om langsiktig verdiskaping, både for samfunnet og for selskapet det gjelder. Hvilken betydning de ulike bærekrafttema har for selskapet og bransjen generelt, vil variere. Hvert enkelt selskap må prioritere hvilke bærekrafttemaer som er viktigst for sin virksomhet. Disse analysene kalleres «dobbel vesentlighetsanalyser».

En vesentlighetsanalyse er et etablert verktøy for å identifisere bærekrafttemaer av betydning for et selskaps langsiktige verdiskaping og påvirkning på samfunn og miljø. Prinsippet om dobbelt vesentlighet er/blir sentralt i de viktigste internasjonale rapporteringsstandardene herunder CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive), og utgjør en etablert del av beste praksis innenfor bærekraft. Det er også et stadig mer etablert prinsipp i forhold til regulatoriske krav knyttet til bærekraftsrapportering.

Høsten 2022 gjennomførte Sparebanken Sør en oppdatering av interessent- og vesentlighetsanalyse. Hensikten med dette var:

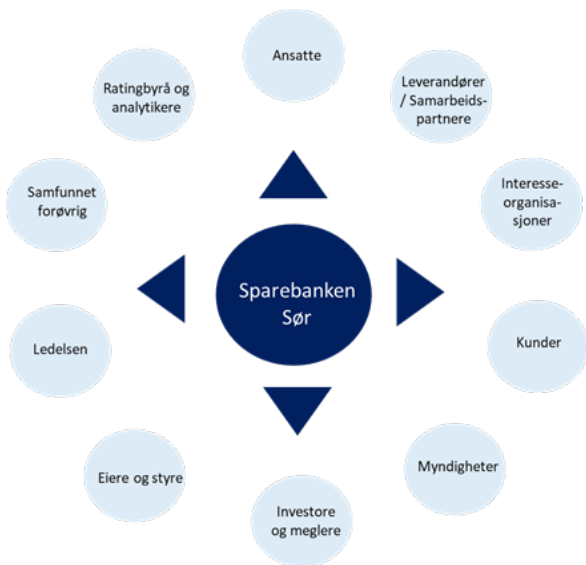
- Kvalitetssikre vesentlige tema
- Ivareta prinsippet om dobbelt vesentlighet

2.2 Interessentkartlegging

Interessenter velges ut på bakgrunn av forretningsmessige relasjoner, kompetanse om bærekraft, samt betydningen de har på samfunnet og bankens forretningsområder. Ved utvelgelsen av interessenter har vi også hatt fokus på å velge ut et tilstrekkelig antall interessenter med god kunnskap om bransje og bærekraft, og som kan defineres som eksperter.

Interessentkartleggingen ble gjennomført som en spørreundersøkelse med oppfølgingsamtaler med utvalgte interessenter.

Figuren under viser hvilke interessentgrupper som er prioritert ved utvelgelsen.

Sparebanken Sør vurderer løpende relevante interessenter, herunder også potensielle nye interessenter. Interessentgruppene er viktige fordi de kan påvirke og gi innspill til hvordan banken skal prioritere arbeidet med ESG, valg av tema, tiltak og prioriteringer.

2.3 Interessentdialog

Informasjon om de mest sentrale interessentene:

Interessenter	Arena for dialog	Jevnlig	Årlig	Ved behov	Aktuelle tema	Tiltak
Kunder (personkunder og bedriftskunder).	Kundemøter, arrangementer, kundeundersøkelser			X	Produkter, tjenester og pris. Digitale løsninger. Ansvarlig forretningsvirksomhet.	Bærekraftige produkter. ESG i kundesamtaler og kredittprosesser.
Leverandører og samarbeidspartnere	Anskaffelse og oppfølging. Møter og samlinger		X	X	Oppfølging åbenhetsloven av leveranseavtaler, kvalitet og løsninger, SLA.	Krav til ESG i anbudprosesser, oppfølging og leverandørsamtaler.
Myndigheter, Norges Bank, Finanstilsynet mm.	Halvårlige møter, ad-hoc møter.	X	X		ESG risiko, status og oppfølging av regulatoriske krav.	Ivareta regulatoriske krav og rapportering.
Ratingbyråer analytikere.	Møter, arrangementer, ratingprosesser.	X	X		Oppfølging av ESG status, utvikling i markedet. Ratingprosesser	Krav og gap ift ESG, rapportere. Rammeverk bærekraftige obligasjoner/produkter.
Ledelsen	Faste møter og møteplasser	X			Alle relevante bærekraftstema	Relevante tiltak operativt, regulatorisk og utvikling blir diskutert og besluttet
Ansatte	Medarbeidersamtaler, arrangementer, allmøter.		X		Arbeidsmiljø, likestilling, faglige tema som bærekraft, HMS mv.	Kompetansebygging, medarbeiderundersøkelser og godt arbeidsmiljø.
Eiere og styre	Styremøter, faste møter generalforsamling.	X	X		Regulatoriske krav, forventninger i marked, operasjonalisere ESG.	Løpende informasjon, oppfølging, rapportering av tiltak og utvikling.
Interesseorganisasjoner, UN GC, PRB, FinansNorge.	Faste og tilfeldige møter, arrangementer, prosjekter og kurs	X			Utvikling av ESG, implementere prinsipper, prosjekter, KPI mv.	Prosjekter, kurs, ivareta prinsipper, utvikling og rapportering.
Investorer og meglere	Møter, arrangementer	X	X		Oppfølging av ESG status, utvikling i markedet, finansiering mv.	Krav og gap ift ESG, rapportere og utsteder grønne obligasjoner.
Samfunnet for øvrig.	Diverse.			X	Bankens samfunnsrolle, bidrag til utvikling av samfunn og lokalmiljø	Gaver, sponsorater og bankens engasjement i lokalsamfunnet.

Prosessen for å identifisere og engasjere interessenter og integrere deres innspill i beslutningsprosesser som angår dem, pågår løpende som en del av virksomheten.

Målsetingen med interessentdialog er å få innspill på hva interessentene mener er vesentlige bærekraftstema som banken bør prioritere ut fra et samfunns- og forretningsmessig perspektiv.

2.4 Vesentlighetsanalyse

For å sikre at banken prioriterer de temaene som er mest vesentlige, og at det ble tatt hensyn til dobbelt vesentlighet, ble vesentlighetsanalysen oppdatert høsten 2022.

Analysen er basert på prinsippet om dobbelt vesentlighet. Dobbelt vesentlighet betyr analyser av hvordan risiko og muligheter i forhold til ESG påvirker bankens finansielle posisjon og resultater (finansiell vesentlighet), og hvilken positiv og negativ påvirkning banken har på ESG i forhold til samfunn og miljø (miljø- og samfunnsmessig vesentlighet).

Oppdateringen av vesentlighetsanalysen involverte et bredt spekter av våre viktigste interessenter, herunder eiere, kunder, ansatte, myndigheter og samfunnet for øvrig. Vi gjennomførte en spørreundersøkelse som ble fulgt opp av dybdesamtaler med representanter fra interessentgruppene. Det ble gjennomført workshop med konsernledelsen for å vurdere og prioritere hvilke bærekrafttema som har størst betydning for Sparebanken Sør.

Utvelgelse av bærekrafttemaer ble basert på dialog med konsulenter, samt ulike interne og eksterne kilder som SASB Materiality Map.

Vesentlighetsanalysen resulterte i en oversikt over hvilke temaer som er vesentlige for Sparebanken Sør. Disse reflekterer både hva interessentene våre er opptatt av, og hva som har størst finansiell betydning for Sparebanken Sør og størst samfunnsmessig påvirkning.

Samtlige av de vesentlige temaene er svært viktige for Sparebanken Sør, og viser hvor vi har påvirkningskraft, enten direkte i egen virksomhet eller indirekte gjennom forretningsområdene representert ved kunder, leverandører og samarbeidspartnere.

Noen av temaene som eksempelvis klima og natur er viktige i forhold til Sparebanken Sørs finansielle risiko og muligheter, herunder bærekraftige produkter, obligasjoner og investeringer. Dette er de viktigste virkemidler vi har for å ivareta målsetinger i Parisavtalen og kommende Naturavtale. De temaene som gir Sparebanken Sør forretningsmessige muligheter, har det til felles at det gjelder våre kunder, primært innenfor forretningsområdene utlån, investeringer og finansiering. Andre tema som hvitvasking og økonomisk kriminalitet, personvern og informasjonssikkerhet er viktige for å ivareta regulatoriske og samfunnsmessige forhold. Tema knyttet til sosiale forhold, som arbeids- og menneskerettigheter og utvikling av ansatte er viktige for å ivareta og utvikle enkeltindivider både i samfunnet og Sparebanken Sør, og sørge for en rettferdig og bærekraftig verdiskaping og økonomisk utvikling.

Nedenfor fremgår listen over våre vesentligste tema og vesentligste forretningsområder ift bærekraft.

Pri	Vesentlige tema
1	Klima og natur
2	Ansvarlige produkter og tjenester
3	Økonomisk kriminalitet
4	Arbeids- og menneskerettigheter
5	Personvern og informasjonssikkerhet
6	Ansvarlig forretningsvirksomhet
7	Ansvarlig kredittgivning
8	Ansvarlig investering og finansiering
1	Ansvarlige innkjøp

2.5 Påvirkningsanalyse (Impact analysis)

Sparebanken Sør gjennomførte i 2021 en påvirkningsanalyse etter mal fra UNEP Principle for Responsible banking, PRB. Formålet med analysen var å identifisere hvilke positive og negative påvirkninger bankens forretningsmodell har på FNs 17 bærekraftsmål, og prioritere de viktigste områdene. Analysen kartla Sparebanken Sør sin indirekte påvirkning gjennom utlånsporteføljen til bankens person- og bedriftskunder. Påvirkningsanalysen bidrar til å identifisere sosial og miljømessig vesentlighet, samt å ivareta forpliktelsene vi har tatt på oss ved å signere UNEP PRB sine prinsipper.

Personmarkedet - Områder som blir påvirket			
Positiv påvirkning		Negativ påvirkning	
1	Arbeid	1	Klima
2	Inkluderende sunne økonomier	2	Ressursutnyttelse og ressursikkerhet
3	Bolig	3	Inkluderende sunne økonomier
Bedriftsmarkedet - Områder som blir påvirket			
Positiv påvirkning		Negativ påvirkning	
1	Arbeid	1	Klima
2	Ressursutnyttelse og ressursikkerhet	2	Biodiversitet og økosystemer
3	Bolig	3	Avfall

Denne analysen danner sammen med prioriterte tema i punkt 2.4 grunnlag for arbeidet med bærekraft i Sparebanken Sør.

3 ARBEIDS- OG MENNESKERETTIGHETR

3.1 Faktainformasjon

Arbeids- og menneskerettigheter er et vesentlig tema fordi, å gi like rettigheter og muligheter for alle, både internt i Sparebanken Sør og i samfunnet for øvrig, er med å sikre en god og rettferdig økonomisk utvikling og vekst nasjonalt og globalt.

Sparebanken Sør har positiv faktisk og potensiell påvirkning på bla likestilling mellom kjønn, rettferdig lønn, mangfold, videreutvikling av medarbeidere, helse, miljø og sikkerhet og krever at alle banken samhandler med, ivaretar sentrale FN konvensjoner til arbeids- og menneskerettigheter. Tilsvarende kan banken ha en negativ påvirkning ved å ikke ivareta disse områdene på en forsvarlig måte. Sparebanken Sør har ikke direkte vært knyttet til negative hendelser relatert til arbeids- og menneskerettigheter. Den største potensielle samfunnsmessige påvirkningen ligger i forretningsområdene.

Sparebanken Sør følger opp disse temaer med relevante tiltak, for å forsterke den positive påvirkningen og redusere den negative påvirkningen. Det er etablert kort- og langsiktige KPIer for å kunne følge opp og måle resultater og utvikling av tiltak for sentrale indikatorer.

Sparebanken Sør har styringsdokumenter, policyer og retningslinjer, som viser hvilke krav vi stiller, og hvordan vi jobber med dette tema i relevante forretningsområder.

Faktatabell

Tema	Kommentarer
 4 KVALITET PÅ UTDANNING	Viktige fokusområder: <ul style="list-style-type: none">Arbeids- og menneskerettigheterLikestilling og mangfoldArbeidsmiljøHMSKompetanse- og organisasjonsutvikling
 5 LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE	
 8 ANSTENDE ARBEID OG ØKONOMISK VEST	
 10 REDUSERT ULIKHET	

Styringsdokumenter	Strategi Bærekraft, Policy arbeids- og menneskerettigheter, Retningslinjer arbeids- og menneskerettigheter, Etikk dokument, HMS håndbok, Personelhåndbok, Styrets policy mangfold
FN Global Compact Prinsipp	2: Vi skal påse at vi ikke medvirker til brudd på menneskerettighetene 3. Vi skal holde organisasjonsfriheten i hevd og rett til forhandlinger 6. Vi skal sikre at diskriminering i arbeidslivet avskaffes
UNEP PRB Prinsipp	1: Banker må tilpasse forretningsstrategien sin slik at den er i samsvar med og bidrar til enkeltmenneskers behov og samfunnets overordnede mål, slik det kommer til uttrykk i FNs mål for bærekraftig utvikling, Parisavtalen og i relevante nasjonale og regionale rammeverk.
Finans Norge Prinsipp	4: Styrke klimakompetanse og kapasitet i finansnæringen
GRI indikator	401-1, 401-2, 401-3, 405-1, 404-1, 404-2, 404-3, 405-2, 406-1,
Sør indikator	KPI A1, KPI A2, KPI A3, KPI A4, KPI A5, KPI A6
Gjennomførte tiltak	Banken har implementert Åpenhetsloven herunder nye styringsdokumenter og rapportering pr. 31.12.2022. Det er utarbeidet tiltaksplan for, og opplæring i likestilling og mangfold. Banken har økt mangfoldet av ansatte gjennom 2022. Det er gjennomført betydelig opplæring innenfor ulike emner, med en snitt opplæring pr. ansatt 144 timer i 2022. Det er gjennomført årlig oppdatering på autorisasjonsordninger.
Resultater av tiltak	Økt mangfold. Positiv utvikling i kvinners lønn i forhold til menn Åpenhetsloven er implementert. Ingen diskriminerings saker. Økt personaltilfredshet.
Planlagte tiltak	Følge opp og videreutvikle arbeidet med Åpenhetsloven. Videreføre arbeidet med likelønn, herunder metodikk for lettere å gjøre likelønnsbetraktninger. Banken har fokus på mangfold, og har fokus på økt mangfold herunder annen etnisk bakgrunn enn norsk i rekrutteringsprosesser. Det er også utarbeidet ny rutine for medarbeidersamtaler med bl.a. fokus på mangfold. Videreføre arbeidet med tiltaksplan ARP (Aktivitet- og redegjørelsesplikten). Det er utarbeidet ny rutine ved permisjoner. Videreføre opplæringsaktiviteter. Videreføre «Trainee Sør» ordning. Lederutviklingsprogram for alle ledere herunder også nye ledere.
Ansvarlig	Divisjon Konsernstab

KPI og måloppnåelse

KPI	Beskrivelse	Enhet	Mål	Tid	2020	2021	2022	Måloppnåelse
KPI A1	Diskriminering	Saker	0		0	0	0	V
KPI A2	Andel kvinnelige ledere	%	40-60	2025	38,5	38,9	37,3	X
KPI A3	Kvinnens snitt lønn i forhold til menn	%	90-110	2025	83,9	85,9	86,9	V
KPI A4	Sykefravær sum, %	%	≤ 4,0		2,7	3,7	4,59	X
KPI A5	Personaltilfredshet	%	≥ 80		84	NA	85	V
KPI A6	Andel som har hatt medarbeidersamtale	%	100		100*	100*	100*	V

*Det er obligatorisk å gjennomføre medarbeidersamtaler årlig, men tallet på 100 % har ikke vært kvalitetssikret i 2020 og 2021.

3.2 Åpenhetsloven

Dette punkt omhandler hvordan Sparebanken Sør håndterer Åpenhetsloven internt i egen organisasjon. Vi har i dette kapittel tatt med et kort konsentrat av arbeidet med Åpenhetsloven. En fullstendig rapport fremgår på våre hjemmesider. På våre hjemmesider finnes også mer utfyllende informasjon om styringsdokumenter og bankens arbeid med Åpenhetsloven, <https://www.sor.no/felles/om-sparebanken-sor/samfunnsansvar/apenhetsloven/>

Åpenhetsloven omfatter arbeids- og menneskerettigheter.

Sentrale punkter i Åpenhetsloven er:

- §4 Aktsomhetsvurderinger
- § 5 Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger
- § 6 Informasjonsplikt

Banken har gjennomført risikoanalyse (aktsomhetsvurderinger) av utvalgte konvensjoner knyttet til arbeids- og menneskerettigheter.

Risikoanalyse arbeids- og menneskerettigheter					
Risiko- og fokusområder	Vurderingstema	RISIKO			
		Konsekvens	Sannsynlighet	Risikofaktor	Risiko
Risiko for brudd på likestilling mellom kjønn, herunder lik lønn for arbeid av lik verdi.	Kfr bla FN konvensjon nr. 100 om lik lønn for mannlige og kvinnelige arbeidere av lik verdi og FN konvensjon nr. 156 om like muligheter og lik behandling for kvinner og menn 1. Tall for kvinners lønn i forhold til menn i kr og % 2. Tall for andel kvinner/kvinner i ledelse/kvinner i styre	2	2	2,0	Lav risiko
Risiko for diskriminering uansett grunnlag.	Kfr bla FN konvensjon nr. 111 om diskriminering i sysselsetting og yrke. 1. Antall hendelser/varslinger om diskriminering 2. Har selskapet policy knyttet til diskriminering	2	2	2,0	Lav risiko
Risiko for brudd på rett til sosial sikkerhet	Kfr bla FN konvensjon nr. 102 om minstestandard for sosial sikkerhet	1	1	1,0	Lav risiko
Risiko for ikke tilfredsstillende antall kvinnelige ledere	1. Andel kvinnelige ledere på ulike nivåer	2	3	2,4	Middels risiko
Risiko ift brudd på rett til foreningsfrihet og organisere seg.	Kfr ba FN konvensjon nr. 87 om foreningsfrihet og vern av organisasjonsretten 1. Er ansatte fagorganiserte, hvilken organisasjon 2. Rett og frihet til organisering	1	1	1,0	Lav risiko
Gode muligheter for faglig og personlig utvikling	Kfr bla Arbeidsmiljøloven kapittel 4 om arbeidsgivers plikt til å legge til rette for faglig og personlig utvikling gjennom arbeidet, jf. § 4-2 (2) a), og FN konvensjon 195 om utvikling av menneskelige ressurser, utdanning, opplæring og livslang læring 1. Kompetanseutviklingsprogrammer 2. Antall timer opplæring i snitt pr år	2	2	2,0	Lav risiko
Risiko for brudd på gode og trygge arbeidsforhold, helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen	Kfr bla FN konvensjon nr. 155 om sikkerhet og helse i arbeidsmiljøet 1. Har virksomheten HMS håndbøker eller rutiner 2. Antall hendelser for manglende sikkerhet mm	2	2	2,0	Lav risiko
Risiko for brudd på rimelige begrensninger i arbeidstid	Kfr bla FN konvensjon nr. 47 om 40 timers uke. 1. Arbeidstid og overtid	1	1	1,0	Lav risiko
Risiko for ikke tilfredsstillende mangfold i banken	1. Program for mangfold 3. Rekrutteringsstrategi. 4. Trainee/praksisordning	2	3	2,4	Middels risiko
Risiko brudd på rettferdig lønn	Kfr bla FN konvensjon nr. 26 om ordning til å sette minstelønn, FN konvensjon nr. 95 om sikring av arbeidstakeres lønn. 1. Lønnstatistikk	1	1	1,0	Lav risiko
Akkumulert risiko				1,7	

Resultatene fra analysen viser at Sparebanken Sør har lav risiko for brudd på arbeids- og menneskerettigheter. På et par områder, andel kvinnelige ledere, og mangfold, har banken middels risiko. Akkumulert risiko er lav risiko.

Det har ikke vært noen brudd på arbeids- og menneskerettigheter.

Selv om Sparebanken Sørs risiko for brudd på arbeids- og menneskerettigheter er lav, har banken allikevel fokus på utvikling og forbedring på flere områder. Banken har etablert felles handlingsplan for tiltak knyttet til arbeids- og menneskerettigheter, og til tiltak knyttet til Aktivitet- og redegjørelsesplikten, ARP, kfr vedlegg 3. Bankens tiltaksplan for videreutvikling og forbedring innenfor arbeids- og menneskerettigheter.

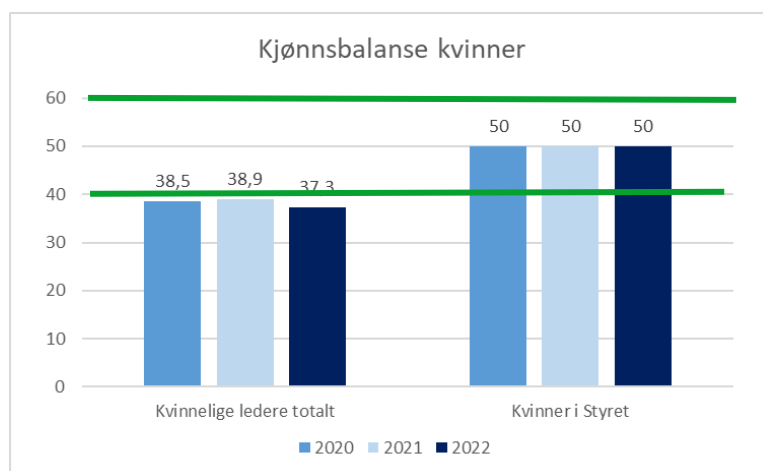
3.3 Likestilling og mangfold

For Sparebanken Sør betyr likestilling og mangfold like rettigheter og like muligheter for alle. Det innebærer at banken skaper trygghet og et inkluderende arbeidsmiljø, der alle verdsettes for sine egenskaper og talenter og alle kan være seg selv. Sparebanken Sør har fokus på likestilling og mangfold i arbeide med kunder og ulike arrangementer som banken gjennomfører.

Aktivitet- og redegjørelsesplikten (ARP) innebærer at arbeidsgiver skal rapportere på den faktiske tilstanden, men også iverksette tiltak for å fremme likestilling og hindre diskriminering.

Det er opprettet et eget likestillings- og mangfoldsutvalg. Banken arbeider målrettet for å fremme mangfold, hindre forskjellsbehandling og diskriminering.

Det er et langsiktig mål å få relativ lik fordeling av kjønn innenfor alle stillingsnivåer og forretningsområder.

Mål til kvinnelige ledere skal ligge i intervallet 40-60 %

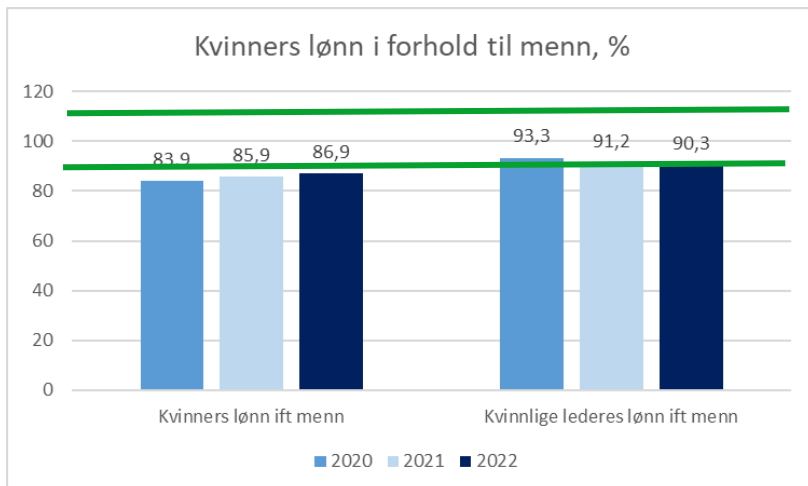
Det har være en svak reduksjon i kvinnelige ledere fra 2021 til 2022.

Likestilling og mangfold følges opp i alle deler av virksomheten, og bankens regelverk ivaretar blant annet dette i rekrutterings- og utvelgelsesprosesser. Banken har som målsetting å øke andel ansatte med annen etnisk bakgrunn.

Sparebanken Sør er sertifisert innen likestilling og mangfold gjennom Likestilt Arbeidsliv. Likestilt Arbeidsliv er en regional sertifiseringsordning, for virksomheter som skal bidra til likestilling og mangfold i arbeidslivet. Sertifiseringsordningen omfatter følgende innsatsområder:

Sparebanken Sør har som mål å betale lik lønn for arbeid av lik verdi uavhengig av kjønn, og tallene viser en positiv utvikling. Banken har gjennom flere år hatt en likelønnsrett ved lokale lønnsvurderinger. Denne retten brukes til å rette opp eventuelle lønnskjevheter knyttet til likelønn.

Mål til at kvinners lønn i forhold til menn skal ligge i intervallet 90 - 110 %

Det har vært en positiv utvikling i kvinners lønn i forhold til menn, mens det har vært en negativ utvikling i kvinnelige lederes lønn i forhold til menn.

3.4 Arbeidsmiljø og utvikling av ansatte

3.4.1 Arbeidsmiljø og HMS

Sparebanken Sør skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass for alle medarbeidere.

Banken legger til rette for at balansen mellom jobb, hjem og fritid skal oppleves som god. Det er etablert fleksitidsordninger samt policy for bruk av hjemmekontor som en del av bankens livsfasepolitikk.

Sparebanken Sør har ulike goder for ansatte som innskuddspensjon, bonusordninger, subsidierte låneordninger, personalforsikring, reiseforsikring, konto med gebyrfrihet, bedriftshytter og tilbud om kjøp av Egenkapitalbevis til rabatterte pris.

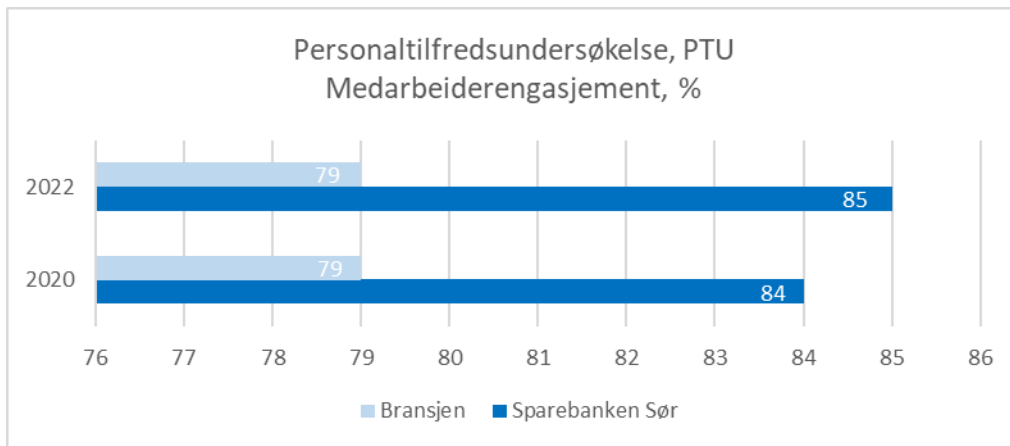
Systematisk Helse-, Miljø- og Sikkerhetsarbeid (HMS) har høy prioritet i Sparebanken Sør. Banken har etablert et godt rammeverk, som blant annet inkluderer personalhåndbok, HMS-håndbok, og flere interne avtalefestede utvalg. Sparebanken Sør er tilsluttet bedriftshelsetjeneste, har helseforsikring for alle ansatte, og har samarbeid med bedriftspsykologtjeneste. Det arbeides kontinuerlig med å legge til rette for et godt arbeidsmiljø, og det benyttes betydelige ressurser for å stimulere ansatte til å opprettholde god helse, gjennom gode arbeidsplasser, fysisk aktivitet og trening. Vernerunder gjennomføres årlig.

Arbeidet med HMS følges opp gjennom revisjoner av medarbeidere med særskilt ansvar for HMS.

Banken har en tett oppfølging av sykmeldte arbeidstakere.

3.4.2 Personaltilfredshet

Sparebanken Sør måler personaltilfredshet hvert andre år basert på Kantars personaltilfredshetsundersøkelse. Det ble i 2022 gjennomført en ny undersøkelse og resultatet viser en liten fremgang fra 84 til 85. Resultatet betegnes av Kantar som meget godt og banken scorer fortsatt over bransjesnittet.

Det gjennomføres årlige medarbeidersamtaler med alle ansatte, med tiltak og videre oppfølging av forbedrings- og utviklingsområder.

3.4.3 Kompetanse- og organisasjonsutvikling

Sparebanken Sør etterstreber en lærings- og delingskultur preget av psykologisk trygghet. Det hentes lærdom sideveis. Nyansatte oppfordres til innspill og nytenking. Ansatte med lang fartstid deler sine erfaringer og sammen høstes både feil og suksesser, alt med ett for øye; utvikle banken i en fortsatt positiv retning. En viktig målsetting fremover er å løfte ansatte vi allerede har om bord, utvikle smidighet i omstillingsprosessene og på en enda bedre måte stille opp for egne ansatte.

Gjennom pandemien ble kunders adferd endret, den teknologiske utviklingen og fokuset på å være en datadrevet bank, skjøt fart.

Pandemisituasjonen preget alle, men medførte også at nye digitale samhandlingsverktøyer ble tatt i bruk, og ga verdifull innsikt i selvledelse og det å lede på avstand. Opplæring og utdanning skjer i samarbeid med både interne og eksterne samarbeidspartnere. Nye og digitale løsninger er tatt i bruk.

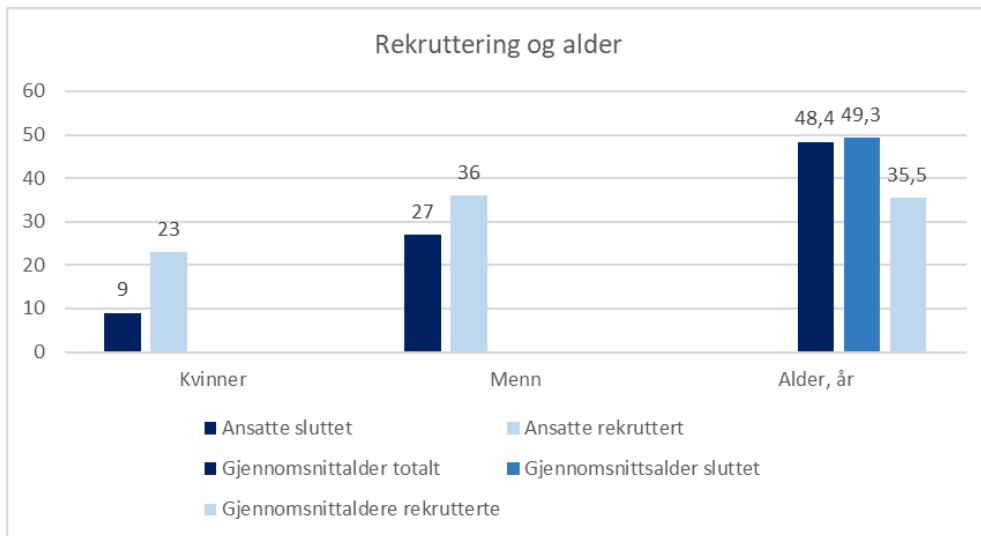
Sparebanken Sør er opptatt av å tilrettelegge for at alle medarbeidere får mulighet til faglig utvikling, og at de gis muligheter til å tilegne seg riktig kompetanse i forhold til det arbeidet de skal utføre.

Alle ansatte i Sparebanken Sør har gjennom tilgang til bankens digitale læringsplattformer E-guiden, NanoLearning og Workplace muligheter for å hente spesialtilpasset kompetanse fra mer enn 100 kurs. I tillegg er det årlig obligatorisk kurs for opplæring og oppdatering i sentrale tema som etikk, hvitvasking, personvern og informasjonssikkerhet.

144 t SNITT OPPLÆRING PR ANSATT I 2022

Opplæringen omfatter opplæring i ledelse, fag, produkter mv., men også i spesielle tema. Mer detaljer om opplæring fremgår av Scorekort, seksjon 1.2.

I tillegg har ansatte deltatt i digitale kurs og seminarer i ekstern regi for å bygge kompetanse i ulike tema. Omstilling, medarbeiderutvikling og rekruttering av ny kompetanse for å bygge en bank for fremtiden, har høy prioritet i Sparebanken Sør.

Av de 59 som ble rekruttert i 2022, har ca. 86,4 % høyere utdanning.

Banken er aktiv bruker og bidragsyter i Trainee Sør som er en lokal traineeordning i Agder. I 2022 har banken hatt inne 4 traineér.

4 PERSONVERN OG INFORMASJONSSIKKERHET

4.1 Faktainformasjon

Sparebanken Sør behandler og forvalter store mengder persondata, noe som stiller krav til bankens håndtering av kundeinformasjon og ivaretagelse av sentrale personvernprinsipper. Personvern handler om å sikre konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet til alle personopplysninger som eies, behandles eller forvaltes av banken. For å skape trygghet er det viktig for banken å behandle personopplysninger på en trygg og forsvarlig måte og ivareta regulatoriske krav.

Sparebanken Sør er en viktig samfunnsaktør, og det betyr av vi må ha sikre, stabile og brukervennlige løsninger til våre kunder og samfunn. Gode stabile systemer og sikkerhet er avgjørende for at kunder og samfunn skal ha tillit til oss, og for å opprettholde vår konkurransevne. Hurtig teknologisk utvikling forutsetter at banken kontinuerlig må arbeide med tiltak for å hindre cyberangrep og andre uønskede hendelser.

Kunders og samfunnets behov for personvern og informasjonssikkerhet, gjør at disse tema er vesentlige for Sparebanken Sør. Sparebanken Sør har positiv faktisk og potensiell påvirkning på personvern og informasjonssikkerhet ved å sikre gode systemer, rutiner, opplæring, og sikre at interne rutiner og regulatoriske krav til disse tema blir ivare tatt på en betryggende måte. Tilsvarende kan banken ha en negativ påvirkning på personvern og informasjonssikkerhet ved å ikke ivareta disse områdene på en forsvarlig måte. Den største positive og negative påvirkningen berører kunder.

Sparebanken Sør følger opp disse temaer med relevante tiltak, for å forsterke den positive påvirkningen og redusere den negative påvirkningen. Det er etablert KPIer for å kunne følge opp og måle resultater og utvikling av tiltak for sentrale indikatorer.

Faktatabell

Tema	Kommentar
	Viktige fokusområder: <ul style="list-style-type: none"> • Personvern • Informasjonssikkerhet • Stabile IT systemer
Styringsdokumenter	Policy behandling av personopplysninger, Behandling av personopplysninger, Retningslinjer for personvern, Policy ledelsessystem og informasjonssikkerhet, ISMS.
FN Global Compact Prinsipp	10: Vi skal bekjempe korrupsjon, utpressing og bestikkelser
UNEP PRB Prinsipp	5. For å nå sine mål for ansvarlig og bærekraftig bankdrift, må banker implementere styringsverktøy og en ansvarlig bankkultur som viser våre ambisjoner og ansvarlighet ved å sette offentlige mål som er relatert til områder der vi har størst innvirkning
Finans Norge Prinsipp	1: Tilpasse forretningsstrategien til FN bærekraftsmål og Parisavtalen
GRI indikator	418-1
Sør indikator	KPI B1, KPI B2, KPI B3
Gjennomførte tiltak	Diverse opplæringstiltak, herunder obligatorisk opplæring i Personvern og informasjonssikkerhet for alle ansatte. Videreføre implementering og operasjonalisering av ISMS, risikovurderinger, og videreutvikling av rammeverket. Innføring av IAM-løsning (Identity Access Management) som er et styringssystem for informasjonssikkerhet, for å tilpasse tilganger basert på brukernes behov og ansvarsområder, opprettholde kontroll og oversikt over tilgangen til sensitive deler, samt sikre automatisert og regelstyrt kontroll av brukere og rettigheter.
Resultat av tiltak	Ingen pålegg fra datatilsynet eller digitale alvorlige bedragerisaker. SLA under krav, hvor en dårlig dag bidro til dette. Ingen alvorlige bedragerisaker.
Planlagte tiltak	Videreføre opplæring for alle ansatte i personvern og informasjonssikkerhet Videreutvikling av SOC verktøy (sikkerhetsoperasjonssenter) for å forebygge cybertrusler og andre uønskede hendelser. Videre vil banken ha fokus på etterlevelse og compliance knyttet til informasjonssikkerhet. Videreutvikling av bankens løsninger for å ivareta personvern og informasjonssikkerhet, herunder også KPI for informasjonssikkerhet.
Ansvarlig	Divisjon Konsernstab (Personvern) Divisjon Forretningsutvikling (Informasjonssikkerhet og IT systemer)

KPI og måloppnåelse

KPI	Beskrivelse	Enhet	Mål	Tid	2020	2021	2022	Måloppnåelse
KPI B1	Pålegg, gebyrer vedr personvern fra Datatilsynet	Antall	0		0	0	0	✓
KPI B2	Oppetid kundeløsninger SLA, %	%	≥ 99,70		99,6	99,97	99,64	✗
KPI B3	Digitale alvorlige bedragerisaker mot banken				0	0	0	✓

4.2 Personvern

Sparebanken Sør behandler personopplysninger i overensstemmelse med Personopplysningsloven herunder Personvernforordningen (GDPR). Regelverket regulerer blant annet bankens innhenting, lagring, bruk og sletting av slike opplysninger. Sparebanken Sørs medarbeidere har lovpålagt taushetsplikt om alle forhold som angår kundene. Det er kun medarbeidere med tjenstlig behov som skal ha tilgang til personopplysninger om kunder. Bankens skal ikke innhente andre personopplysninger enn de som er nødvendige for å betjene

den enkelte kunde. Kunden kan til enhver tid be om innsyn i opplysninger som er lagret om dem, og kreve utlevering av personopplysninger, og rette opplysninger som ikke er korrekte. Samtykke til innsamling, bruk og deling av data, er ivaretatt i bankens rutiner og retningslinjer for personopplysningsloven, herunder GDPR.

7 MELDTE SAKER TIL DATATILSYNET VEDR. BRUDD PÅ PERSONVERN 0 PÅLEGG FRA DATATILSYNET

Sparebanken Sør behandler og forvalter store mengder persondata, noe som stiller store krav til bankens håndtering av kundeinformasjon og ivaretagelse av sentrale personvernprinsipper. Sparebanken Sør har utpekt et personvernombud som skal bistå med å ivareta bankens krav til behandling av personopplysninger.

4.3 Informasjonssikkerhet

Sparebanken Sørs systemer og løsninger må være velfungerende, både direkte for bankens kunder, men også for samfunnet som helhet.

Bankens rutiner og infrastruktur beskytter både bankens og kundenes personopplysninger herunder også sensitiv informasjon mot cyberangrep. Bankens tjenester, slik som betalingsinfrastruktur (kortbetaling, mobilbank, nettbank og nettbudrift), er en del av bankens kritiske infrastruktur.

Sikringstiltakene som beskytter kundenes personopplysninger og betalingsinfrastruktur, består av solide rutiner, døgkontinuerlig overvåking og moderne sikkerhetsmekanismer. Sentralt i dette arbeidet er «Policy Ledelsessystem for informasjonssikkerhet, ISMS», basert på ISO/IEC 27001.

5 ØKONOMISK KRIMINALITET

5.1 Faktainformasjon

Økonomisk kriminalitet er et alvorlig samfunnsproblem og en trussel mot enkeltpersoner, næringsliv og samfunnet som helhet. Bank og finans er viktige bidragsyttere i arbeidet med å bekjempe økonomisk kriminalitet, herunder hvitvasking, terrorfinansiering og korrupsjon. Omfang av økonomisk kriminalitet som rammer finanssektoren eller hvor tilbydere av finansielle tjenester utnyttes, øker, og den blir stadig mer kompleks. Bankenes arbeid med å forebygge og avdekke økonomisk kriminalitet er derfor viktig i et nasjonalt og globalt perspektiv.

Sparebanken Sør har som overordnet mål å bekjempe økonomisk kriminalitet for å redusere økonomiske tap for samfunnet, kundene og banken, og å opprettholde tilliten til banken og det finansielle systemet. Derfor er dette et vesentlig tema for Sparebanken Sør.

Sparebanken Sør har positiv faktisk og potensiell påvirkning for å avdekke og redusere økonomisk kriminalitet gjennom kontinuerlig og systematisk arbeid med hvitvasking, terrorfinansiering, korrupsjon og bestikkelser. Tilsvarende kan banken ha en negativ påvirkning ved å ikke ivareta disse områdene på en forsvarlig måte. Den største positive og negative påvirkningen berører samfunnet, men også enkeltindivider som er utsatt for økonomisk kriminalitet.

Faktatabell

Tema	Kommentarer
 	Viktige fokusområder: <ul style="list-style-type: none">• Økonomisk kriminalitet• Terrorfinansiering• Hvitvasking• Korrupsjon
Styringsdokumenter	Hvitvaskings-dokument, Policy Antikorrupsjon og bestikkelse, Policy antihvitvask og terrorfinansiering,
FN Global Compact Prinsipp	10: Vi skal bekjempe korrupsjon, utpressing og bestikkelser

UNEP PRB Prinsipp	1: Banker må tilpasse forretningsstrategien sin slik at den er i samsvar med og bidrar til enkeltmenneskers behov og samfunnets overordnede mål, slik det kommer til uttrykk i FNs mål for bærekraftig utvikling, Parisavtalen og i relevante nasjonale og regionale rammeverk.
GRI indikator	205-3
Sør indikator	KPI C3, KPI C4
Gjennomførte tiltak	Oppdatert styringsdokumenter. Tilsvarende er samtlige interne rutiner, retningslinjer og arbeidsbeskrivelser revidert og oppdatert i 2022, herunder blant annet Policy Antikorrupsjon og bestikkelse, og Rutine svindelsaker. Kompetansebehov for alle stillingskategorier er kartlagt og dokumentert i kompetansematrise. Kompetansematrisen ligger til grunn for dokumentert opplæringsplan. Aktiviteter iht opplæringsplan er gjennomført, herunder obligatorisk E-læring for alle ansatte og tillitsvalgte. Gjennom omorganisering og økte ressurser, er den samlede innsatsen mot økonomisk kriminalitet vesentlig styrket. Risikoscoringsmodell er revidert for å gi mer risikobasert håndtering og mer solid grunnlag for transaksjonsovervåking. Det er gjennomført omfattende informasjonsarbeid rettet mot kunder og allmenheten for å redusere antall svindeltilfeller. Elektronisk støtteverktøy for å avdekke svindler er tatt i bruk. Gjennomført obligatorisk E-læring innenfor hvitvasking og terrorfinansiering for alle ansatte. Omorganisering og økte ressurser bla. juridisk kompetanse og analytiker. Policy Antikorrupsjon og bestikkelse. Rutine svindelsaker.
Resultater av tiltak	De tiltakene hvor effekten lar seg måle ble innført i Q3/Q4 2022. Tendensen tilsier imidlertid en klar effekt, ved at antall reelle treff i transaksjonsovervåkingen ser ut til å ha økt, og at antall MT-rapporter har økt markant.
Planlagte tiltak	Videreføre tilpasset opplæring i tema for alle ansatte. Videreutvikle KPI og mål. Fortløpende overvåke etterlevelsen gjennom internkontroll og utvikling i risikoeksponering for å identifisere ytterligere forbedringer og tiltak.
Ansvarlig	Divisjon Konsernstab (Juridisk/Antihvitvask)

KPI og måloppnåelse

KPI	Beskrivelse	Enhet	Mål	Tid	2020	2021	2022	Måloppnåelse
KPI C1	Korrupsjonssaker internt	Antall	0		0	0	0	✓
KPI C2	Bedragerisaker internt	Antall	0		0	0	0	✓
KPI C3	Mistenkelige saker hvitvasking flagget	Antall			18.900	18.933	20.878	
KPI C4	Mistenkelige saker hvitvasking meldt Økokrim	Antall			62	102	161	

5.2 Generelt om arbeidet med økonomisk kriminalitet

Banken har nulltoleranse for alle former for økonomisk kriminalitet, og vil medvirke til et næringsliv bygget på rettferdig konkurranse og lovlig virksomhet. Banken benytter store ressurser for å bekjempe økonomisk kriminalitet.

Sparebanken Sørs arbeid med økonomisk kriminalitet er forankret i de lover og forskrifter som gjelder. Banken har et omfattende rammeverk av styringsdokumenter, policyer og retningslinjer, som skal sikre at banken etterlever lovkrav, og forhindrer økonomisk kriminalitet som hvitvasking, svindel og terrorfinansiering.

Bankens «Policy Antikorrupsjon og bestikkelse», gir føringer for bankens holdninger til, og arbeid for å hindre korrupsjon, påvirkningshandel, bestikkelser og bruk av tilretteleggelsespenger.

Transaksjonskontroll er en av hovedoppgavene for å avdekke og analysere mistenkelige transaksjoner som har hatt indikasjoner på mulig hvitvasking/terrorfinansiering. Gjennom 2022 har banken kontrollert et betydelig antall transaksjoner som har blitt flagget i den elektroniske transaksjonsovervåkingen eller som på annet grunnlag har hatt indikasjoner på økonomisk kriminalitet. For de fleste har mistanken blitt avkreftet. De transaksjoner hvor mistanken ikke har latt seg avkrefte, er rapportert til Økokrim som forutsatt i hvitvaskingsloven.

Banken har robuste kontroll- og kundetiltak samt gode interne styrings- og kontrollfunksjoner. Gode rutiner, god opplæring og nødvendige ressurser, bidrar til å forhindre at banken benyttes i økonomisk kriminalitet. Arbeidet med økonomisk kriminalitet er krevende, og banken har gjennom det siste året økt ressursene og kompetanse på området.

Som et element i operasjonalisering av ESG i forretningsområdene, er økonomisk kriminalitet integrert i policyer og systemer for oppfølging innenfor områdene kredittprosesser, investering/finansiering og innkjøp.

6 ANSVARLIGE PRODUKTER OG TJENESTER

6.1 Faktainformasjon

Sparebanken Sør tilbyr produkter og tjenester som har stor påvirkning på privatpersoner og bedrifters økonomi. Det er viktig å gi god, etterrettelig, og forståelig informasjon og markedsføring av produkter og tjenester, og som bidrar til at kundene kan gjøre riktige valg.

Bærekraftige produkter og tjenester iht anerkjente klassifikasjonskriterier, er bankens mest sentrale virkemiddel for å oppfylle FNs bærekraftsmål, Parisavtalen, Naturavtalen og det grønne skiftet. Dette representerer også nye forretnings- og produktområder. Derfor er ansvarlige produkter og tjenester et viktig tema for Sparebanken Sør.

Sparebanken Sør har positiv faktisk og potensiell påvirkning på at kundene gjør riktige valg gjennom god og etterrettelig produktinformasjon. Tilsvarende kan banken ha en negativ påvirkning ved å ikke ivareta disse områdene på en forsvarlig måte. Den største positive og negative påvirkningen berører enkeltkunder.

Sparebanken Sør har stor positiv faktisk og potensiell påvirkning på samfunn, klima og natur gjennom å tilby bærekraftige produkter og tjenester, og tilsvarende negativ påvirkning dersom slike produkter ikke tilbys kundene. Påvirkningen berører både banken, kunder og samfunnet lokalt, nasjonalt og globalt.

Faktatabell

Tema	Kommentarer
  	<p>Viktige fokusområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bærekraftige produkter og tjenester Etisk markedsføring og produktinformasjon Ingen grønnvasking
Styringsdokumenter	Green & Sustainability Bond Framework, Grønt, sosialt og bærekraftig Produktrammeverk, Policy nye og endrede produkter og systemer, Risikovurdering av produkter, tjenester, rutiner, prosesser og systemer, Rutine kundeklager. Produktstyringsrutine fondsprodukter. Policy markedsføring og produktinformasjon
FN Global Compact Prinsipp	8: Vi skal ta initiativ til å fremme av økt miljøansvar 9: Vi oppmuntret til utvikling av miljøvennlig teknologi

UNEP PRB Prinsipp	2: Øke positiv påvirkning, og redusere negativ påvirkning på ESG som følge av sine aktiviteter, produkter og tjenester. Etablere og publisere konkrete mål på områder som har størst effekt
Finans Norge Prinsipp	2: Anvende digitaliseringskompetanse til å skalere markedet for klimasmarte løsninger og klimasmarte løsninger
GRI indikator	417-2, 417-3
Sør indikator	KPI D1, KPI D2.
Gjennomførte tiltak	Banken har i 2022 oppdatert sitt Green & Sustainability Bond Framework. Revidert rutine risikovurdering produkter, tjenester, prosesser og systemer. Banken har utarbeidet og implementert ny Policy markedsføring og produktinformasjon.
Resultater av tiltak	Ingen brudd på produkt- og tjenesteinformasjon og markedskommunikasjon. Oppdatering av Green & Sustainability Bond Framework. Økt digitalisering bedriftsmarked.
Planlagte tiltak	Videreutvikle nye bærekraftige produkter innen personmarked og bedriftsmarked, med fokus på eiendom. Øke andelen av bærekraftige lån og obligasjoner. Videreutvikle digitale tjenester.
Ansvarlig	Divisjon Forretningsutvikling, Divisjon Personmarked (PM) og Divisjon Bedriftsmarked (BM), Divisjon Kapitalmarked (KM)

KPI og måloppnåelse

KPI	Beskrivelse	Enhet	Mål	Tid	2020	2021	2022	Måloppnåelse
KPI D1	Tapte saker brudd på produkt-, tjenesteinformasjon	Antall	0		0	0	0	V
KPI D2	Tapte saker brudd på markedskommunikasjon	Antall	0		0	0	0	V

For mer informasjon om bærekraftige produkter henvises til kapittel 8 Ansvarlig kredittgivning, og kapittel 9 Ansvarlig investering og kapitalformidling.

6.2 Produktinformasjon og markedsføring

Sparebanken Sør er opptatt av å ha transparente og forståelige produkter og tjenester, og å markedsføre disse på en etisk måte slik at kunden skal kunne ta gode økonomiske valg. Det er strenge krav til produktmerking, tjenesteinformasjon og markedsføring. Det legges stor vekt på rådgivning, kunne tilby kunden trygge og gode produkter, og at salg og markedsføring av produktene gjennomføres på en ansvarlig måte iht. lovgivning. Alle rådgivere har godkjente sertifiseringsordninger i henhold til krav fra Finansnæringens autorisasjonsordninger (FINAUT), og har gjennomført kompetanseoppdateringer som følger av sertifiseringsordningene. Banken har etablert retningslinjer for kvalitetssikring og risikovurderinger av produkter, systemer og tjenester, og at krav til informasjon, merking og markedsføring etterleves.

Bærekraftige produkter og tjenester er et viktig virkemiddel for å bidra til å oppfylle FNs bærekraftsmål, Parisavtalen og det grønne skiftet. Banken arbeider aktivt med bærekraftige produkter, og har mål om å øke andelen av bærekraftige aktiviteter i forretningsområdene.

Bruk av anerkjente rammeverk, etisk produktinformasjon og markedsføring skal sikre at produktene tilfredsstillers klassifikasjonskriterier for bærekraftige produkter og tjenester og for å unngå grønnvasking.

Det er etablert retningslinjer og systemer for registrering, behandling og oppfølging av klager knyttet til brudd på lover og retningslinjer for produkter, tjenesteinformasjon, merking og markedsføring.

6.3 Rammeverk for grønne, sosiale og bærekraftige produkter

Sparebanken Sør har etablert «Rammeverk for grønne, sosiale og bærekraftige produkter». Rammeverket er basert på internasjonale anerkjente prinsipper. Formålet med rammeverket er å utvikle og formidle

bærekraftige produkter som et viktig bidrag til det grønne skiftet. Banken vil utvide spekteret av bærekraftige produkter med utgangspunkt i dette rammeverket, og de til enhver tid gjeldende klassifikasjonskriterier.

6.4 Green & Sustainability Bond Framework

Sparebanken Sør har etablert to obligasjonsrammeverk (2019 og 2022). Rammeverkene er etablert i henhold til ICMA (International Capital Market Association) standardprinsipper for grønne, sosiale og bærekraftige obligasjoner. I rammeverket som ble oppdatert i 2022, er det i tillegg forutsatt at provenyet fra obligasjonsutstedelsene skal allokere til prosjekter som er definert som grønne og bærekraftige i henhold til EU taksonomien. Grønn og bærekraftig finansiering gjør banken i stand til å bidra til realisering av kundenes grønne og bærekraftige prosjekter.

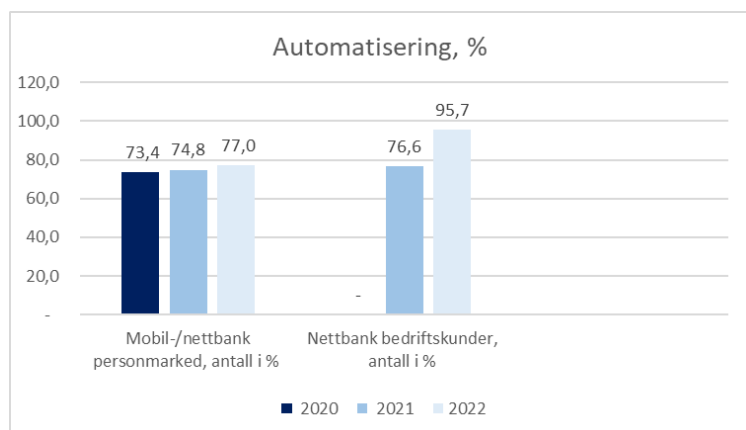
6.5 Digitalisering

Digitalisering av prosesser og distribusjon av produkter og tjenester, er viktige virkemidler for å bidra til bærekraftig omstilling. Digitale løsninger medfører mer selvbetjening av finansielle produkter og tjenester, og redusert reiseaktivitet. Banken har de siste to årene jobbet spesielt med å digitalisere BM-kundene og få "alle" på nettbedrift. Med nesten alle bedriftskunder på nettbedrift får vi blant annet enkel digital kommunikasjon med våre kunder og fysisk post som kontoutskrifter i postkassen er redusert til et minimumsnivå.

Bærekraftige produkter og aktiviteter vil bidra til å redusere de negative, og øke de positive påvirkningene på ESG - området. Sparebanken Sør skal videreføre arbeidet med å tilrettelegge løsninger som kan bidra til en mer bærekraftig utvikling.

Sparebanken Sør er medlem i Digital Samhandling Offentlig og Privat (DSOP), som er et samarbeid om å digitalisere og effektivisere viktige prosesser i samfunnet. Dette samarbeidet bidrar til å realisere flere av FNs bærekraftsmål.

Sparebanken Sør er langt fremme når det gjelder automatisering av finansielle produkter og tjenester.

Mobil- og nettbankantall reflekterer aktive brukere av mobil- og nettbank som prosent av aktive kunder, (engasjement over kr 1000).

7 ANSVARLIG FORRETNINGSVIRKSOMHET

7.1 Faktainformasjon

Bank og finans har en sentral rolle i den økonomiske utviklingen, og er en forutsetning for verdiskapingen i samfunnet. Bankens rolle er primært å forvalte innskudd og finansiere personkunder, bedriftskunder og offentlig sektor. Kundenes behov skal alltid være utgangspunktet vår forretningsvirksomhet, og kundene skal ha tillit til at vi vil de vel.

For å være en trygg og langsiktig forretningspartner må Sparebanken Sør opptre ærlig og transparent, ha en høy etisk standard og til enhver tid utøve sin virksomhet innenfor gjeldende lover og forskrifter. Virksomhetsstyringen skal utøves slik at banken ikke medvirker til krenkelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter, korrupsjon, uakseptable klimagassutslipp, alvorlig skade på natur eller andre handlinger som kan oppfattes som uetiske og uansvarlige. Gjennom gode og trygge banktjenester bidrar vi til økonomisk trygghet for kundene. Kundenes behov for finansielle tjenester skal være basert på et langsiktig og tillitsskapende perspektiv. Derfor er dette tema så grunnleggende viktig for Sparebanken Sør.

Sparebanken Sør har stor positiv faktisk og potensiell påvirkning på kunder og samfunn, ved å opptre som en ansvarlig samfunnsaktør, og tilsvarende negativ påvirkning dersom ikke så skjer. Påvirkningen berører både banken, kunder og samfunnet.

Faktatabell

Tema	Kommentarer
	<p>Viktige fokusområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virksomhetsstyring • Etikk • Samarbeid om å nå mål • Ivareta krav til reguleringer • Compliance
Styringsdokumenter	Eierstyring og selskapsledelse, Etikk- dokument, Strategi bærekraft, Rutine varsling internt og eksternt, Rutine kundeklager, Policy interessekonflikt, Rutine varsling internt og eksternt, Compliance dokument, Organisering av risiko og kapitalstyring.
FN Global Compact Prinsipp	2: Vi skal påse at vi ikke medvirker til brudd på anerkjente arbeids- og menneskerettigheter 10: Vi skal bekjempe enhver form for korrupsjon, herunder utpressing og bestikkelser
UNEP PRB Prinsipp	1: Tilpasse forretningsstrategien til FNs bærekraftsmål og Parisavtalen 4: Proaktivt vis konsultere, involvere og inngå samarbeidsavtaler med relevante interessenter for å oppnå samfunnets mål 5: Implementere styringsverktøy og ansvarlig bankkultur og sette mål som er relatert til områder der vi har størst innvirkning
Finans Norge Prinsipp	3: Forsterke samspillet mellom finansnæring og offentlige virkemidler 6: Ta i bruk et felles begrepsrammeverk for bærekraftig finans
GRI indikator	201-1, 201-2
Sør indikator	KPI E1, KPI E2, KPI E3, KPI E4, KPI E5
Gjennomførte tiltak	Oppdateringskurs i bankens etiske retningslinjer i alle avdelinger Gjennomført ny interessentkartlegging og utvelgelse av vesentlige tema basert på dobbelt vesentlighetsprinsipp. Ny og forbedret ESG Rating fra Low Risk til Negligible Risk. Etablert og implementert flere policydokumenter og retningslinjer innenfor ESG. Det er gjennomført GAP analyse mht ESG reguleringer og EU taksonomi.
Resultater av tiltak	Forbedret ESG risk. Forbedret kundetilfredshet, selv om mål ikke er innfridd. Ingen varslingsaker. Sparebanken Sør har et forbedringspotensiale på klagesaker
Planlagte tiltak	Videreføre arbeidet med å implementere UN Global Compact, UNEP PRB og Finans Norges prinsipper.

	Videreføre arbeidet med ESG reguleringer, herunder EU taksonomi og CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directiv - nytt EU-direktiv om bærekraftsrapportering). Kundetilfredshetsmålinger i regi av EPSI. Et av de viktigste områdene er å videreføre og videreutvikle operasjonalisering av ESG i forretningsområdene, spesielt med fokus på utlån, investering og finansiering. Videreutvikle styringssystemer, mål og metoder for relevante ESG temaer.
Ansvarlig	Divisjon Konsernstab

KPI og måloppnåelse

KPI	Beskrivelse	Enhet	Mål	Tid	2020	2021	2022	Måloppnåelse
KPI E1	Kundetilfredshetindikator personmarked	Plass nr	≤ 3		5	11	6	X
KPI E2	Kundetilfredshetindikator bedriftsmarked	Plass nr	≤ 3		3	7	7	X
KPI E3	Klagesaker tapt i Finansklagenemda	Antall	0		0	0	2	X
KPI E4	Varslingsaker interne og eksterne	Antall	0		0	4	2	X
KPI E5	ESG Rating Sustainalytics, Lav risiko 10 ≥ 20 poeng	Poeng	20			11,7	9,7	V

7.2 Etikk

Sparebanken Sør har etiske retningslinjer som skal sikre at alle deler av organisasjonen forstår og hensyntar den etiske standarden. De etiske retningslinjene gjelder for alle ansatte, og beskriver blant annet hvordan ansatte skal håndtere utfordringer knyttet til inhabilitet og interessekonflikter, deltakelse i annen næringsvirksomhet, samt handel med finansielle instrumenter. De etiske retningslinjene gjennomgås årlig av alle ansatte. Gjennom autorisasjonsordningene for bankens rådgivere gjennomføres det også årlig oppdatering på etikk.

Det har vært holdt oppdateringskurs i bankens etiske retningslinjer i alle avdelinger.

7.3 Kundeklager

Banken har gode systemer og rutiner for håndtering av kundeklager, kfr. Bærekraftsbibliotek.

Klager kan komme gjennom flere kanaler og det er etablert gode løsninger for å motta, registrere, håndtere og rapportere klager samt iverksette eventuelle tiltak. I 2022 er det rapportert totalt 15 klagesaker til Finansklagenemda, hvorav banken har tapt 2 av klagesakene. Disse er løst.

7.4 Varsling

Sparebanken Sør skal være en trygg og god arbeidsplass. Bankens ønsker å legge til rette for en åpen ytringskultur, og har etablert egne varslingsrutiner for å forebygge, avdekke og rette opp i kritikkverdige forhold. Ansatte oppfordres til å varsle dersom de blir kjent med, eller selv opplever kritikkverdige forhold. Det er også etablert en rutine for at eksterne tredjeparter kan varsle.

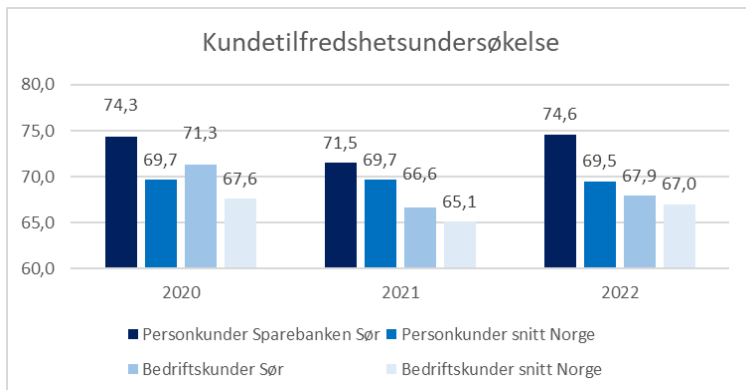
Varsling kan skje gjennom flere kanaler også anonymt. Anonyme varsler går direkte til en uavhengig ekstern tredjepart, BDO AS. Det er etablert gode rutiner for rapportering, oppfølging og tiltak. Det er i 2022 i registrert to eksterne varslingsaker. Begge disse sakene er løst.

Bankens varslingsrutiner, <https://www.sor.no/felles/om-sparebanken-sor/samfunnsansvar/barekraftsrapporter/>

7.5 Kundetilfredshet

Ansvarlig og etisk forretningsvirksomhet i alle ledd er viktig for tillit og gode kunderelasjoner.

Selv om banken i 2022 ikke oppnår ambisjonen om å være blant de tre bankene som scorer høyest, scorer banken høyt på kundetilfredshet i EPSI Norges årlige bankundersøkelse. Bankens har positiv utvikling og ligger over bransjesnittet for både personkunder og bedriftskunder.

7.6 ESG reguleringer

I 2019 la EU frem sin grønne vekststrategi «EUs Green Deal» med en målsetning om å sikre mer bærekraftig økonomisk utvikling med mindre forurensning og lavere klimagassutslipp, bedre helse, økt livskvalitet og nye arbeidsplasser. I kjølvannet av Green Deal har EU etablert en rekke tiltak og regelverk som treffer finanssektoren. Som medlem av EØS-avtalen er det naturlig at det norske markedet følger tett med hva som skjer i EU. Sparebanken Sør vil bli truffet av en rekke kommende tiltak for bærekraftig finans i den nærmeste tiden. Banken har gjennomført, og er i prosess med tverrfaglige prosjekter for å imøtekomme de nye regulatoriske kravene og etablere eierskap til det videre arbeidet. Sparebanken Sør har i 2022 også arbeidet med å implementere norske ESGreguleringer som Åpenhetsloven og Redegjørelse om samfunnsansvar iht Regnskapsloven §3.3c.

8 ANSVARLIG KREDITTGIVNING

8.1 Faktainformasjon

Utlån til personkunder og bedriftskunder er bankens kjernevirksomhet, og utlån er det området hvor banken i størst grad kan påvirke kundenes klimautslipp.

Den positive påvirkningen i bankens utlånsvirksomhet kan skje gjennom en omlegging til bærekraftige produkter, og at banken gjennom utlånsvirksomheten har fokus på reduksjon av kundens klimautslipp. Både den positive og negative påvirkningen er størst hos samfunnet, men representerer også mulighet og risiko for kunder og banken.

Derfor er dette et av de viktigste temaene for Sparebanken Sør.

Faktatabell

Tema	Kommentarer
 	<p>Viktige fokusområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ivareta risiko og muligheter knyttet til ESG i kredittgivningen • Tilby bærekraftige produkter og tjenester • Hensynta ESG risiko i kredittgivningen • Redusere negativ påvirkning på klima og natur gjennom bankens utlånsvirksomhet
Styringsdokumenter	Kredittstrategi og kredittpolicy PM, Kredittstrategi og kredittpolicy BM, Bevilgningsreglement, Policy ansvarlig kredittgivning, Risiko- og kapitalstrategi, Organisering av risiko og kapitalstyring
FN Global Compact Prinsipp	2: Vi skal støtte og respektere anerkjente arbeids- og menneskerettigheter 7: Vi skal støtte en føre-var tilnærming til miljøutfordringer 8: Vi skal ta initiativ til fremme av økt miljøansvar

	9: Vi skal oppmuntre til utvikling av miljøvennlig teknologi 10: Vi skal bekjempe enhver form for korrupsjon
UNEP PRB Prinsipp	1: Tilpasse forretningsstrategien til FNs bærekraftsmål og Parisavtalen 2: Øke positiv påvirkning, og redusere negativ påvirkning på ESG som følge av sine aktiviteter, produkter og tjenester 3. Jobbe proaktivt med kunder for å skape bærekraftig virksomhet 4: På proaktivt vis konsultere, involvere og inngå samarbeidsavtaler med relevante interessenter for å oppnå samfunnets mål 5: Implementere styringsverktøy og ansvarlig bankkultur og sette mål som er relatert til områder der vi har størst innvirkning
Finans Norge Prinsipp	3: Forsterke samspillet mellom finansnæring og offentlige virkemidler 6: Ta i bruk et felles begrepsrammeverk for bærekraftig finans
GRI indikator	FS8
Sør indikator	KPI F1, KPI F2, KPI F3, KPI F4
Gjennomførte tiltak	Integrert ESG modul i kredittprosesser BM. Økt kunnskap om ESG risiko hos alle medarbeidere i bedriftsmarkedet gjennom opplæring. Etablert KPI til grønne boliglån og grønn næringseiendom. Etablert «Grønt boliglån unge». ESG analyse og kundedialog i kredittprosesser bidrar til at å bygge kompetanse hos kunde og bank om bærekraft og tiltak til forbedringer.
Resultater av tiltak	
Planlagte tiltak	Videreutvikle ESG-modul i kredittprosesser BM Øke andel BM-kunder som blir ESG-klassifisert, (opp mot 100%). Få mer ESG-informasjon integrert automatisk i bankens sakssystemer for både PM og BM. Videreutvikle styringsmål og KPIer for ESG. Integrere ESG KPIer i bankens overordnede risikorammeverk og risikorapportering. Videreføre opplæring i ESG-risiko. Øke andel av bærekraftige aktiviteter, produkter. Vurdere løsninger for ESG og klimarisiko i kredittgivning boliglån. Vurdere klimakalkulator i PM.
Ansvarlig	Divisjon Personmarked (PM), Divisjon Bedriftsmarked (BM) og Divisjon Risikostyring (PM og BM)

KPI og måloppnåelse

KPI	Beskrivelse	Enhet	Mål	Tid	2020	2021 Base line	2022	Måloppnåelse
KPI F1	Grønne boliglån, vekst,	%	≥ 10	Årlig			24,5*	V
KPI F2	Grønne boliglån, %	%	≥ 50	2030		18,5	14**	
KPI F3	Grønne lån næringseiendom, vekst	%	≥ 10	Årlig			NA	
KPI F4	Grønne lån næringseiendom	%	≥ 50	2030		30	NA	

Grønne boliglån og grønne lån til næringseiendom er beregnet på grunnlag av kriterier i Green & Sustainability Bond Framework

*Basert på samme rammeverk, dvs rammeverk fra 2019. ** Basert på rammeverk fra 2022, som har strengere kriterier for hva som kvalifiserer til grønne boliglån enn rammeverk fra 2019..

8.2 Strategiske føringer

Ansvarlig kredittgivning innebærer å ivareta sosiale forhold, god virksomhetsstyring og klima og natur i kredittgivningen og forvaltningen. Hovedformålet er å oppnå god langsiktig avkastning med et akseptabelt risikonivå, samt å bidra til bærekraftig utvikling.

ESG representerer både risiko og muligheter. Risiko først og fremst gjennom svekket inntjening og/eller økte tap som følge av manglende evne eller vilje til omstilling for å ivareta klima og natur. Muligheter representert ved nye forretninger gjennom tilgang til ny teknologi, markeder, bransjer, kunder og produkter.

Gjennom å stille krav til kunden gjennom utlånsvirksomheten, samt å øke andelen bærekraftige produkter, kan banken redusere og styre ESG-risiko.

Globale og nasjonale reguleringer og initiativer herunder EUs Green Deal og EUs taksonomi, vil føre til en sterk vridning mot mer bærekraftige finansielle aktiviteter, produkter og tjenester i tiden fremover.

Strategiske føringer for arbeidet med utlånsporteføljen:

- Redusere negative påvirkninger som utlånsporteføljen har på klimautslipp, natur, sosiale forhold og virksomhetsstyring, primært gjennom tiltak til forbedringer og bærekraftige produkter, men også gjennom eksklusjonskriterier til bransjer og kunder.
- Bidra til å øke kunnskap om ESG og til at kunder tar mer bærekraftige valg.
- Styre bankens ESG-risiko iht. risikomål og risikotoleranse.
- Øke andelen av bærekraftige produkter og tjenester
- Utnytte muligheter til økt inntjening gjennom nye produkter, tjenester, bransjer og markeder som følge av det grønne skiftet.

8.3 Klimautslipp i utlånsporteføljen

Banken benyttet PCAF (Partnership for Carbon Accounting Financials) data og metode basert på balanse, for beregning av klimautslipp fra Bedriftsmarked. For privatmarkedet har banken benyttet data fra SSB (Statistisk Sentralbyrå) for å beregne CO 2 utslipp.

Næring	Sum Utlån MNOK	Scope 1 Tonn CO2	Scope 2 Tonn CO2	Scope 3 Tonn CO2	Scope 1 og 2 Tonn CO2	Tonn CO2 pr MNOK Scope 1 og 2	Tonn CO2 pr MNOK Scope 1, 2 og 3
Personkunder							
Boliglån	78.684,0				102.289	1,30	1,30
Øvrige lån og kreditter	2.025,0				2.633	1,30	1,30
Personkunder	80.709,0				104.922	1,3	1,30
Jordbruk og tilknyttede tjenester	993,3	136.821	116	33.528	136.936	137,9	171,62
Skogbruk og tilknyttede tjenester	170,0	2.344	12	2.881	2.356	13,9	30,80
Fiske, fangst og akvakultur	476,7	5.806	47	11.540	5.853	12,3	36,48
Bergverksdrift og utvinning	56,7	2.010	6	2.194	2.016	35,6	74,26
Industri	772,5	4.700	132	24.710	4.832	6,3	38,24
Energiproduksjon og forsyning	23,9	10	0	18	10	0,4	1,17
Vann, avløp og renovasjon	87,0	5.220	14	5.216	5.234	60,2	120,17
Oppføring bygninger/bygg og anlegg	6.667,0	14.290	313	317.239	14.602	2,2	49,77
Varehandel	1.817,0	16.983	45	24.305	17.028	9,4	22,75
Transport	494,0	6.808	53	25.824	6.862	13,9	66,17
Hotell, restaurant og reiseliv	411,0	4.418	138	10.237	4.555	11,1	35,99
Informasjon og kommunikasjon	160,1	167	10	1.410	177	1,1	9,91
Finansiering og forsikring	109,2	169	1	296	170	1,6	4,26
Omsetning og drift av fast eiendom	23.522,0	17.572	3.088	76.058	20.660	0,9	4,11
Faglig tjenesteyting	636,3	4.903	33	8.586	4.936	7,8	21,25
Forretningsmessig tjenesteyting	379,4	7.690	31	11.695	7.722	20,4	51,17
Offentlig forvaltning	257,0	200	86	3.084	286	1,1	13,11
Undervisning	1.402,1	1.054	516	12.972	1.569	1,1	10,37
Helse og sosialtjenester	2.038,1	2.190	2.242	40.575	4.432	2,2	22,08
Kulturell virksomhet	586,5	720	200	15.881	920	1,6	28,65
Annen tjenesteyting	2.136,4	2.154	131	5.128	2.285	1,1	3,47
Bedriftskunder	43.196,0	236.227	7.213	633.375	243.439	5,6	20,30
Sum total	123.905,0				345.728	2,8	7,9

Scope 1: Direkte utslipp (driftsmidler virksomheten har operasjonell kontroll over, f. eks bruk av fossilt brensel).

Scope 2: Indirekte utslipp fra innkjøpt energi – elektrisitet og fjernvarme/-kjøling.

Scope 3: Indirekte utslipp fra innsatsfaktorer (Opstrøms: Klimautslipp av innkjøpte varer eller tjenester eks flyreiser), Nedstrøms: Klimautslipp av varer og tjenester som tilbys andre).

Sparebanken Sørs utlånsportefølje består hovedsakelig av kunder med lave klimautslipp. Det er lite tallgrunnlag tilgjengelig for å benchmarke klimautslipp fra utlånsporteføljen. Tidligere beregninger basert på data om klimautslipp fra SSB, indikerer at bankens klimautslipp fra utlån ligger vesentlig lavere enn snittet av finansbransjen, noe bransjesammensetningen også indikerer.

Banken vil videreføre arbeidet med å forbedre data og metoder for beregning av klimautslipp fra utlånsporteføljen.

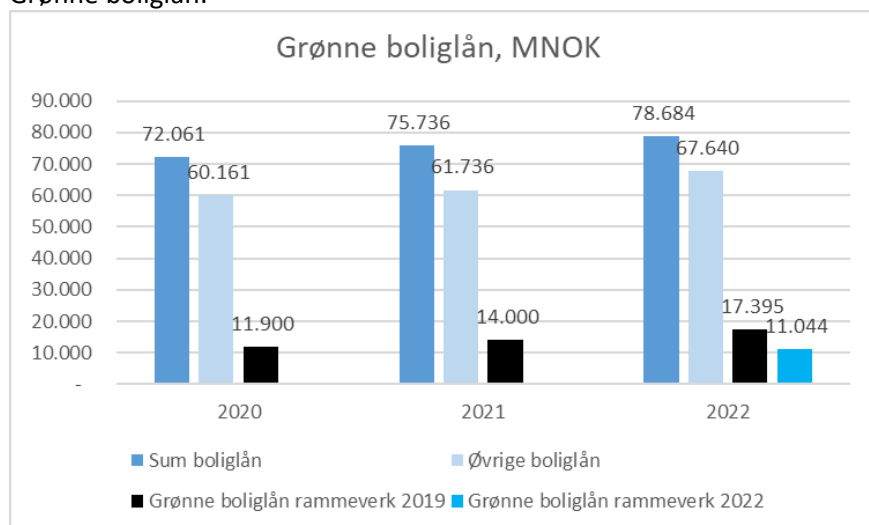
8.4 Ansvarlig kredittgivning i personmarked

Det vesentlige av utlån i personmarkedet er lån til bolig. ESG-risikoen i personmarkedet er primært knyttet til klima og natur, dvs. klimaendringer og naturkatastrofers påvirkning på verdien av våre pantobjekter i tilknytting til boligfinansiering.

Personmarkedets negative påvirkning på ESG-området, er relativt begrenset, og i det vesentlige knyttet til klimautslipp fra energiforbruk til boliger, adferd og forbruksmønstre, og bruk av naturarealer og naturressurser ifm nybygging.

Det er viktig å ha gode retningslinjer og løsninger både for å håndtere risiko, og for å redusere den negative og øke den positive påvirkningen på ESG. Som et ledd i dette tilbyr Sparebanken Sør «Grønne boliglån».

Grønne boliglån:

Grønne lån er lån som kvalifiserer iht Green & Sustainability Bond Framework. Rammeverk for Green & Sustainability Bond Framework ble oppdatert med strengere kriterier i 2022.

Sparebanken Sør har i dag en portefølje av «Grønne boliglån» som kvalifiserer iht. bankens rammeverk på ca. 11.044 MNOK.

8.5 Ansvarlig kredittgivning i bedriftsmarked

Bankens portefølje innen bedriftsmarkedet består av ulike bransjer hovedsakelig innen SMB-segmentet. Den største bransjen målt i utlånsvolum er næringseiendom.

ESG-risikoen i bedriftsmarkedet er primært knyttet til økte tap og redusert inntjening for banken som følge av klima- og naturrelaterte forhold. Slike forhold vil kunne ha stor påvirkning på banken, kunder og bransjer mht. fysisk risiko og omstillingsrisiko. Dette kan medføre endringer i tilgang og pris på klimautslipp,

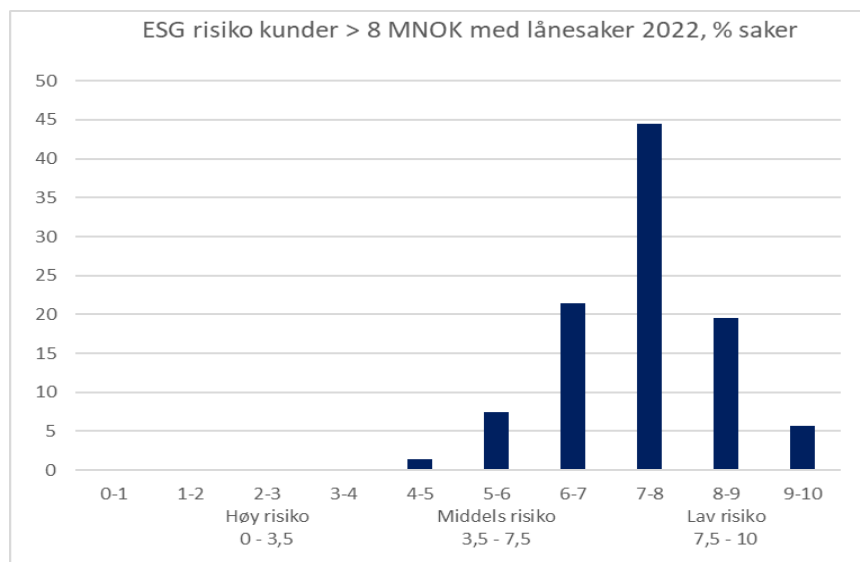
innsatsfaktorer som naturarealer og naturressurser, samt markeder samt etterspørsel etter produkter og tjenester.

Sparebanken Sør har integrert en ESG-modul, med spesielt fokus på klima i bankens kredittprosesser. Modulen er obligatorisk for alle lånesaker på kunder med engasjement > 8 MNOK. Modulen gir en risikoklasse for ESG-risiko, basert på en vektet score av klima, natur, sosiale forhold og virksomhetsstyring. ESG-risikoklasse danner grunnlag for styring av prosess, fullmakter og pris. Hensikten er å kartlegge kundene og lånesøknadens ESG-risiko, samt å kunne iverksette tiltak for å redusere kundens ESG risiko.

Modulen ble implementert i april 2021. Figuren under viser hvordan ESG-risikoen fordeler seg på risikoklasser på kunder med engasjement eller søknad > 8 MNOK, og som har hatt lånesaker i 2022.

Resultatene indikerer at det er relativt lav ESG-risiko i de saker som er analysert, noe som samsvarer godt med vår bransjesammensetning, og analyser av klimautslipp.

Figuren under viser en granulert fordeling av risikoklasser basert på poeng.

Det arbeides kontinuerlig med videreutvikling av ESG-modulen.

9 ANSVARLIG INVESTERING

9.1 Faktainformasjon

Hovedmålsettingen med bankens investeringsaktivitet er å styre konsernets likviditetsrisiko samt å ivareta myndighetskrav for håndtering av slik risiko, gjennom etablering av en rentebærende likviditetsportefølje. Aktiviteten skal i tillegg tilrettelegge for strategisk forretningsutvikling gjennom egenkapitalinvesteringer i utvalgte selskaper. Sparebanken Sør har ikke en handelsportefølje i egenkapitalinstrumenter.

Ansvarlig investering i Sparebanken Sør innebærer at banken skal ivareta klima og natur, sosiale forhold og god virksomhetsstyring i forvaltningen. Investering skal gjøres slik at banken ikke medvirker til krenkelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter, korrupsjon, uakseptable klimagassutslipp, alvorlig skade på natur, eller andre handlinger som kan oppfattes som uetiske og uansvarlige.

Sparebanken Sør har som målsetting å oppnå bærekraftig lønnsomhet i sine investeringer og skal ha et konkurransedyktig tilbud av finansielle instrumenter til sine kunder, samtidig som banken oppfyller sine ESG ambisjoner.

Investering er det området i tillegg til utlånsvirksomheten, som anses å være det virksomhetsområdet hvor banken kan ha størst faktisk og potensiell positiv ESG påvirkning på, både hos kunder, samfunnet og i egen virksomhet. Den positive påvirkningen vil finne sted gjennom investeringer i bærekraftige obligasjoner i likviditetsporteføljen, og finansiering gjennom utstedelse av bærekraftige obligasjoner under Green & Sustainability Bond Framework. Dersom banken ikke har fokus på bærekraft, vill banken ha en negativ påvirkning. Den samfunnsmessige påvirkningen er størst, men representerer også både en mulighet og en risiko for kundene og banken.

Derfor er dette et viktig tema for Sparebanken Sør

Faktatabell

Tema	Kommentarer
	<p>Viktige fokusområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ivareta risiko og muligheter knyttet til ESG i investeringer og finansiering • Tilby bærekraftige produkter og tjenester • Redusere negativ påvirkning på klima og natur i investering • Finansiering under Green & Sustainability Bond Framework
Styringsdokumenter	Finanspolicydokument, Policy ansvarlige investeringer og ansvarlig verdipapirvirksomhet, Green & Sustainability Framework
FN Global Compact Prinsipp	<p>2: Vi skal støtte og respektere anerkjente arbeids- og menneskerettigheter</p> <p>7: Vi skal støtte en føre-var tilnærming til miljøutfordringer</p> <p>8: Vi skal ta initiativ til fremme av økt miljøansvar</p> <p>9: Vi skal oppmuntre til utvikling av miljøvennlig teknologi</p> <p>10: Vi skal bekjempe enhver form for korrupsjon</p>
UNEP PRB Prinsipp	<p>1: Tilpasse forretningsstrategien til FNs bærekraftsmål og Parisavtalen</p> <p>2: Øke positiv påvirkning, og redusere negativ påvirkning på ESG som følge av sine aktiviteter, produkter og tjenester</p> <p>3. Jobbe proaktivt med kunder for å skape bærekraftig virksomhet</p> <p>4: På proaktivt vis å konsultere, involvere og inngå samarbeidsavtaler med relevante interessenter for å oppnå samfunnets mål</p> <p>5: Implementere styringsverktøy og ansvarlig bankkultur og sette mål som er relatert til områder der vi har størst innvirkning</p>
Finans Norge Prinsipp	<p>1: Medvirke til innovasjon og omstilling i andre næringer</p> <p>7. Gjøre obligasjonsmarkedet grønnere</p>
GRI indikator	
Sør indikator	KPI G1, KPI G2
Gjennomførte tiltak	<p>ESG klassifisering av fondsporteføljen.</p> <p>Rutine produktgodkjenning med økt fokus på bærekraft.</p> <p>Mål til økt andel bærekraftige obligasjoner i Likviditetsporteføljen.</p>
Resultater av tiltak	Økt volum av bærekraftige obligasjoner i likviditetsporteføljen og finansiering under Green & Sustainability Bond Framework.
Planlagte tiltak	<p>Videreføre klassifisering av fondsporteføljen.</p> <p>Ambisjon om å øke andelen bærekraftige fond.</p> <p>Økt andel bærekraftige obligasjoner i likviditetsporteføljen.</p> <p>Ivareta regulatoriske krav, herunder endringer i MiFID II som innebærer krav om at kunders «bærekraftspreferanser» skal inn i egnethetsvurderinger.</p>
Ansvarlig	Divisjon Kapitalmarked (KM), Divisjon Personmarked (PM), Divisjon Konsernstab

KPI og måloppnåelse

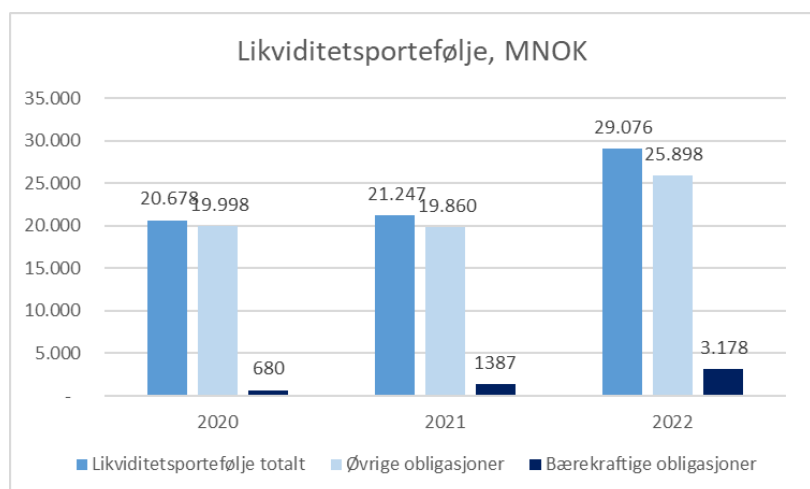
KPI	Beskrivelse	Enhet	Mål	Tid	2020	2021	2022	Måloppnåelse
KPI G1	Bærekraftige obligasjoner Likviditetsporteføljen	MNOK	2.000	2022	650	1.495	3.178	V
KPI G2	Obl.finansiering under Green&Sustainability Bond Framework	MNOK			5.102	5.102	12.231	

9.2 Investeringer i likviditetsporteføljen

For å kunne styre konsernets likviditetsrisiko i henhold til styrevedtatte målsettinger, har Sparebanken Sør etablert en likviditetsportefølje bestående av særskilt likvide rentebærende verdipapirer med høy kredittkvalitet. Sammensetningen av porteføljen følger av lovpålagte krav og av styrevedtatte retningslinjer. Investeringene gjennomføres i verdipapirer som handles i etablerte markeder, hvor obligasjonsutstederne opererer i tråd med retningslinjer for ESG gitt av myndigheter, børs og i henhold til forventninger fra institusjonelle investorer. Dette omfatter retningslinjer knyttet til økonomisk kriminalitet og terrorfinansiering, og til menneske- og arbeidstakerrettigheter. Utstederne som det investeres i er i tillegg hjemmehørende i regioner hvor miljø-, natur- og klimarisiko vektlegges.

Sparebanken Sør ønsker å bidra til at finansmarkedet kanalisere investeringer til bærekraftig virksomhet. Porteføljens ESG-risiko skal vurderes periodisk, og minst en gang pr. år. Dersom kontrollen avdekker brudd på bankens retningslinjer, skal bakgrunnen for, og alvorlighetsgraden på bruddet vurderes. Grundig vurdering av underliggende forhold og bakgrunnen for ESG-brudd, skal nøye vurderes før eventuell realisasjon iverksettes.

Bankens likviditetsportefølje vurderes å innebære lav risiko for brudd på bankens ESG-retningslinjer.

Det er en målsetting om å øke den bærekraftige delen av likviditetsporteføljen til kr. 5 mrd. i løpet av 2023, hensyntatt retningslinjer for likviditetsrisiko og tilgjengeligheten i markedet.

9.3 Investeringer i datterselskaper og selskaper hvor banken har eierposisjoner i

I konsernet Sparebanken Sør inngår bankens hel- og deleide selskaper. Bankens heleide boligkredittforetak, Sparebanken Sør Boligkreditt AS, er tett integrert med bankens finansvirksomhet. I tillegg har Sparebanken Sør eierposter i Sørmeglere AS, Frende Holding AS, og Brage Finans AS, som konsolideres inn i resultat- og balanseregnskapet.

Banken har andre eierposisjoner i selskaper som er av strategisk betydning for bankens forretningsvirksomhet, hvor posisjoner i Vipps Holding AS er en av de viktigste.

Sparebanken Sør vektlegger at selskaper som banken har vesentlige eierposisjoner i, skal etterleve bankens retningslinjer for bærekraftig virksomhet. Sparebanken Sør har som målsetting å være en positiv bidragsyter til å øke selskapenes bærekraftfokus og ønsker å stimulere til bærekraftig utvikling gjennom investeringsbeslutninger. ESG skal derfor vektlegges når banken har mulighet for aktiv eierskapsutøvelse, og eierpostens størrelse og viktighet for banken tilsier det.

Av bankens retningslinjer fremgår det hvordan bankens eierskapsutøvelse i selskaper hvor banken har reell innflytelse skal følges opp, og hvordan eventuelle brudd på disse skal håndteres.

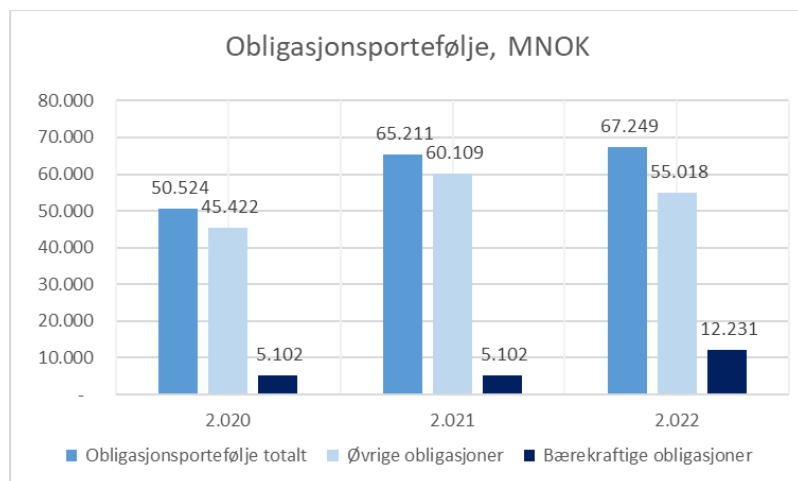
9.4 Finansiering under Green & Sustainability Bond Framework

Sparebanken Sør har etablert et særskilt obligasjonsrammeverk, «Green & Sustainability Bond Framework», som angir konsernets forpliktelser overfor norske og internasjonale investorer i bankens eller boligkredittforetakets utstedte obligasjoner definert som grønne, sosiale og bærekraftige.

Retningslinjene i rammeverket følger finansmarkedets etablerte standarder for slike obligasjonsutstedelser. Ved bruk av rammeverket forplikter banken seg overfor obligasjonsinvestorene å benytte provenyet fra obligasjonsfinansieringen til grønne og bærekraftige formål. Rammeverket definerer med utgangspunkt i EUs bærekraftstaksonomi, hvilke bærekraftige virksomheter, kapitalen kan kanaliseres til. Rammeverket gir i tillegg føringer for interne godkjennelsesprosesser når finansieringen skal allokere, og for tilgjengeliggjøring av informasjon om allokeringen som har funnet sted. Green Bond Committe er konsernets organ for allokeringsbeslutninger og investorinformasjon gjøres tilgjengelig på bankens nettsider.

Gjennom utstedelse av bærekraftige obligasjoner mot en stor investorbase i inn- og utland, bidrar Sparebanken Sør til det grønne skiftet gjennom at finansieringen kanaliseres til bærekraftig virksomhet.

Konsernets Green & Sustainability Bond Framework ble etablert i 2019, og Sparebanken Sør Boligkreditt AS gjennomførte sin første grønne obligasjonsfinansiering på grønt format, høsten samme år. I ettertid har også Sparebanken Sør utstedt seniorgjeld under rammeverket. Obligasjonsrammeverket ble revidert i 1. kvartal 2022, og EU taksonomiens definisjon av bærekraftige bolig- og næringsseiddommer er i stor utstrekning ivaretatt i denne reviderte versjonen.

*Obligasjoner under Green & Sustainability Bond Framework fordeler seg på Covered bond med MNOK 10.231, og seniorgjeld med MNOK 2.000.

Konsernets langsiktige finansieringsplan innebærer at det skal tilrettelegges for ytterligere emisjoner under konsernets Green & Sustainability Bond Framework

9.5 Investeringer gjort av fondsforvaltere i fondsprodukter banken formidler

Sparebanken Sør driver ikke fondsforvaltning i egen regi, men formidler fondsprodukter gjennom Norne Securities. Gjennom det deleide produktselskapet Norne Securities, formidler banken fond fra anerkjente fondsforvaltere som er tilsluttet UNEP FI PRI (FN Principles for Responsible Investment) og forholder seg til investeringsprinsippene i UNEP FI PRI.

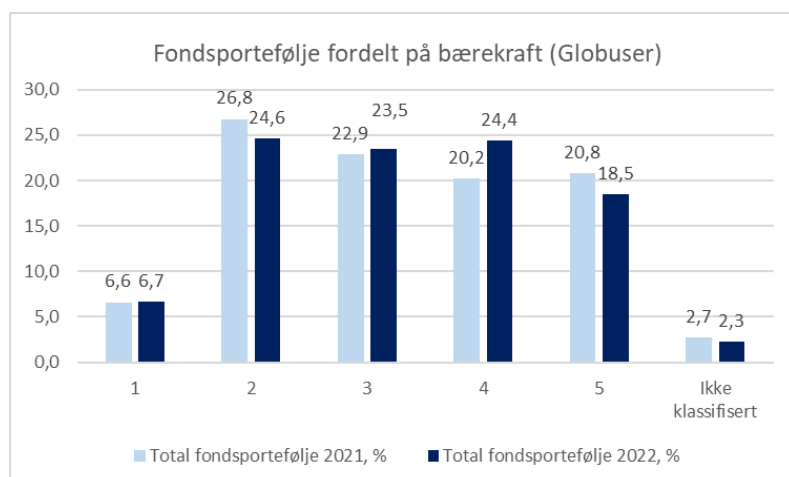
Sparebanken Sør stiller krav til at Norne Securities formidler fond som etterlever krav i bankens «Policy til ansvarlige investeringer og ansvarlig verdipapirvirksomhet». Norne Securities har bekreftet at alle fond de formidler etterlever bankens policy. Sparebanken Sør har «Produktstyringsrutine» for håndtering og godkjenning av fondsprodukter. Ved endringer i tjenestetilbud vektlegges i økt grad prinsipper for bærekraftige investeringer. I 2020 ble ESG lagt til i bankens produktgodkjenningsrutine. Ved utvidelser av eksterne fond er det stort fokus på bærekraftige alternativer.

Fondsproduktene som Sparebanken Sør formidler gjennom Norne Securities, har pr. 31.12.2022 følgende klassifisering mht. bærekraft:

	Antall globuser					Ikke klassifisert
	1	2	3	4	5	
Fond, antall	8	11	28	19	8	15

* 5 globuser gis til fond som er blant de 10 % beste i sin fondskategori, og 1 globus gis til fond som er blant de 10 % svakeste i sin fondskategori, basert på Morningstar sin definisjon.

Porteføljen av fond som Sparebanken Sør har formidlet pr. 31.12.2022, fordelt på bærekraft basert på antall globuser, (klassifisering av bærekraft), fremgår av figuren under.

* 5 globuser gis til fond som er blant de 10 % beste i sin fondskategori, og 1 globus gis til fond som er blant de 10 % svakeste i sin fondskategori basert på Morningstar sin definisjon.

Det har vært en svak negativ utvikling i andel bærekraftige fond (med mest globuser) i 2022 målt mot 2021.

10 ANSVARLIGE INNKJØP

10.1 Faktainformasjon

Ansvarlige innkjøp innebærer å ivareta sosiale forhold, god virksomhetsstyring og klima og natur i innkjøp og valg av leverandører og samarbeidspartnere.

Kravene til å ivareta arbeids- og menneskerettigheter (sosiale forhold) er ytterligere styrket gjennom Åpenhetsloven som trådte i kraft 1.juli 2022. Loven pålegger banken å gjøre aktsomhetsvurderinger hos sine leverandørkjeder og samarbeidspartnere.

Bankens policy er å samhandle med de leverandører og samarbeidspartnere som ivaretar ESG på en god måte. Innkjøp av produkter, tjenester og varer er en viktig og nødvendig del av bankens virksomhet.

Sparebanken Sør har som målsetting å inngå samarbeid med leverandører og samarbeidspartnere som har konkurransedyktige priser, men som samtidig oppfyller krav til ESG, og i samarbeid med banken kan utvikle seg i positiv retning når det gjelder ESG.

Ansvarlige innkjøp er et område hvor banken kan ha positiv faktisk og potensiell påvirkning på både i forhold til kunde, bank og samfunn. Den positive påvirkningen vil først og fremst skje gjennom å ivareta krav til ESG og samtidig videreutvikle den positive påvirkningen innenfor viktig ESGområder. Dersom banken ikke har fokus på ESG i innkjøpene, vil banken ha negativ påvirkning. Både den positive og negative påvirkningen er størst hos samfunnet, men representerer også risiko og mulighet for leverandører, samarbeidspartnere og banken.

Faktatabell

Tema	Kommentarer
	Viktige fokusområder: <ul style="list-style-type: none">• Ivareta og ikke bryte anerkjente arbeids- og menneskerettigheter• Redusere risiko mht virksomhetsstyring• Redusere negativ påvirkning på klima og natur• Stimulere til klima- og naturvennlige produkter, gjenbruk og resirkulering• Samarbeide om å nå mål
Styringsdokumenter	Policy ansvarlige innkjøp, Retningslinjer for ansvarlige innkjøp, Rutine risikovurdering ved innkjøp av nye produkter og systemer, Innkjøpsrutine
FN Global Compact Prinsipp	2: Vi skal støtte og respektere anerkjente arbeids- og menneskerettigheter 7: Vi skal støtte en føre-var tilnærming til miljøutfordringer 8: Vi skal ta initiativ til fremme av økt miljøansvar 9: Vi skal oppmuntre til utvikling av miljøvennlig teknologi 10: Vi skal bekjempe enhver form for korrupsjon
UNEP PRB Prinsipp	2: Øke positiv påvirkning, og redusere negativ påvirkning på ESG som følge av aktiviteter, produkter og tjenester 3. Jobbe proaktivt med kunder for p skape bærekraftig virksomhet 4: På proaktivt vis konsultere, involvere og inngå samarbeidsavtaler med relevante interessenter for å oppnå samfunnets mål 5: Implementere styringsverktøy og ansvarlig bankkultur og sette mål som er relatert til områder der vi har størst innvirkning
Finans Norge Prinsipp	1: Medvirke til innovasjon og omstilling i andre næringer
GRI indikator	308-1, 308-2, 414-1, 414-2
Sør indikator	KPI H1, KPI H2, KPI H3, KPI H4, KPI H5, KPI H6, KPI H7, KPI H8, KPI H9, KPI H10
Gjennomførte tiltak	Operasjonalisert Åpenhetsloven i bankens forretningsvirksomhet, herunder styringsdokumenter, retningslinjer og rapportering pr. 31.12.2022. Gjennomført

	og kartlagt risikovurderinger (aktsomhetsvurderinger) mht arbeids- og menneskerettigheter, virksomhetsstyring og klima og natur av nesten 78,3 % av leverandører og samarbeidspartnere ift totale innkjøp.
Resultater av tiltak	Operasjonalisering av Åpenhetsloven. Risikoanalyser av ESG indikerer lav/middels risiko. Etablert gode systemer for videreoppfølging.
Planlagte tiltak	Videreføre operasjonalisering av ESG og Åpenhetsloven i innkjøpsprosesser og oppfølging.
Ansvarlig	Divisjon Konsernstab, Divisjon Forretningsutvikling (KM)

KPI og måloppnåelse

KPI	Beskrivelse	Enhet	Mål	Tid	2020	2021	2022	Måloppnåelse
KPI H1	Leverandører > 1 MNOK som er risikovurdert mht ESG	% volum					78,3	
KPI H2	Har gode styringssystem for Arbeids- og menneskerettigheter	% volum					69,7	
KPI H3	Lav risiko mht brudd på Arbeids- og menneskerett.	% volum					39,5	
KPI H4	Middels risiko mht brudd på Arbeids- og menneskerett.	% volum					59,4	
KPI H5	Høy risiko mht brudd på Arbeids- og menneskerett.	% volum					1,1	
KPI H6	Leverandører som har rapportert brudd på Arbeids- og menneskerettigheter	Antall	0				2	X
KPI H7	Har gode styringssystem for Virksomhetsstyring	% volum					62,7	
KPI H8	Lav risiko mht Virksomhetsstyring	% volum					94,3	
KPI H9	Har gode styringssystem for Klima og natur	% volum					75,7	
KPI H10	Lav risiko mht Klima og natur	% volum					37,9	

* Enhet % volum er å forstå som % av Leverandører > 1 MNOK som er risikovurdert innenfor den enkelte kategori

10.2 Leverandører og samarbeidspartnere

10.2.1 Innledning

Banken har kartlagt risiko for arbeids- og menneskerettigheter (Åpenhetsloven), virksomhetsstyring og klima og natur hos bankens leverandører og samarbeidspartnere.

Tabellen under viser omfanget av innkjøp fra leverandører og samarbeidspartnere:

Innkjøp fra Leverandører og samarbeidspartnere	Mill kr	%	Antall
Årlige innkjøp, mill	515	100	1.400
Leverandører med årlige innkjøp > 1 mill kr	428	83,2	59
Leverandører med årlige innkjøp < 1 mill kr	87	16,8	1.341

Leverandørene er hovedsakelig norske leverandører innenfor bransjene:

- IT, data, kommunikasjon og datasystemer
- Forsikring
- Energi
- Banksystemer
- Konsulenter og advokater
- Produkt- og systemleverandører

Disse utgjør mer enn 80 % av bankens samlede innkjøp, hvorav kategorien IT, data, kommunikasjon og datasystemer er den desidert største bransjen. Våre leverandører og samarbeidspartnere er i stor grad store profesjonelle nasjonale og noen globale selskaper som har gode systemer og begrenset risiko. Den største risikoen er underleverandører.

Risikoanalyse leverandører	Mill kr	%	Antall
Leverandører med årlige innkjøp > 1 mill kr	428	100	59
Risikoanalyse leverandører > 1 mill kr	403	94,2	43
Ikke risikoanalyserte leverandører > 1 mill kr	25	5,8	16
Risikoanalyserte leverandører > 1 mill, i % av årlige innkjøp		78,3	

Analysen av leverandører omfatter ca. 78,3 % av bankens samlede innkjøp.

Analysen er basert på et spørreskjema som er sendt ut til alle leverandører med innkjøpsvolum større enn kr. 1. mill. Det er noen få av de mindre leverandører med leveranser > 1 mill, som ikke har svart på analysen. Disse vil bli fulgt opp, dersom dette er leverandører banken vil benytte fremover. Risikoen hos disse leverandørene, og leverandører med innkjøp mindre enn kr. 1. mill., vurderes som lav.

Risikovurderingene er basert på tilbakemelding på spørreskjema, kunnskap og øvrig informasjon om leverandører og samarbeidspartnere

Resultater fra risikoanalysen fremgår av punktene under.

10.3 Arbeids- og menneskerettigheter (Åpenhetsloven)

10.3.1 Innledning

Dette punkt omhandler hvordan banken håndterer arbeids- og menneskerettigheter hos leverandører og samarbeidspartnere.

Vi har i bærekraftsrapporten tatt med et kort konsentrat av arbeidet med Åpenhetsloven. En fullstendig rapport fremgår på våre hjemmesider, <https://www.sor.no/felles/om-sparebanken-sor/samfunnsansvar/apenhetsloven/>

På våre hjemmesider finnes også mer utfyllende informasjon om styringsdokumenter og bankens arbeid med Åpenhetsloven.

De mest sentrale elementene i Åpenhetsloven er:

- §4 Aktsomhetsvurderinger
- § 5 Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger
- § 6 Informasjonsplikt

10.3.2 Risikoanalyse og aktsomhetsvurderinger

Banken har gjennomført risikoanalyse (aktsomhetsvurderinger) av utvalgte konvensjoner knyttet til arbeids- og menneskerettigheter.

Tabellen under viser resultater fra analysen.

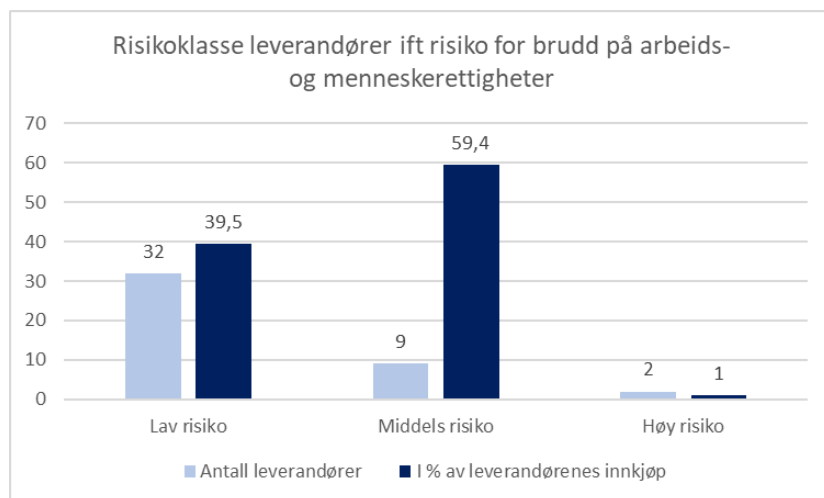
Diverse informasjon fra risikoanalysen for arbeids- og menneskerettigheter, (forkortet til A&M)	Antall leverandører		
	Ja	Delvis	Nei
Leverandøren har styringsdokumenter for A&M	38	2	3
Leverandøren har styringssystemer for A&M, eks ISO 45001	30		13
Leverandøren har styringsmål for A&M	30	6	7
Leverandøren oppgir at de har hatt brudd på A&M	0	0	43
Leverandøren har utenlandske underleverandører	29		14
Leverandørene oppgir at de har kartlagt A&M risiko hos underleverandørene	3	14	12
Leverandøren oppgir at underleverandørene som har hatt brudd på A&M	2		41

Resultatene bekrefter at våre leverandører i stor grad har gode systemer og rutiner for oppfølging av arbeids- og menneskerettigheter. De store leverandørene er også omfattet av Åpenhetsloven.

To leverandører oppgir at deres underleverandører har hatt brudd på arbeids- og menneskerettigheter. Begge leverandørene har fulgt opp bruddene, og bekrefter at det er iverksatt tiltak, og at bruddene er løst.

Den største risikoen for brudd på arbeids- og menneskerettighetene vurderes å ligge hos underleverandører i risikoutsatte land. Det ligger forbedringspotensialet for våre leverandører i å følge opp underleverandører for å kartlegge og dokumentere den reelle risikoen for brudd på arbeids- og menneskerettigheter.

Figuren under viser leverandører og samarbeidspartneres vurderte risiko ift brudd på arbeids- og menneskerettigheter.

Ut fra en totalvurdering har våre leverandører og samarbeidspartnere lav eller middels risiko for brudd på arbeids- og menneskerettigheter.

Det er to leverandører som vi har vurdert til høy risiko. Denne risikoen er primært knyttet til produkter og underleverandørers geografiske lokalisering.

10.3.3 Grundige analyser

Med utgangspunkt i risikoanalysen vil vi kartlegge hvilke leverandører og samarbeidspartnere vi vil følge opp med hensyn til personlig oppfølging og mer grundige analyser.

Kriterier for utvelgelse vil være risikobasert, med spesielt fokus på produkt, bransje og underleverandørers geografiske lokalisering.

Det må også påpekes at det er en del leverandører hvor våre innkjøp er så små i forhold til nasjonale og/eller spesielt globale innkjøp, at vi har svært liten eller ingen påvirkningskraft. Det er derfor viktig å rette fokus på leverandører og samarbeidspartnere som vi har mulighet til å påvirke i positiv retning.

10.3.4 Oppfølging og tiltak

Det er så langt ikke avdekket brudd på arbeids- og menneskerettigheter som krever spesiell oppfølging og tiltak. De tre bruddene som har vært oppgitt, er løst.

Arbeid med Åpenhetsloven er et kontinuerlig arbeid, og oppfølging og tiltak vil bli løpende vurdere, bla etter gjennomgang av grundige analyser, kfr punkt 10.3.3.

10.4 Virksomhetsstyring

Resultater fra risikoanalysen.

Virksomhetsstyring	Antall leverandører		
	Ja	Delvis	Nei
Leverandøren har styringsdokumenter	32	10	1
Leverandøren har styringssystemer, eks ISO 9001	29		14
Leverandøren har styringsmål	27	7	9
Leverandøren har utenlandske underleverandører	29		14

De fleste av de større leverandørene har på plass styringssystemer, styringsdokumenter og mål.

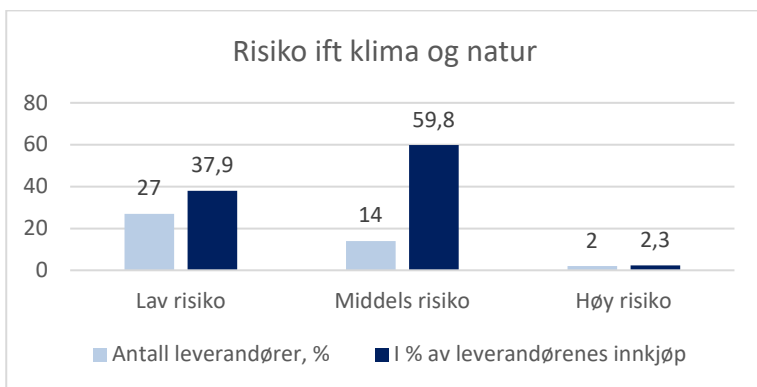
Risiko knyttet til virksomhetsstyring vurderes som lav risiko.

10.5 Klima og natur

Resultater fra risikoanalysen.

Klima og natur	Antall leverandører		
	Ja	Delvis	Nei
Leverandøren har styringsdokumenter	37	4	2
Leverandøren har styringsystemer eks Miljøfyrtårn, ISO 14001	33	0	10
Leverandøren har styringsmål	35		6
Leverandøren har utenlandske underleverandører	29		14

De fleste av de større leverandørene har på plass styringssystemer, styringsdokumenter og mål. Det er grunn til å anta at mål først og fremst er knyttet til reduksjon av egne klimautslipp, og i mindre grad indirekte klimautslipp samt natur.

Risiko knyttet til klima og natur vurderes til lav/middels risiko.

Kvantifisering av risiko, spesielt hos underleverandører mht geografi, produktspekter og bruk av råvarer er imidlertid beheftet med stor usikkerhet. Den reelle risikoen kan være større enn det som blir oppgitt av leverandører. Et tiltak fremover blir å forsøke å kartlegge risikoen mht klima og natur bedre i samarbeid med leverandører og samarbeidspartnere, samt å følge opp relevante og spesifikke mål.

Risikoanalysene for klima og natur må betraktes som overordnede, da de er basert på begrenset informasjon.

11 KLIMA OG NATUR

11.1 Faktainformasjon

Klima- og naturrelaterte utfordringer representerer en av de største risikoer for samfunnet og for banken. Samtidig representerer disse utfordringer også store muligheter. Klima og natur er det tema som Sparebanken Sør gjennom sin forretningsvirksomhet påvirker mest negativt, men også kan påvirke mest positivt. Det er spesielt i forretningsområdene utlån, investeringer og finansiering samt innkjøp banken har stor indirekte både negativ og positiv påvirkning på klimautslipp og natur i form av biomangfold, bruk av naturressurser og naturarealer.

Sparebanken Sør følger opp disse temaer med relevante tiltak, for å forsterke den positive påvirkningen og redusere den negative påvirkningen. Det er etablert kort og langsiktige KPIer for å kunne følge opp og måle resultater og utvikling av tiltak for sentrale indikatorer.

Sparebanken Sør har styringsdokumenter, policyer og retningslinjer, som viser hvilke krav vi stiller, og hvordan vi jobber med dette tema i relevante forretningsområdene.

Faktatabell

Tema	Kommentarer
	Viktige fokusområder: <ul style="list-style-type: none">• Klimagassutslipp• Biomangfold• Bruk av naturressurser• Forurensning luft, vann og sjø• Sirkulærøkonomi
Styringsdokumenter	Strategi Bærekraft, Policy klima og natur, Miljøfyrtårnsertifisering retningslinjer, TCFD rapport.
FN Global Compact Prinsipp	7: Vi skal støtte en føre-var tilnærming til miljøutfordringer 8: Vi skal ta initiativ til å fremme økt miljøansvar
UNEP PRB Prinsipp	7: Vi skal støtte en føre-var tilnærming til miljøutfordring
Finans Norge Prinsipp	1: Tilpasse forretningsstrategien til FN bærekraftsmål og Parisavtalen 2: Øke positiv påvirkning, og redusere negativ påvirkning på ESG som følge av sine aktiviteter, produkter og tjenester. Etablere og publisere konkrete mål på områder som har størst effekt
GRI indikator	302-1, 305-1, 305-2, 305-3
Sør indikator	KPI I1, KPI I2, KPI I3, KPI I4, KPI I5, KPI I6, KPI I7, KPI I8, KPI I9, KPI I10, KPI I11
Gjennomførte tiltak (bedre beskrivelse)	Etablert mål for klimautslipp fra forretningsområdene. Deltatt i prosjekt i regi av Finans Norge for å etablere metodikk for beregning av klimautslipp fra utlån basert på PCAF, (rapport vil foreligge Q1 2023). Videreført kompetansebygging om ESG herunder klima og natur i organisasjonen. Resertifisering av hovedkontoret mht Miljøfyrtårn.
Resultater av tiltak	Reduserte klimautslipp egen virksomhet. Deltatt i prosesser og arbeidsgrupper for å etablere retningslinjer for måling av klimautslipp i forretningsområdene, utlån og investeringer.
Planlagte tiltak	Videreutvikle KPI, mål og målemetoder for klima og natur. Videreføre arbeidet med TCFD. Utarbeide en første versjon av TNFD rapport. Integre eksklusjonskriterier for natur i bankens styringsdokumenter. Gjennomføre opplæringskurs for alle ansatte i Klima og natur. Arbeide videre med reduksjon av klimautslipp i egen virksomhet.

	Videreutvikle metoder, data, og Base line for beregning klimautslipp fra forretningsområdene. Etablere første versjon av TNFD rapport samt eksklusjonskriterier for risikoutsatte naturrelaterte tema knyttet til utlån og investering.
Ansvarlig	Divisjon Konsernstab

KPI og måloppnåelse

KPI	Beskrivelse	Enhet	Mål	Tid	2020	2021	2022	Måloppnåelse
KPI 11	Klimautslipp egen virksomhet	tonn CO2			273,0	254,4	232,2	
KPI 12	Reduksjon i klimautslipp egen virksomhet	%	55	2030	46,8	50,4	54,7	V
KPI E3	Enegiintensitet egen virksomhet	kWh/m2	0 (NZE)	2050	214	233	203	
KPI 14	Totale klimautslipp utlån	tonn CO2						
KPI 15	Reduksjon i klimautslipp utlån	%	40	2030				
KPI 16	Reduksjon i klimautslipp utlån		0 (NZE)	2050				
KPI 17	Totale klimautslipp investering	tonn CO2						
KPI 18	Reduksjon i klimautslipp investeringer	%	40	2030				
KPI 19	Reduksjon i klimautslipp investeringer		0 (NZE)	2050				
KPI 110	Utarbeide TNFD rapport			2023				
KPI 111	Integrere eksklusjonskriterier for natur i styringsdokumenter			2023				

*Tall for klimautslipp fra utlån og investeringer er ikke oppgitt, da det arbeides videre med å etablere Base line.

11.2 Klima

11.2.1 Klima – påvirkning fra egen virksomhet

Bankens klimautslipp og negativ påvirkning på naturen fra egen virksomhet, er svært begrenset.

Banken følger opp klima og natur gjennom miljøledelsessystemet Miljøfyrtårn, og er sertifisert etter hovedkontormodellen og de nye kriteriene for finansbransjen.

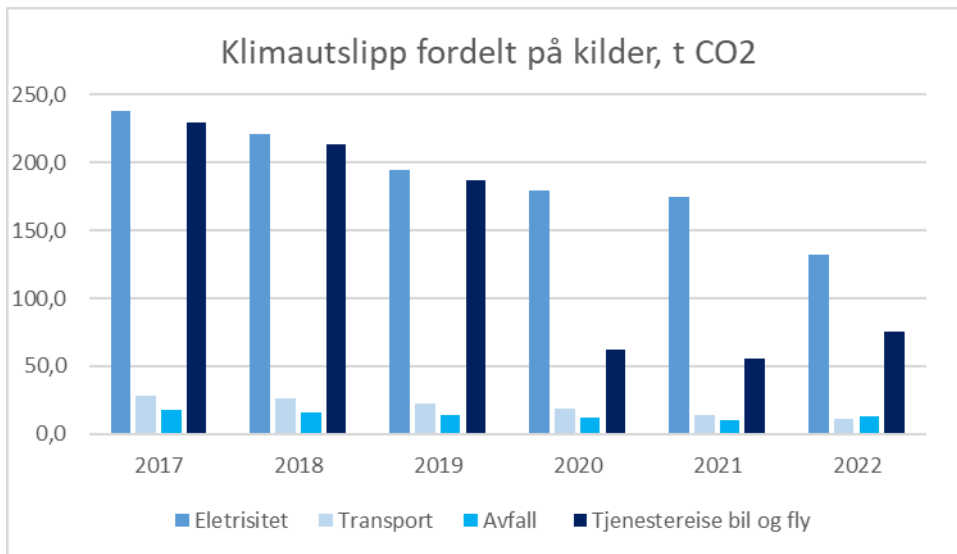
Bankens status og utvikling med hensyn til klimautslipp basert på GHG protokollen, og ressursforbruk:

Klimautslipp	2020	2021	2022
Klimautslipp Scope 1, tonn CO2 ekvivalenter	19,0	13,6	11,3
Klimautslipp Scope 2, tonn CO2 ekvivalenter	181,3	174,8	131,8
Klimautslipp Scope 3, tonn CO2 ekvivalenter	72,7	66,0	89,1
Sum klimautslipp, tonn CO2 ekvivalenter	273,0	254,4	232,2
Årsverk	458	597	601
Klimautslipp pr ansatt	0,60	0,43	0,39
Oppvarmet areal, m2	23.004	26.769	26.564
Energiforbruk, 1000 kWh pr år	4.926	6.250	5.384
Enegiintensitet, kWh pr m2	214	233	203

* Alle datterselskaper og selskaper som Sparebanken Sør har dominerende eierinteresser i inngår i klimaregnskapet.2021 og 2022

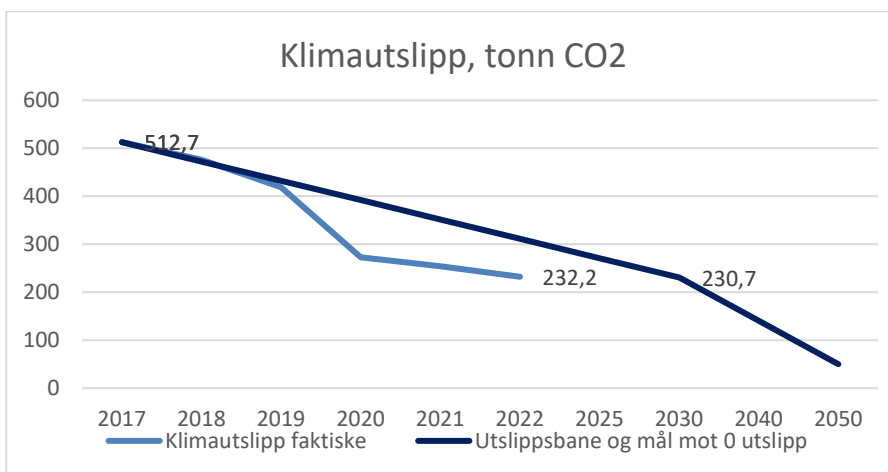
Sparebanken Sørs klimautslipp viser en positiv utvikling. En vesentlig del av reduksjonen i klimautslipp fra 2020 til 2021 skyldes endring i utslippsfaktorer. Endring i Electric Nordic mix, dvs. strømforbruk, utgjør det største bidraget.

Fordeling av klimautslipp:

Bankens klimautslipp er primært knyttet til energiforbruk og reisevirksomhet.

Banken har satt seg mål til å redusere klimautslippene i 2030 med 55 % og netto nullutslipp i 2050. Figuren under viser utvikling i klimautslipp, samt illustrasjon på utslippsbane.

Base line i 2017

Resultatene viser at banken allerede i 2022 nærmer seg målet om reduserte utslipp på 55 %, (tilsvarende 230,7 tonn CO₂), i 2030.

For mer informasjon om klimaregnskap, <https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/2022-klimaregnskap-sparebanken-sor.pdf>

11.2.2 Klima – påvirkning fra forretningsområdene

Sparebanken Sør skal arbeide for å bidra til at kunder, leverandører og samarbeidspartneres belastninger på klima reduseres.

Det er spesielt innenfor følgende forretningsområder banken har mulighet til størst positiv påvirkning:

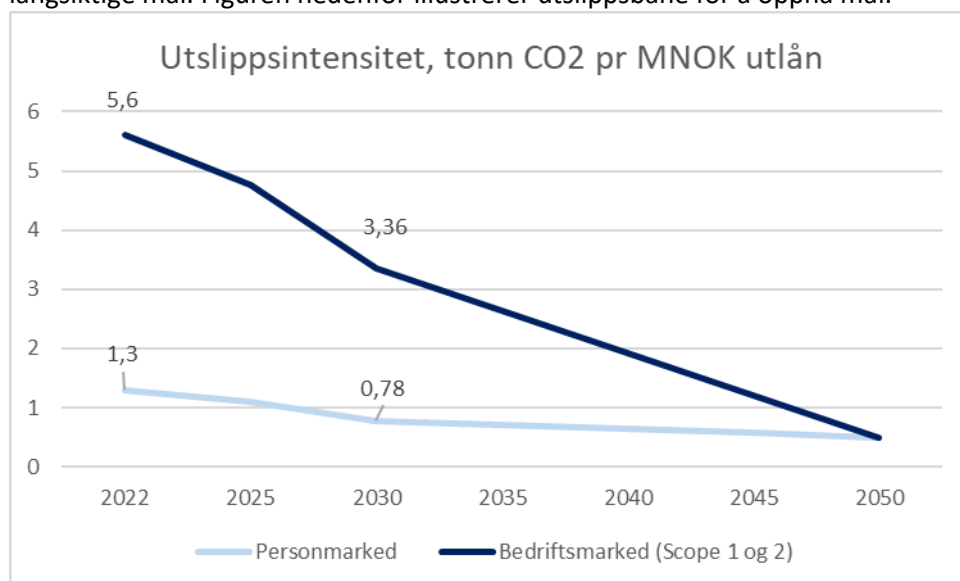
- Utlån: Øke andelen bærekraftige utlån og redusere andel utlån som har stor negativ påvirkning på klima. Spesielt gjelder dette bedriftskunder.
- Investering: Øke andelen investeringer i bærekraftige aktiviteter og virksomheter og redusere andelen investeringer i virksomheter med negativ påvirkning på klima.
- Videre vil banken gjøre bruk av Green & Sustainability Bond Framework for utstedelse av bærekraftige obligasjoner.

Bruk av teknologi, digitalisering, og bærekraftige produkter som er tett knyttet opp mot forretningsområdene nevnt over, er de mest sentrale virkemidler for banken til å bidra til bærekraftig utvikling.

Når det gjelder tiltak og retningslinjer for å operasjonalisere klimarelaterte risikoer og muligheter i forretningsområdene, er disse nærmere beskrevet under tema i denne rapporten, samt i TCFD rapporten.

For utlånsporteføljen har banken satt som mål å redusere klimagassutslipp med 40 % innen 2030, og netto 0 utslipp i 2050. Med utgangspunkt i 2022 betyr det en årlig reduksjon i klimagassutslipp på 5 % pr år for å oppnå en reduksjon på 40 % i 2030.

Metoden for å måle reduksjon av klimautslipp i utlånsporteføljen vil baseres på Science Based Target Initiativ, SBTi. Dvs sette krav til reduksjon i utslippsintensiteten til de ulike porteføljene iht kort- og langsiktige mål. Figuren nedenfor illustrerer utslippsbane for å oppnå mål.

Estimert bane for reduksjon i utslippsintensitet utlån

Beregningene av klimagassutslipp er basert på PCAF, kfr punkt 8.3.

Det er knyttet stor usikkerhet til å etablere et riktig referansepunkt for klimautslipp, (Base line). Base line i 2022 vil måtte justeres, bla som konsekvens av bedring i data og metoder. Etter hvert som datakvaliteten og metodene bedres, vil det også være aktuelt å benytte ulike begreper for klimaintensitet avhengig av næringsstype for mer presise beregninger. Eksempel på dette er å beregne klimaintensiteten fra næringsbygg i tonn CO2 ekvivalenter pr m2 finansiert areal, fremfor tonn CO2 ekvivalenter pr MNOK i utlån.

Det pågår det et prosjekt i regi av Finans Norge som banken deltar i, og som har som formål å lage en veileder tilpasset norske forhold, for hvordan norske finansinstitusjoner kan benytte PCAF sitt rammeverk, modeller og data. En slik veileder forventes å foreligge i Q1 2023.

11.2.3 TCFD – Task Force on Climate-related Financial Disclosures

TCFD er en anerkjent metode for klimarapportering. Det er nedenfor kort informert om struktur og sentrale punkter i TCFD rapporten.

Klima handler om risiko, men også om hvilke forretningsmessige muligheter klimarelaterte utfordringer representerer.

De mest sentrale klimarisikoene for banken er:

Overgangsrisiko:

Dette er risiko ved å gå mot et nullutslippssamfunn og omfatter politiske og regulatoriske forhold, teknologi, marked og omdømme. Overgangsrisiko handler om hvordan klimarelaterte forhold vil påvirke forretningsområdene til banken.

Fysisk risiko:

Akutt risiko på grunn av ekstremvær som fører til orkaner, oversvømmelser mv. Kronisk risiko er langsiktige klimaendringer som påvirker temperatur, havnivå mv. Fysisk risiko handler om hvordan klimarelaterte forhold som ekstremvær vil påvirke forretningsområdene til banken. Klimarelaterte risikoer og muligheter vil påvirke bankens strategi, forretningsområder og økonomisk utvikling både i et kort og et langsiktig perspektiv.

De fire sentrale hovedpunktene er kort belyst i tabellen under:

TCFD	
Virksomhets styring	De viktigste forretningsområdene er utlån, investeringer og finansiering. ESG operasjonaliseres i forretningsområdene. Tiltak, risikorammer og styringsmål for klimarelaterte risikoer og muligheter integreres i bankens rammeverk og rapportering. Fokus på å utnytte muligheter som det grønne skiftet representerer. Det viktigste virkemiddel er å tilrettelegge for bærekraftig produkter, tjenester, og distribusjonsløsninger, for å imøtekomme kundenes behov, redusere kostnader og øke inntekter, og å redusere klimautslipp.
Strategi	Styret har ESG og klima som et prioritert område i strategisk plan. Klima handler om risiko, men også om forretningsmessige muligheter. Viktige tiltak er å bygge kompetanse, dialog og samarbeid med kunder, leverandører og samarbeidspartnere om gode løsninger for å redusere klimautslipp De største klimarelaterte risikofaktorer: 1. Risiko for økt mislighold og tap, øke kapitalkrav, dyrere finansiering som følge av klimarisiko. 2. Risiko for tapt omdømme og reduserte markedsandeler og inntjening ved manglende omstilling til lavutslipp samfunn. De største klimarelaterte mulighetene: 1. Økt inntjening og kostnadsreduksjoner gjennom bærekraftige produkter, digitalisering og distribusjonsløsninger. 2. 4. Bedre tilgang til og billigere pris på finansiering og egenkapital, samt reduserte kapitalkrav av bærekraftig virksomhet (EU taksonomi). Lavere risiko i porteføljene.
Risikostyring	Risikoen er størst i forretningsområdet utlån, hvor bolig- og næringseiendom utgjør ca. 80 % av den totale porteføljen. Klimarelaterte risikoer i forretningsområdene investeringer og finansiering er også viktige. Spesielt gjelder dette tilgang og pris på finansiering. Banken har policyer med krav og eksklusjonskriterier i disse forretningsområdene. Videre har banken integrert ESG modul med spesiell fokus på klima i kredittprosesser BM. Banken har rammeverk for grønne lån og obligasjoner. Prosess med å etablere risikorammer og overordnede styringsmål for ESG og klimarisiko integrert i vårt risikostyringsrammeverk.
Mål og metoder	Sparebanken Sør har etablert kort og langsiktige mål til klimareduksjon i egen virksomhet såvel som for utlån og investeringer i tråd med Parisavtalen. Banken er i prosess med å etablere metoder og data for beregning av klimautslipp fra utlån og investeringer. Det vesentligste av klimautslipp i scope 3 er knyttet til klimautslipp fra utlån. Banken skal utarbeide stresstester og scenarioanalyser for å vurdere om klimarelaterte risikoer og muligheter er i tråd med bankens strategi og risikorammer. Styringsmål og indikatorer for klimarisiko vil bli videreutviklet løpende.

Sparebanken Sør vil i 2023 videreføre arbeidene med operasjonalisering og videreutvikling av TCFD rammeverket.

11.3 Natur

11.3.1 Generelt

Naturen skaper livsgrunnlaget for menneskeheten og våre samfunn, men også for den globale økonomien. Den gir oss mat, vann, fristeder for rekreasjon og en tilhørighet og forbindelse til planeten og verden rundt oss. I tillegg er store deler av økonomien vår basert på ressurser som naturen skaper og gir oss. Tap av natur og biologisk mangfold vil derfor ha store og alvorlige konsekvenser, både for våre daglige liv, ressurser vi er avhengige av for å overleve, og for verdiskapingen i økonomien. Tap av natur og biologisk mangfold skaper et nytt risikobilde, naturrisiko.

Hvordan vi bruker naturen påvirker klimaet, samtidig som klimaendringene påvirker naturen. Klima og natur er nært knyttet sammen. Å fremme naturmangfold er derfor en viktig del av løsningen på klimautfordringene, og en forutsetning for å oppnå FNs bærekraftsmål.

Det har så langt vært mest fokus på klima, men fremover vil fokus på utfordringer knyttet til natur få mer oppmerksomhet. Dette vil forsterkes gjennom en «Naturavtale» som forventes å komme på plass i 2023. Natur er pt et relativt umodent fag i finans, og har derfor så langt ikke viet så mye oppmerksomhet. Natur er også et komplekst fagområde, hvor det er utfordrende på nåværende tidspunkt å etablere gode tiltak og KPI. De viktigste områdene innenfor natur, og som Sparebanken Sør kan ha mest faktisk og potensiell påvirkning på er:

- Biomangfold
- Bruk av naturressurser herunder utbygging av naturarealer
- Forurensning av luft, vann og hav

Viktige virkemidler for å redusere tap av natur er regulatoriske krav, samt gjenbruk, delings- og sirkulasjonsøkonomi. For Sparebanken Sør betyr dette at det må stilles krav til natur i forhold til utlån, investeringer og innkjøp, samt å utvikle bærekraftige produkter innenfor EU taksonomiens miljømål, som eksempelvis sirkulasjonsøkonomi.

Det er spesielt innenfor følgende forretningsområder banken har mulighet til størst positiv påvirkning:

- Utlån: Øke andelen bærekraftige utlån og redusere andel utlån som har stor negativ påvirkning på natur. Spesielt gjelder dette bedriftskunder. Økt finansiering av sirkulærøkonomi.
- Investering: Øke andelen investeringer i bærekraftige aktiviteter og virksomheter og redusere andelen investeringer i virksomheter med negativ påvirkning på natur.
- Videre vil banken gjøre bruk av Green & Sustainability Bond Framework for utstedelse av bærekraftige obligasjoner.

Natur er fortsatt et umodent og komplisert tema ift data, offentlige reguleringer, prioriteringer, tiltak, målsetninger og KPIer, men natur er et tema som vil få stor oppmerksomhet fremover. Av denne grunn er banken også pt lite konkrete på tiltak og mål, men vil arbeide med å utvikle rammeverk for å håndtere natur på en forsvarlig måte og iht regulatoriske krav.

11.3.2 TNFD, Task Force on Nature-related Financial Disclosures

Sparebanken Sør har som målsetning å etablere en første versjon av TNFD rammeverk i 2023.

12 VEDLEGG 1: GRI Indeks

GRI 2021 - Generell informasjon			
GRI	Indikator	Beskrivelse	Kilde
Organisasjonen og praksis for rapportering			
2-1	Organisasjonens navn, eierskap og juridisk form, plassering av hovedkontor, land virksomheten opererer i.	a. Sparebanken Sør c. Kristiansand d. Norge	b. https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/eierstyring-og-selskapsledelse-sparebanken-sor.pdf Årsregnskap 2022, Note 35
2-2	Oversikt over alle enhetene som inngår i organisasjonens bærekraftsrapportering. a. liste over alle enheter som inngår i organisasjonens bærekraftsrapportering b. hvis organisasjonen har revidert konsolidert regnskap eller finansiell informasjon arkivert i offentlig register, spesifiser forskjeller i listen over enheter som er inkludert i finansiell rapportering og listen over enheter som er inkludert i bærekraftsrapportering c. om organisasjonen består av flere enheter, forklar tilnærmingen som er brukt for å konsolidere informasjonen i. rapporter om tilnærmingen innebærer justeringer av informasjon for minoritetsinteresser ii. hvordan tilnærmingen tar hensyn til fusjoner, oppkjøp og avhending av enheter eller deler av enheter iii. om og hvordan tilnærmingen er forskjellig på tvers av opplysningene i denne standarden og på tvers av materielle tema.	a. I Bærekraftsrapporten inngår Sparebanken Sør (morbank) og alle datterselskaper, eksklusive Sørmeqleren Holding AS og Sørlandets Forsikringscenter AS, hvor banken alene eller sammen med datterselskaper har bestemmende innflytelse, normalt som følge av eierandel på mer enn 50 %, b. Konsernregnskapet omfatter morbanken og datterselskaper, (inklusive Sørmeqleren Holding AS og Sørlandets Forsikringscenter AS) hvor banken alene eller sammen med datterselskaper har bestemmende innflytelse, normalt som følge av eierandel på mer enn 50 %, c. Konsernregnskapet omfatter morbanken og datterselskaper, hvor banken alene eller sammen med datterselskaper har bestemmende innflytelse, normalt som følge av eierandel på mer enn 50 %. Bærekraftsrapporten omfatter morbanken og datterselskaper, men Sørmeqleren Holding AS og Sørlandets Forsikringscenter AS er kun inkludert i Klimaregnskapet. i. Ingenjusteringer ift minoritetsinteresser ii. Ingen fusjon eller oppkjøp i 2022 iii. Ingen forskjeller.	Årsrapport 2022, Note 26
2-3	Rapporteringsperiode, Rapporteringsfrekvens og Kontaktperson for spørsmål vedrørende rapporten eller innholdet. a. spesifiser rapporteringsperiode og rapporteringsfrekvens for bærekraftsrapportering b. spesifiser rapporteringsperiode for finansiell rapportering, hvis denne er forskjellig fra rapporteringsperioden for bærekraftsrapporteringen forklar hvorfor c. rapporter publiseringsdato for rapporten/innholdet d. kontaktperson for spørsmål vedrørende rapporten/innholdet.	a. 01.01.2022 - 31.12.2022, årlig frekvens b. 01.01.2022 - 31.12.2022, årlig frekvens, pluss kvartalsvis regnskapsrapportering c. 30.03.2023 d. Magne Kvaslerud, (magne.kvaslerud@sor.no)	
2-4	Rapporter på eventuelle omformuleringer fra tidligere rapporter og årsaken til endringer. a. rapporter på eventuelle omformuleringer fra tidligere rapporteringsperioder og forklar: i. årsak til omformuleringer ii. Effekten av omformuleringer.	a. Ingen omformuleringer fra tidligere rapporter.	
2-5	Praksis for ekstern verifikasjon av rapporten. a. beskriv policy og praksis for ekstern verifikasjon av rapporten, om og hvordan øverste myndighetsorgan og toppledere er involvert b. om bærekraftsrapporten har blitt eksternt verifisert i. link eller referanse til rapport/erklæring fra ekstern verifisør ii. beskriv hva som har blitt eksternt verifisert inkludert standarder som er brukt, nivå oppnådd på verifikasjon, og begrensninger i prosessen iii. beskriv forholdet mellom organisasjonen og verifisøren.	a. Bærekraftsrapporten blir attestert av revisor. Rapporten blir behandlet og godkjent sammen med årsrapporten av styret og forstanderskapet. b. Attestert av ekstern revisor ii. Fremgår av revisjonsrapport, revisjonsstandard ISA E3000 iii. PWC er Sparebanken Sør sin revisor.	b.i. og b.ii. Link til revisjonsrapport
Aktiviteter og arbeidere			
2-6	Aktiviteter, verdikjede, og andre forretningsforhold. a. rapporter hvilke sektorer organisasjonen er aktiv b. beskrive verdikjeden, inkludert: i. organisasjonens aktiviteter, produkter, tjenester og markeder ii. Organisasjonens oppstrøms verdikjede iii. Organisasjonens nedstrøms verdikjede og deres aktiviteter c. rapporter andre relevante forretningsforbindelser d. beskriv vesentlige endringer i a, b og c sammenlignet med tidligere rapporteringsperioder.	a) Bank og finans b. ii. Leverandører er i det vesentlig norske leverandører, hvorav mange lokale, innen IT, konsulenter, kontorrekvisita og leveranser i tilknytning til bankens kontorbygg. Årlige innkjøp utgjør ca. kr. 515 mill. b.iii. Nedstrøms verdikjede består i det vesentligste av personkunder og bedriftskunder innen forretningsområdene innskudd, utlån og andre finansielle produkter og tjenester. c. De vesentligst forretningsforbindelser er knyttet til IT tjenester og produktleverandører av finansielle produkter og tjenester d) Det er ingen vesentlige endringer sammenlignet med tidligere rapporteringsperioder.	b. Bærekraftsrapport kap. 1 b.i. Årsrapport 2022 side 9 og 10

2-7	<p>Antall ansatte fordelt på kjønn, region, ansettelsestype.</p> <p>a. totalt antall ansatte fordelt på kjønn og region</p> <p>b. rapporter totalt antall:</p> <p>i. faste ansatte fordelt på kjønn og region</p> <p>ii. Midlertidig ansatte fordelt på kjønn og region</p> <p>iii. Tilkallingsvikarer fordelt på kjønn og region</p> <p>iv. Fulltidsansatte fordelt på kjønn og region</p> <p>v. deltidsansatte fordelt på kjønn og region</p> <p>c. beskriv metode og antakelser brukt for å samle dataene, inkludert om tallene er rapportert:</p> <p>i. i antall personer eller årsverk eller annet.</p> <p>ii. på slutten av rapporteringsperiode eller et gjennomsnitt over rapporteringsperioden eller annet</p> <p>d. rapporter kontekstuell informasjon nødvendig for å forstå informasjonen i a og b.</p> <p>e. beskriv vesentlige endringer i antall ansatte i løpet av rapporteringsperioden og mellom rapporteringsperioder</p>	<p>Alle bankens kontorer ligger i et relativt lite geografisk område i Norge, og er av hensyn til størrelse og geografisk beliggenhet definert som en region.</p> <p>b.iii. 0</p> <p>c. Data er samlet inn fra bankens lønssystem, Sinployer, og tall er basert på data pr. 31.12</p> <p>i. Årsverk</p> <p>ii. Pr. 31.12, dvs på slutten av rapporteringsperioden</p> <p>d. Tallgrunnlaget er basert på fast ansatte og midlertidig ansatte, dvs eksklusive vikarer. Midlertidig ansatte og vikarer er ikke med i årsverkstallene og lønnsammenligninger. Alle tall er basert på 31.12. tall.</p> <p>e. Det er ingen vesentlige endringer i antall ansatte i løpet av eller mellom rapporteringsperiodene.</p>	a., b., b.i., b.ii, b.iv., v. Scorekort seksjon 1.1
2-8	<p>Arbeidere som ikke er ansatt</p> <p>a. rapporter totalt antall arbeidere som ikke er ansatt hvor arbeidet kontrolleres av organisasjonen og beskriv:</p> <p>i. vanligste typer arbeidere og deres kontraktsforhold med organisasjonen</p> <p>ii. Type arbeid de gjør</p> <p>b. beskriv metode og antakelser brukt for å samle dataene, inkludert om tallene er rapportert:</p> <p>i. i antall personer eller årsverk eller annet.</p> <p>ii. på slutten av rapporteringsperiode eller et gjennomsnitt over rapporteringsperioden eller annet</p> <p>c. beskriv vesentlige endringer i antall arbeidere som ikke er ansatte i løpet av rapporteringsperioden og mellom</p>	a. 0 Sparebanken Sør har ingen arbeidere som ikke er ansatte i henhold til definisjonen i GRI.	
Governance			
2-9	<p>Organisasjonens styringsstruktur, herunder øverste myndighet, komiteer som er ansvarlige for beslutninger om finansielle, miljømessige og sosiale temaer.</p> <p>a. beskriv organisasjonens styringsstruktur inkludert komiteer i øverste myndighetsorgan</p> <p>b. list opp komiteer i øverste myndighetsorgan som er ansvarlige for beslutningstaking på og føre tilsyn med håndtering av organisasjonens påvirkning på økonomi, miljø og samfunn.</p> <p>c. beskriv sammensetningen av øverste myndighetsorgan og dens komiteer</p> <p>i. utøvende og ikke-utøvende medlemmer</p> <p>ii. uavhengighet</p> <p>iii. funksjonstid for medlemmer i styringsorganet</p> <p>iv. antall andre betydelige verv og forpliktelser som hvert medlem har, og arten av forpliktelsene</p> <p>v. kjønnsbalanse</p> <p>vi. underrepresenterte sosiale grupper</p> <p>vii. kompetanse som er relevant for påvirkningen til organisasjonen</p> <p>viii. representasjon av interessenter.</p>	<p>a. Banken har følgende styreutvalg: Revisjonsutvalg, Risikoutvalg (inkl ESG), Godtgjørelsesutvalg, Teknologiutvalg</p> <p>b. Risikoutvalget og Revisjonsutvalget har ansvar for å forberede ESG saker for styret</p> <p>c.iii. Maksimal funksjonstid i styret iht vedtekter er 8 år</p> <p>c.vi. Ikke relevant for 2022</p> <p>c.viii. Det er to ansatte representanter i styret.</p>	<p>a. https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/eierstyring-og-selskapsledelse-sparebanken-sor.pdf, side 5 - 8</p> <p>c. https://www.sor.no/felles/om-sparebanken-sor/styre-ledelse-og-organisasjon/</p> <p>i. https://www.sor.no/felles/om-sparebanken-sor/styre-ledelse-og-organisasjon/styret/</p> <p>ii. https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/eierstyring-og-selskapsledelse-sparebanken-sor.pdf, side 6</p> <p>iv. https://www.sor.no/felles/om-sparebanken-sor/styre-ledelse-og-organisasjon/mer-om-styret/</p> <p>v. Scorekort, seksjon 1.1</p> <p>vii. https://www.sor.no/felles/om-sparebanken-sor/styre-ledelse-og-organisasjon/mer-om-styret/</p>
2-10	<p>Nominasjon og utvelgelse av øverste myndighet.</p> <p>a. beskriv prosesser for nominasjon og utvelgelse av øverste myndighet og dens komiteer</p> <p>b. beskriv kriterier brukt i nominasjon og utvelgelse av medlemmer i øverste myndighet, inkludert om og hvordan punktene under er tatt med i betraktning:</p> <p>i. interessenters synspunkt</p> <p>ii. mangfold</p> <p>iii. uavhengighet</p> <p>iv. kompetanse som er relevant for påvirkning organisasjonen har.</p>	<p>b.iv. Ved vurdering av styrets kompetanse, vektlegges det at styret har en samlet komplementær kompetanse som dekker alle sentrale aspekter av konsernets virksomhet og geografi.</p>	<p>a., b., b.i.,</p> <p>https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/vedtekter-sparebanken-sor.pdf</p> <p>b.ii. https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraftpolicy-styrets-mangfold-sparebanken-sor.pdf</p> <p>b.iii. https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/eierstyring-og-selskapsledelse-sparebanken-sor.pdf side 6</p>
2-11	<p>Leder av øverste myndighet.</p> <p>a. rapporter om leder av øverste myndighet også er toppler i organisasjonen</p> <p>b. hvis leder av øverste myndighet også er toppler i organisasjonen, forklar funksjonen personen har i styring av organisasjonen, hvorfor dette er tilfellet, og hvordan interessekonflikter unngås eller reduseres.</p>	<p>a. Leder øverste myndighet (StyreformannKnut Sætre) er ikke samme person som CEO (Geir Bergskaug)</p> <p>b. Ikke relevant</p>	<p>a. https://www.sor.no/felles/om-sparebanken-sor/styre-ledelse-og-organisasjon/</p>
2-12	<p>Rolle øverste myndighet har med å føre tilsyn med håndtering av ESG-påvirkning.</p> <p>a. beskriv rollen til øverste myndighet og toppledere i utvikling, godkjenning og oppdatering av organisasjonens verd-/misjonserklæringer, strategier, policies, og mål relatert til bærekraftig utvikling</p> <p>b. beskriv rollen øverste myndighet har i å føre tilsyn med organisasjonens due diligence og andre prosesser for å identifisere og håndtere organisasjonens påvirkning på økonomi, miljø og samfunn, inkludert:</p> <p>i om og hvordan øverste myndighet engasjerer seg med interessenter for å støtte disse prosessene</p> <p>ii. hvordan øverste myndighet vurderer utfallet av disse prosessene</p> <p>c. beskriv rollen øverste myndighet har i å revidere effektiviteten av organisasjonens prosesser som beskrevet i b., og rapporter hvor ofte en slik revidering gjennomføres.</p>	<p>a. Styret og ledelsen har ansvar for Sparebanken Sør sine styringsdokumenter og mål, samt ansvar for å operasjonalisere og føre tilsyn med bærekraftstrategiene i banken</p> <p>b. Styret og ledelsen har ansvar for å identifisere og håndterer konsernets påvirkning på ESG områder, herunder engasjement med interessenter</p> <p>i. Styret behandler og godkjenner interessentkartlegging og vesentlige tema. For øvrig har styret og konsernledelsen diaog med flere interessentgrupper, men ingen faste agendaer og møteplasser.</p> <p>ii. Kartlegging av interessenters synspunkter er viktig bla i forbindelse med valg av vesentlige tema.</p> <p>c. Status og utvikling følges opp gjennom ulike styresaker samt kvartalsvise risikorapporter, årlig bærekraftsrapport, samt årlig revisjon av styringsdokumenter</p>	<p>a., b.</p> <p>https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraftstyriingsdokument-strategi-barekraft-sparebanken-sor.pdf, punkt 3 side 6</p>

2-13	<p>Delegering av ansvar for håndtering av ESG-påvirkning.</p> <p>a. beskriv hvordan øverste myndighet delegerer ansvar for håndtering av organisasjonens påvirkning på økonomi, miljø og samfunn, inkludert:</p> <p>i. om det er utnevnt noen toppledere med ansvar for håndtering av påvirkning</p> <p>ii. Om det er delegert ansvar for håndteringen av påvirkning til andre ansatte</p> <p>b. beskriv prosessen og hvor ofte toppledere eller andre ansatte rapporterer tilbake til øverste myndighet om håndteringen av organisasjonens påvirkning på økonomi, miljø og samfunn.</p>	<p>i. Div.direktør konsernstab, Rolf Søraker har ansvar for ESG området i Sparebanken Sør</p> <p>ii. Ansvar for håndtering av påvirkning av relevante vesentlige tema er delegert til divisjonsledere.</p> <p>b. Kvartalsvise Risikorapporter, Compliancerapporter og Hvitvaskingsrapporter, samt årlig Bærekraftsrapport.</p>	<p>a. https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/strategiesdokument-strategi-barekraft-sporebanken-sor.pdf, side 6</p>
2-14	<p>Øverste myndighets rolle i bærekraftsrapportering.</p> <p>a. om øverste myndighet er ansvarlig for å revidere og godkjenne den rapporterte informasjonen, inkludert organisasjonens vesentlige tema, hvis det, beskriv prosessen for å revidere og godkjenne informasjonen</p> <p>b. om øverste myndighet ikke er ansvarlig for å revidere og godkjenne den rapporterte informasjonen, inkludert vesentlige tema, beskriv grunnen for dette.</p>	<p>a. Styret har ansvar for å godkjenne Risikorapport, Bærekraftsrapport herunder vesentlige tema. Behandlingsprosessen er at CEO innstiller til Risikoutvalget som innstiller ovenfor styret som godkjenner.</p> <p>b. ikke relevant</p>	
2-15	<p>Interessekonflikter.</p> <p>a. beskriv prosessene øverste myndighet har for å sikre at interessekonflikter unngås eller reduseres</p> <p>b. rapporter om interessekonflikter rapporteres til interessenter, inkludert minimum interessekonflikter relatert til:</p> <p>i. medlemskap på tvers av styret</p> <p>ii. aksjonærer på tvers av leverandører og andre interessenter</p> <p>iii. tilfelle av controlling shareholders</p> <p>iv. relaterte parter, deres forhold, transaksjoner og utestående saldoer.</p>	<p>a. Interessekonflikter håndteres av Divisjon konsernstab v/HR. HR sin målsetning er å avdekke og kartlegge interessekonflikter, samt behandle disse og eventuelt iverksette tiltak for å eliminere, redusere eller minimere interessekonfliktene.</p> <p>b. i., ii., iii., iv., HR har ansvar for å følger opp interessekonflikter og vurderer hvordan disse skal rapporteres og håndteres ut fra sak til sak. Av hensyn til konfidensialitet, må eventuell involvering og rapportering vurderes løpende. Det har vært to tilfeller av interessekonflikter i 2022, som har vært av mindre vesentlig karakter og som er løst.</p>	<p>a. https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/policy-interessekonflikt-sporebanken-sor.pdf</p>
2-16	<p>Kommunikasjon av kritiske bekymringer.</p> <p>a. beskriv om og hvordan kritiske bekymringer kommuniseres til øverste myndighet</p> <p>b. rapporter totalt antall og karakteren av kritiske bekymringer som ble kommunisert til øverste myndighet i rapporteringsperioden.</p>	<p>a. Kritiske bekymringer i form av klager, eksterne og interne varslinger rapporteres til styret i kvartalsvis Risikorapport.</p> <p>b. Ingen bekymringsmeldinger av kritisk karakter ble rapportert.</p>	<p>a. https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/rutine-kundeklager-sporebanken-sor.pdf</p> <p>https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/varslingsrutine-ekstern-sporebanken-sor.pdf</p> <p>https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/varslingsrutine-intern-sporebanken-sor.pdf</p>
2-17	<p>Øverste myndighets kunnskap, ferdigheter og erfaring innen bærekraft.</p> <p>a. rapporter tiltak for å øke øverste myndighets kunnskap, ferdigheter og erfaring med bærekraftig utvikling.</p>	<p>a. Gjennomgang av ulike bærekraftstemaer, policydokumenter mm i Styret. Styresamlinger med bærekraftstema på agendaen.</p>	
2-18	<p>Evaluerer av øverste myndighets ytelse.</p> <p>a. beskriv prosessene for å evaluere øverste myndighets ytelse i å føre tilsyn med håndtering av organisasjonens påvirkning på økonomi, miljø og samfunn</p> <p>b. rapporter om evalueringene er uavhengige eller ikke, og hvor ofte de gjøres</p> <p>c. beskriv tiltak gjort basert på evalueringene, inkludert endringer i sammensetningen av øverste myndighetsorgan og organisasjonens praksis.</p>	<p>a. Styret har en årlig egenevaluering inkl kompetansekartlegging, hvor det også inkluderes en egenevaluering knyttet til bærekraft</p> <p>b. Rapporteringen er en egenevaluering som gjennomføres årlig</p> <p>c. Det er ikke gjennomført spesielle tiltak, eller endring i sammensetning av øverste styreorgan og organisasjonens praksis som følge av evalueringene.</p>	
2-19	<p>Lønn og godtgjørelse.</p> <p>a. beskriv policy for lønn og godtgjørelse for medlemmer av øverste myndighetsorgan og toppledere, inkludert:</p> <p>i. fastsatt lønn og variabel lønn</p> <p>ii. Signeringsbonus eller betalinger som insentiv for rekruttering</p> <p>iii. Sluttpakker</p> <p>iv. clawbacks</p> <p>v. pensjonsfordeler</p> <p>b. beskriv hvordan policy for lønn og godtgjørelse for medlemmer av øverste myndighetsorgan og toppledere henger sammen med mål og ytelse relatert til håndtering av organisasjonens påvirkning på økonomi, miljø og samfunn.</p>	<p>a.</p> <p>i. Det er kun fast lønn og bonusordning, ingen variable lønn</p> <p>ii. Ingen avtaler om signeringbonus</p> <p>iii. Ingen avtaler om sluttpakker</p> <p>iv. Ingen retningslinjer om clawbacks</p> <p>v. Alle ansatte har en kollektiv innskuddsbasert pensjon for lønn opp til 12 G</p> <p>b. Bonus er påvirket av økonomiske resultater. Forøvring ingen kopling mellom lønn og godtgjørelser og miljø og samfunn</p>	<p>a. https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/policy-godtgjorelse-sporebanken-sor.pdf</p> <p>a i. Årsrapport 2022 side 109</p>
2-20	<p>Prosess rundt bestemmelse av lønn og godtgjørelse.</p> <p>a. beskriv prosess for å utforme policy for lønn og godtgjørelse og for bestemmelse av lønn og godtgjørelse, inkludert:</p> <p>i. om uavhengige medlemmer av øverste myndighetsorgan eller en uavhengig komité fører tilsyn med prosessen for bestemmelse av lønn og godtgjørelse</p> <p>ii. hvordan interessenters syn på lønn og godtgjørelse hentes inn og tas i betraktning</p> <p>iii. om konsulenter på lønn og godtgjørelse er involvert i bestemmelse av lønn og godtgjørelse og hvis det, om de er uavhengige av organisasjonen, øverste myndighetsorgan og toppledere</p> <p>b. rapporter resultater fra interessenters stemming over policy og</p>	<p>a. Retningslinjer for Fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende personer samt Bonusprogramm godkjennes av bankens styre.</p> <p>i. Sparebanken Sør har egen Godtgjørelsesutvalg</p> <p>ii. Reretningslinjene for godtgjørelse er utarbeidet av styret i Sparebanken Sør. Retningslinjene er vedtatt av forstanderskapet. Eiere av egenkapitalbevis og ansatte er representert i styret og forstanderskapet.</p> <p>iii. Konsulenter er ikke involvert i utforming av policy for lønn og godtgjørelse</p> <p>b. Ikke aktuell</p>	<p>a. i. https://www.sor.no/felles/om-sporebanken-sor/styre-ledelse-og-organisasjon/</p>

2-21	<p>Lønnsforskjeller.</p> <p>a. rapporter forholdet mellom total årslønn for organisasjonens høyest betalte person til medianen av total årslønn for alle ansatte (utenom høyest betalte person)</p> <p>b. rapporter forholdet mellom lønnsøkning (i %) til høyest betalte person til median lønnsøkning (i %) for alle ansatte (utenom høyest betalte person)</p> <p>c. rapporter informasjon om konteksten for å forstå dataene og hvordan det er kommet frem til dataene.</p>	<p>a. Årlig kompensasjon for den høyest lønnede i banken i forhold til medianlønn i banken er på 4,58</p> <p>b. Lønnsveksten til høyest betalte person var 3,1%, mens median lønnsøkning i banken var 3,9%, dvs høyest betalte person fikk 80 % av lønnsøkningen til median i banken</p> <p>c. Indikatorene for lønn er basert på følgende data:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fast lønn, dvs eksklusive bonus - Lønn pr. 31.12. - Lønn til deltidsansatte er hensyntatt i beregningene 	
Strategi, policy og praksis			
2-22	<p>Uttalelse fra administrerende direktør om bærekraftens relevans for organisasjonen og dens strategi for å adressere bærekraft.</p> <p>a. uttalelse fra øverste myndighetsorgan eller CEO om bærekraftens relevans for organisasjonen og dens strategi for å adressere bærekraft.</p>	<p>Bankens misjon er å skape bærekraftig vekst og utvikling for vår landsdel, og bærekraft er forankret og integrert i bankens overordnede strategi. Vi skal bety noe for bærekraftig utvikling i regionen, og være en del av det grønne skiftet. Utfordringen fremover blir å integrere ESG på en god måte i forretningsområdene, utvikle og selge bærekraftige produkter og tjenester, og utstede bærekraftige obligasjoner i takt med forventninger fra marked og kunder. Vi har satt mål om å redusere karbonutslipp fra utlåns- og investeringsporteføljen med 40 prosent innen utgangen av 2030, og full karbonnøytralitet innen 2050. Satsingen på grønn og bærekraftig bankdrift, digitalisering og ny teknologi vil fortsette med uforminsket kraft.</p>	a. Årsrapport 2022 side, 5, 20 og 21
2-23	<p>Policy-forpliktelser innen ansvarlig forretningsførsel og menneskerettigheter.</p> <p>a. beskriv policy-forpliktelser innen ansvarlig forretningsførsel, inkludert:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. bindende internasjonale instrumenter som forpliktelsen refererer til ii. Om forpliktelsene fastsetter at due diligence skal følges iii. Om forpliktelsen fastsetter at føre-var-prinsippet skal følges iv. om forpliktelsene fastsetter at menneskerettigheter skal respekteres <p>b. beskriv policy-forpliktelser om menneskerettigheter, inkludert:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. internasjonalt anerkjente menneskerettigheter som forpliktelsene dekker ii. kategorier av interessenter, inkludert risikoutsatte eller sårbare grupper, som organisasjonen gir spesiell oppmerksomhet til i forpliktelsene. c. link til policy-forpliktelser om de finnes offentlig tilgjengelig, hvis de ikke er offentlig tilgjengelig, forklar hvorfor d. rapporter hvilke nivå i organisasjonen som har godkjent policy-forpliktelsene, og om dette er øverste nivå e. rapporter i hvilken grad hver policy-forpliktelse gjelder for organisasjonens aktiviteter og forretningsforbindelser f. beskriv hvordan policy-forpliktelsene kommuniseres til ansatte, forretningsforbindelser og andre relevante parter. 	<p>a</p> <ul style="list-style-type: none"> ii. Det er krav til rapportering av status og utvikling for initiativ i tilknytning til FN Global Compact og UNEP PRB, men det er ikke krav til Due Diligence. iii. Banker har tilsluttet seg FN Global Compact "føre var" prinsipper iv. Ja b.ii. Det er valgt ut sentrale FN konvensjoner basert på en vurdering av leverandører og forretningsforbindelser ut fra en risikobetraktning, men vi har ikke definert sårbare grupper utover at disse i stor grad er ivarett av FN konvensjonene ift vårt geografiske nedslagsfelt og forretningsvirksomhet d. Styret e. Gjelder for organisasjonens aktiviteter, leverandører og forretningsforbindelser f. Alle våre policyer ligger offentlig tilgjengelig på våre nettsider. Policiene kommuniseres med relevante brukere internt og eksternt og interessenter gjennom kurs og opplæring internt, og i dialog, møter, foredrag med relevante kunder/kundegrupper og interessenter 	<p>a.</p> <ul style="list-style-type: none"> https://www.sor.no/globalasets/organisasjon/barekraft/policy-ansvarlig-kredittgivning-sporebanken-sor.pdf https://www.sor.no/globalasets/organisasjon/barekraft/policy-ansvarlige-investeringer-og-ansvarlig-verdipapirvirksomhet-sporebanken-sor.pdf a., b.i., c. https://www.sor.no/globalasets/organisasjon/barekraft/policy-ansvarlige-innkjop-sporebanken-sor.pdf https://www.sor.no/globalasets/organisasjon/barekraft/retningslinjer-arbeidstaker-menneskerettigheter-sporebanken-sor.pdf https://www.sor.no/globalasets/organisasjon/barekraft/styri-og-dokument-strategi-barekraft-sporebanken-sor.pdf
2-24	<p>Forankring av policy-forpliktelser.</p> <p>a. beskriv hvordan hver policy-forpliktelse for ansvarlig forretningsførsel forankres i organisasjonens aktiviteter og forretningsforbindelser, inkludert:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. hvordan ansvar fordeles for å implementere forpliktelsene på tvers av ulike nivå innad i organisasjonen. ii. hvordan forpliktelsene integreres i organisasjonens strategier, operasjonelle policies og prosedyrer iii. hvordan forpliktelsene implementeres i forretningsforbindelsene iv. trening organisasjonen gir i implementering av forpliktelsene. 	<p>a. Policydokumenter sammen med operative retningslinjer gjennomgås med respektive ansvarlige organisasjonsheter og forretningsforbindelser. .</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Ansvar for de ulike tema og forretningsområder ligger i divisjonen ii. Forpliktelsene integreres i respektive operasjonelle retningslinjer. iii. Forpliktelsene implementeres gjennom kundemøter, spørreskjema og dialog iv. Interne og eksterne kurs, opplæring og digitale møter 	<p>a</p> <ul style="list-style-type: none"> ii. https://www.sor.no/globalasets/organisasjon/barekraft/retningslinjer-for-innkjop-sporebanken-sor.pdf iii. https://www.sor.no/globalasets/organisasjon/barekraft/retningslinjer-for-innkjop-sporebanken-sor.pdf
2-25	<p>Prosesser for å redusere negativ påvirkning.</p> <p>a. beskriv forpliktelser i å avhjelpe eller samarbeide om å avhjelpe negativ påvirkning som organisasjonen har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til.</p> <p>b. beskriv tilnærmingen for å identifisere og adressere klager, inkludert klagemekanismer som organisasjonen har etablert eller deltatt i</p> <p>c. beskriv andre prosesser som organisasjonen sørger for eller samarbeider om for å avhjelpe negativ påvirkning organisasjonen har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til.</p> <p>d. beskriv hvordan interessenter som er tiltenkte brukere av klagemekanismene involveres i utforming, revidering, operasjon og forbedring av mekanismene.</p> <p>e. beskriv hvordan organisasjonen følger effektiviteten til klagemekanismene og andre avhjelpingsmekanismer, rapporter eksempler på deres effektivitet, inkludert tilbakemelding fra interessenter.</p>	<p>a. FN Global Compact samt UNEP PRB. Åpenhetsloven stiller forpliktelser ift arbeids- og menneskerettighetene.</p> <p>c. Banken har et etablert system for registrering og håndtering av "uønska hendelser". Alle slike hendelser registreres i bankens Hendelsesdatabase og rapporteres kvartalsvis i risikoreporten til ledelse og styre. Tiltak for å redusere eller unngå uønskede hendelser ivarets i bankens Internkontrollsystem. Klager behandles sentralt i banken og eventuelle tiltak for forbedringer blir vurdert ut fra klagens karakter og betydning. Klager knyttet til regulatoriske forhold eksempelvis databrudd, produktinformasjon mm behandles av offentlige klageinstanser som Datatilsynet, Finansklagenemda e.</p> <p>d. Rutiner knyttet til klager utarbeides av Konsernstab og vedtas av Konsernledelsen. Leder for Operasjonell risiko vurderer kundeklagene og hvordan disse skal behandles videre. Det er ikke andre interessenter som er involvert i rutiner for kundeklager.</p> <p>e. Klagerutinen er intuitiv og ligger offentlig tilgjengelig på bankens nettsidene. Ved behov for hjelp kan Kundeservice kontaktes. Innspill på klagerutiner fra interessenter blir vurdert og hensyntatt, men det har vært få innspill. Klager registreres i bankens hendelsesdatabase og er integrert i kvartalsvise risikoreporter som går til ledelsen og styret. Eventuelle sentrale aspekter som det er viktig å følge opp, integreres i bankens internkontrollsystem</p>	<p>a.</p> <ul style="list-style-type: none"> https://www.sor.no/globalasets/organisasjon/barekraft/retningslinjer-for-innkjop-sporebanken-sor.pdf b. https://www.sor.no/globalasets/organisasjon/barekraft/rutine-kundeklager-sporebanken-sor.pdf

2-26	<p>Mekanismer for å søke råd og ta opp bekymringer.</p> <p>a. beskriv mekanismer individer har for å:</p> <p>i. søke råd om implementering av organisasjonens policies og praksis for ansvarlig forretningsførsel</p> <p>ii. Ta opp bekymringer om organisasjonens forretningsførsel.</p>	<p>a. Kunder, leverandører og samarbeidspartnere har gjennom dialog og møter med banken mulighet for å søke råd om implementering av policies og praksis for ansvarlig forretningsførsel. Alle bankens ESG policies ligger offentlig tilgjengelig på bankens hjemmesider.</p> <p>b. Direkte i møter og telefonsamtaler, eller gjennom klage- og/eller varslingsrutiner.</p>	<p>a.</p> <p>i. https://www.sor.no/felles/om-sparebanken-sor/samfunnsansvar/barekrafts-rapporter/</p> <p>ii. https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/rutine-kundeklager-sparebanken-sor.pdf</p> <p>https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/varslingsrutine-ekstern-sparebanken-sor.pdf</p> <p>https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/varslingsrutine-intern-sparebanken-sor.pdf</p>
2-27	<p>Etterlevelse av lover og reguleringer.</p> <p>a. rapporter totalt antall tilfeller av brudd på lover og reguleringer i rapporteringsperioden, og fordelt på:</p> <p>i. tilfeller som innebar bøter</p> <p>ii. Tilfeller som innebar ikke-monetære sanksjoner</p> <p>b. rapporter totalt antall og monetær verdi av bøter for tilfeller av brudd på lover og reguleringer som ble betalt i løpet av rapporteringsperioden, og fordelt på:</p> <p>i. bøter for tilfeller av brudd på lover og reguleringer som skjedde i denne rapporteringsperioden</p> <p>ii. bøter for tilfeller av brudd på lover og reguleringer som skjedde i tidligere rapporteringsperioder</p> <p>c. beskriv de vesentlige tilfellene av brudd</p> <p>d. beskriv hvordan det er bestemt hva som er vesentlige brudd.</p>	<p>a. 0</p> <p>i. 0</p> <p>ii. 0</p> <p>b. 0</p> <p>i. 0</p> <p>ii. 0</p> <p>c. 0</p> <p>d. Pålegg, gebyrer vedr brudd på Personvern fra Datatilsynet. Tapte Klagesaker i Finansklagenemda, Tapte saker brudd på produkt- og tjenesteinformasjon. Tapte saker brudd på markedskommunikasjon. Bøter fra Finanstilsynet vedr Hvitvasking.</p>	
2-28	<p>Medlemskap i bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger, og nasjonale/internasjonale lobbyorganisasjoner.</p> <p>a. rapporter assosiasjoner med industri, andre medlemsskap, nasjonale og internasjonale interesseorganisasjoner som organisasjonen deltar i en vesentlig rolle.</p>	<p>Sparebanken Sør er medlem i eller har tilsluttet seg bla følgende organisasjoner sine prinsipper mht ESG:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. UN Global Compact 2. UNEP Principle for Responsible Banking 3. FinansNorge Veikart grønn finans 4. Partnership for carbon accounting Financials (PCAF) 	
Interessentdialog			
2-29	<p>Tilnærming til interessentdialog.</p> <p>a. beskriv tilnærming til interessentdialog, inkludert:</p> <p>i. kategorier av interessenter organisasjonen har dialog med og hvordan disse er identifisert</p> <p>ii. Målet med interessentdialogen</p> <p>iii. Hvordan organisasjonen jobber for å sørge for meningsfull interessentdialog.</p>		<p>a.i., ii., iii.</p> <p>Bærekraftsrapport, kap. 2</p>
2-30	<p>Prosentandel av de totale ansatte som er dekket av kollektive tariffavtaler.</p> <p>a. prosentandel av alle ansatte som er dekket av kollektive tariffavtaler</p> <p>b. for ansatte som ikke dekkes av kollektive tariffavtaler, rapporter om organisasjonen bestemmer deres arbeidsforhold og arbeidsbetingelser basert på kollektive tariffavtaler som dekker andre ansatte eller om det er basert på kollektive tariffavtaler fra andre organisasjoner.</p>	<p>a. 100%</p> <p>b. Ikke relevant</p>	

GRI 2021 - Vesentlige tema

GRI	Indikator	Kommentar	Kkilde
3-1	<p>Prosess for å fastsette vesentlige tema.</p> <p>a. beskriv prosessen for å fastsette vesentlige tema, inkludert:</p> <p>i. hvordan organisasjonen har identifisert faktisk og potensiell, negativ og positiv påvirkning på ESG, inkludert påvirkning på menneskerettigheter, på tvers av aktiviteter og forretningsforhold</p> <p>ii. hvordan organisasjonen har prioritert påvirkning basert på significance</p> <p>b. spesifiser interessenter og eksperter som har gitt innspill i prosessen med å fastsette vesentlige tema.</p>	b. Konsulenter, revisor, meglere, analytikere, styre og eiere har gitt nyttige innspill til vesentlige tema.	a. i., ii. Bærekraftsrapport kap. 2
3-2	<p>Liste over vesentlige tema.</p> <p>a. liste over vesentlige tema</p> <p>b. endringer i liste over vesentlige tema fra forrige rapporteringsperiode.</p>	b. Det er ingen endringer i vesentlige tema. Likestilling og mangfold samt Arbeidsmiljø og utvikling av ansatte var egne tema i 2021. Nå inngår de i tema Arbeids- og menneskerettigheter som har fått mer fokus pga Åpenhetsloven.	a.Bærekraftsrapport kap. 2
Arbeids- og menneskerettigheter			
3-3	<p>Styring og håndtering av vesentlige tema.</p> <p>Styring og håndtering av vesentlige tema.</p> <p>For hvert vesentlige tema:</p> <p>a. beskriv faktisk og potensiell, negativ og positiv påvirkning på ESG, inkludert påvirkning på menneskerettigheter</p> <p>b. rapporter om den negative påvirkningen kommer fra aktiviteter eller forretningsforhold og beskriv aktivitetene eller forretningsforholdene relatert til den negative påvirkningen</p> <p>c. beskriv policies og forpliktelser knyttet til det vesentlige temaet</p> <p>d. beskriv tiltak som er gjort for å håndtere temaet og den relaterte påvirkningen, inkludert:</p> <p>i. tiltak for å unngå eller redusere potensiell negativ påvirkning</p> <p>ii. tiltak for å ta tak i negativ påvirkning, inkludert tiltak for å gi eller samarbeide om avhjelpende tiltak.</p> <p>iii. tiltak for å håndtere faktisk og potensiell positiv påvirkning</p> <p>e. rapporter følgende informasjon om sporing av effektivitet av tiltakene som er gjort:</p> <p>i. prosesser brukt for å spore effektiviteten til tiltakene</p> <p>ii. mål og indikatorer brukt for å evaluere prosessen</p> <p>iii. effektiviteten til tiltakene, inkludert fremskritt mot mål</p> <p>iv. Erfaringer og hvordan disse har blitt inkludert i organisasjonens operasjonelle policies og prosedyrer</p> <p>f. beskriv hvordan interessentdialog har gitt innspill til d og e.</p>	b.	Kfr Bærekraftsrapport punkt 3.1 og 2.3 https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/policy-arbeidstaker-menneskerettigheter-sporebanken-sor.pdf
401-1	Antall nyansettelser og turnover.		Scorekort seksjon 1.2
401-2	Fordeler gitt fulltidsansatte og ikke til deltidsansatte.	Deltidsansatte har de samme velferdsordningene som fulltidsansatte.	
401-3	Antall ansatte på foreldrepermisjon	100% returnerte til banken etter endt foreldrepermisjon.	Scorekort seksjon 1.2
404-1	Gjennomsnittlig antall timer med opplæring pr ansatt pr år.	Banken har ikke data for gjennomsnittlig opplæring pr stillingskategori	Scorekort seksjon 1.2
404-2	Programmer for videreutdanning og overgang til pensjonsalder.	Banken har ingen program for overgang til pensjonsalder.	Bærekraftsrapport punkt 3.4.3
404-3	Andel av ansatte som har regelmessige medarbeidersamtaler.	Alle medarbeidere har obligatorisk medarbeidersamtale minst en	Scorekort seksjon 1.2
405-1	Sammensetning av styrende organer, ledelse og ansatte kategorier.		Scorekort seksjon 1.1
405-2	Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn.		Scorekort seksjon 1.1
406-1	Antall tilfeller av diskriminering og gjennomførte tiltak.	Det er ingen tilfeller av diskriminering.	Scorekort seksjon 1.2
Personvern og informasjonssikkerhet			
3-3	Styring og håndtering av vesentlige tema.		Kfr Bærekraftsrapport punkt 4.1 og 2.3 https://www.sor.no/felles/om-sporebanken-sor/regelverk/bankens-personvernregler/
418-1	Dokumenterte klager vedrørende brudd på kundens personvern og		Scorekort seksjon 1.3
KPI B1	Pålegg, gebyrer vedr personvern fra Datatilsynet	Ingen bøter eller pålegg fra Datatilsynet	Bærekraftsrapport punkt 4.1 Scorekort seksjon 1.3
KPI B2	Service level agreement (SLA), oppetid i % på kundesystemer.		Bærekraftsrapport punkt 4.1 Scorekort seksjon 1.3
Økonomisk kriminalitet			
3-3	Styring og håndtering av vesentlige tema.		Kfr Bærekraftsrapport punkt 5.1 og 2.3 https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/policy-antihvitvasking-og-terrorfinansiering-sporebanken-sor.pdf
205-3	Bekreftede tilfeller av korrupsjon og gjennomførte tiltak.	Ingen tilfeller av identifisert korrupsjon.	
KPI C3	Misstenkelige saker hvitvasking flagget.		Bærekraftsrapport punkt 5.1 Scorekort seksjon 1.4
KPI C4	Misstenkelige saker hvitvasking meldt Økokrim.		Bærekraftsrapport punkt 5.1 Scorekort seksjon 1.4

Ansvarlige produkter og tjenester (produktinformasjon og markedsføring)		
3-3	Styring og håndtering av vesentlige tema.	Kfr Bærekraftsrapport punkt 6.1 og 2.3 https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/markedsforing-produktinformasjon-policy.pdf
417-2	Tilfeller av manglende overholdelse av krav/samsvar angående produkt, og tjeneste, informasjon og merking (Finansklagenemda).	Det er ingen tilfeller av klager, bøter eller advarsler vedr manglende overholdelse av krav/samsvar angående produkter og tjeneste, informasjon og merking.
417-3	Tilfeller av manglende overholdelse av krav/samsvar angående markedskommunikasjon (Finansklagenemda).	Det er ingen tilfeller av klager, bøter eller advarsler vedr manglende overholdelse av krav/samsvar angående markedskommunikasjon
Ansvarelig forretningsvirksomhet		
3-3	Styring og håndtering av vesentlige tema.	Kfr Bærekraftsrapport punkt 7.1 og 2.3 https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/eierstyring-og-selskapsledelse-sporebanken-sor.pdf https://www.sor.no/felles/om-sporebanken-sor/samfunnsansvar/etik-og-apenhet/
201-1	Direkte økonomisk verdi generert og distribuert.	Årsregnskap side 24 og 25, Scorekort, seksjon 2.1
201-2	Økonomiske effekter, risiko og muligheter ved klimaendringer.	https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/2022-tcf-rapport-sporebanken-
KPI E1	Kundetilfredshetindikator Personmarked.	Bærekraftsrapport punkt 7.1 og 7.5 Scorekort sesjon 2.2
KPI E2	Kundetilfredshetindikator Bedriftsmarked.	Bærekraftsrapport punkt 7.1 og 7.5 Scorekort sesjon 2.2
KPI E3	Klagesaker tappt i Finansklagenemda.	Bærekraftsrapport kapittel 7
KPI E4	Varslingsaker interne og eksterne.	Bærekraftsrapport kapittel 7
KPI E5	ESG rating iht Sustainalytics.	Sporebanken Sør skal ha lav risiko på ESG rating. Dette betyr en score lavere enn 20 poeng på Sustainalytics ratingskala.
KPI E5	ESG rating iht Sustainalytics.	Bærekraftsrapport pkt.1.3.8 og 7.1
Ansvarelig kreditt		
3-3	Styring og håndtering av vesentlige tema.	Kfr Bærekraftsrapport punkt 8.1 og 2.3 https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/policy-ansvarlig-kredittgivning-sporebanken-sor.pdf
FS8	Pengeverdien av produkter og tjenester utviklet for å levere en miljømessig forskjell.	Pengeverdien av produkter og tjenester er relatert til av grønne boliglån og grønne lån til næringsseidom.
FS8	Pengeverdien av produkter og tjenester utviklet for å levere en miljømessig forskjell.	Bærekraftsrapport punkt 8.4 og 8.5 og Scorekort seksjon 2.3
Ansvarelig investering og finansiering		
3-3	Styring og håndtering av vesentlige tema.	Kfr Bærekraftsrapport punkt 9.1 og 2.3 https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/policy-ansvarlige-investeringer-og-ansvarlig-verdipapirvirksomhet-sporebanken-sor.pdf
KPI G1	Grønne obligasjoner i Likviditetsporteføljen.	Bærekraftsrapport punkt 9.1 Scorekort seksjon 2.4 og Scorekort Definisjon
KPI G2	Finansiering under Green & Sustainability Bond Framework.	Bærekraftsrapport punkt 9.1 Scorekort seksjon 2.4 og Scorekort Definisjon
Ansvarelig innkjøp (miljøpåvirkning)		
3-3	Styring og håndtering av vesentlige tema.	Kfr Bærekraftsrapport punkt 10.1 og 2.3 https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/policy-ansvarlige-innkjop-sporebanken-sor.pdf
308-1	Nye leverandører som er vurdert opp mot miljøkriteriene.	100 %. Det er 9 nye leverandører med årlige leveranser større enn 1 MNOK. Alle disse leverandørene er vurdert opp mot miljøkriteriene.
308-2	Negative miljøpåvirkninger i leverandørkjeden.	Det er to leverandører som er vurdert å ha høy risiko for negativ påvirkning av klima og natur. Utover det er det ikke identifisert leverandører eller underleverandører som har vesentlig negativ miljøpåvirkning. Disse to leverandørene utgjør 3,4 % av antall leverandører med innkjøp i 2022 som er større enn 1 MNOK. Det er ingen leverandører som er ekskludert pga negative påvirkninger på klima og natur.
308-2	Negative miljøpåvirkninger i leverandørkjeden.	Bærekraftsrapport punkt 10.1

414-1	Nye leverandører som er vurdert opp mot sosiale kriterier.	100 %. Det er 9 nye leverandører med årlige leveranser større enn 1 MNOK. Alle disse leverandørene er vurdert opp mot sosiale kriterier.	
414-2	Negativ sosial påvirkning i leverandørkjeden.	Det er tre leverandører som oppgir å ha brutt arbeids- og menneskerettighetene. Disse bruddene gjelder underleverandører. Det er fra leverandørens side iverksatt tiltak, og det opplyses at det er ryddet opp i bruddene. Det opplyses at bruddenes alvorlighet er av mindre karakter. Kontraktene med underleverandørene er ikke terminert, da bruddene er løst. Disse tre leverandører utgjør 5,3 % av antall leverandører med innkjøp i 2022 som er større enn 1 MNOK.	Bærekraftsrapport punkt 10.2
KPI HI	Leverandører > 1 MNOK i årlige leveranser som er risikovurdert mht ESG	78,30 %	Kfr Bærekraftsrapport punkt 10.1
Klima og natur			
3-3	Styring og håndtering av vesentlige tema.		Kfr Bærekraftsrapport punkt 11.1 og 2.3 https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/policy-klima-miljo-sparebanken-sor.pdf
302-1	Direkte energiforbruk i virksomheten.	Totalt energiforbruk er spesifisert i klimaregnskapet. Sparebanken Sør forbruker energi til egen virksomhet (ingen salg).	Bærekraftsrapport pkt.11.2.1
305-1	Direkte GHG utslipp (Scope 1).	Bakgrunnen for at 2017 er valgt som Base line for mål til klimareduksjon, er at dette er det første året med komplette klimadata. Det er ingen rekalkulering av klimadata siden 2017.	https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/2022-klimaregnskap-sparebanken-sor.pdf
305-2	Indirekte energi GHG utslipp (Scope 2).		
305-3	Andre indirekte GHG utslipp (Scope 3).		
KPI I2	Reduksjon klimautslipp egen virksomhet, (Base line 2017).		Bærekraftsrapport pkt.11.2.1
KPI I5	Reduksjon i klimautslipp utlån.	Det arbeides med å etablere Base line.	Bærekraftsrapport punkt 11.1 og 11.2.2
KPI I8	Reduksjon i klimautslipp investeringer.	Det arbeides med å etablere Base line.	Bærekraftsrapport punkt 11.1 og 11.2.2

13 VEDLEGG 2: Scorekort

KPI (mht definisjoner, kfr siste side i Scorekort, Vedlegg 2)	GRI	ENH.	2020	2021	2022	Målsetning		Ambisjon
						Mål	Tid	
1. SOSIALE FORHOLD								
1.1 LIKESTILLING OG MANGFOLD								
Likestillingsrapport								
Antall ansatte totalt	GRI 102-8	Antall	457	476	502			
Antall ansatte kvinner		Antall	226	230	241			
Antall ansatte menn		Antall	231	246	261			
Arsverk		Årsverk		464	485			
Kvinneandel		%	49,5	48,3	48,0			
Mannsandel		%	50,5	51,7	52,0			
Andel ansatte under 30 år		%		6,1	8,0			
Andel ansatte mellom 30 og 50 år		%		42,4	41,6			
Andel ansatte over 50 år		%		51,5	50,4			
Heltidsansatte kvinner		Anall	181	194	206			
Heltidsansatte menn		Anall	230	245	252			
Deltidsansatte kvinner		Anall	41	35	35			
Deltidsansatte menn		Anall	5	2	9			
Totalt deltidsansatte		Antall	46	37	44			
Deltidsansatte kvinner		%	1,5	7,4	7,0			
Deltidsansatte menn		%	1,1	0,4	1,8			
Totalt deltidsansatte		Antall	46	37	39			
Midlertidige stillinger kvinner		Anall	8	3	5			
Midlertidige stillinger menn		Anall	11	3	6			
Midlertidige stillinger totalt		Antall	19	6	11			
Andel kvinner fordelt på stillingsnivå og kategori								
Andel kvinnelige ledere totalt		%	38,5	38,9	37,3	40 - 60	2025	
Kvinnelige ledere nivå 1 (CEO)		%			0			
Kvinnelige ledere nivå 2 (Konsernledelse)		%	25,0	37,5	33,3			
Kvinnelige ledere nivå 3 (Ledergruppene i divisjonene),%	GRI 405-1	%	30,0	21,9	33,3			
Kvinnelige ledere nivå 4 og 5 (Banksjef, Ass.Banksjef), %		%	46,8	53,5	42,1			
Andel kvinner i styret		%	50,0	50,0	50,0	40 - 60		
Andel kvinner Autoriserte finansielle rådgivere		%		55,0	55,6			
Andel kvinner Finansielle rådgivere		%		42,1	33,3			
Andel kvinner Bedriftsrådgivere		%		31,4	34,4			
Andel kvinner Kundebehandlere		%		80,0	70,3			
Andel ansatte på ulike stillingsnivåer etter alder								
Styre under 30		%			0			
Styre mellom 30 og 50 år		%			25,0			
Styre over 50 år		%			75,0			
Ledernivå 2 under 30 år		%		0	0			
Ledernivå 2 mellom 30 og 50 år		%		50,0	33,3			
Ledernivå 2 over 50 år		%		50,0	66,7			
Ledernivå 3 under 30 år		%		0	0			
Ledernivå 3 mellom 30 og 50 år		%		44,0	45,7			
Ledernivå 3 over 50 år		%		56,0	54,3			
Ledernivå 4/5 under 30 år		%		0	0			
Ledernivå 4/5 mellom 30 og 50 år		%		43	54			
Ledernivå 4/5 over 50 år		%		60	46			
Autoriserte finansielle rådgivere under 30 år	GRI 102-8 GRI 405-1	Antall		2	4			
Autoriserte finansielle rådgivere mellom 30 og 50 år		Antall		44	46			
Autoriserte finansielle rådgivere over 50 år		Antall		54	50			
Finansielle rådgivere under 30 år		Antall		32	47			
Finansielle rådgivere mellom 30 og 50		Antall		63	53			
Finansielle rådgivere over 50 år		Antall		5	0			
Bedriftsrådgivere under 30 år		Antall		0	0			
Bedriftsrådgivere mellom 30 og 50 år		Antall		60	56			
Bedriftsrådgivere over 50 år		Antall		40	41			
Kundebehandlere under 30 år		Antall		13	27			
Kundebehandlere mellom 30 og 50 år		Antall		13	14			
Kundebehandlere over 50 år		Antall		73	59			

KPI	GRI	ENH.	2020	2021	2022	Målsetning		Ambisjon
						Mål	Tid	
Kvinnerns lønn i forhold til menn								
Kvinner		NOK	600.867	638.079	663.673			
Menn		NOK	716.414	742.463	763.425			
Kvinnerns snitt lønn i forhold til menn		%	83,9	85,9	86,9	90 - 110	2025	
Kvinnerns lønn i forhold til menn, median		%		89,2	87,1			
Kvinner median lønn kvinner		NOK	574.168	616.800	629.800			
Menn median lønn menn		NOK	662.689	691.648	722.766			
Median lønn kvinner og menn (Ny krav GRI 21)					675.436			
Median lønn kvinner og menn ekskl CEO (Ny krav GRI 21)					675.436			
Kvinnelige ledere snitt i forhold til menn	GRI 405-2	%	93,3	91,2	90,3	90 - 110	2025	
Ledernivå 1 (CEO)		%						
Ledernivå 2		%	85,4	87,7	89,8			
Ledernivå 3		%	89,1	104,4	91,3			
Ledernivå 4		%	101,0	92,0	101,0			
Bedriftsrådgiver		%	91,7	95,5	92,0			
Autorisert Finansiell Rådgiver		%	95,8	99,4	94,3			
Kundebehandler		%	95,8	101,9	110,0			
1.2 ARBEIDSMILJØ OG UTVIKLING AV ANSATTE								
Ansatte								
Gjennomsnittsalder		år	49,5	49,1	48,4			
Gjennomsnittaldere rekrutterte		år	35,8	36,4	35,5			
Gjennomsnittsalder sluttet		år		54,2	49,3			
Ansatte sluttet kvinner		Antall	13	17	9			
Ansatte sluttet menn		Antall	10	12	14			
Rekrutterte kvinner totalt		Antall	21	20	23			
Andel rekrutterte kvinner totalt		%		42,6	39			
Andel rekrutterte kvinner under 30 år		%		5	34,8			
Andel rekrutterte kvinner mellom 30 og 50 år		%		95	60,9			
Andel rekrutterte kvinner over 50 år		%		0	4,3			
Rekrutterte menn totalt		Antall	16	27	36			
Andel rekrutterte menn totalt		%		57,4	61			
Andel rekrutterte menn under 30 år	GRI 401-1	%		40,7	33,3			
Andel rekrutterte menn mellom 30 og 50 år		%		44,5	55,6			
Andel rekrutterte menn over 50 år		%		14,8	11,1			
Rekrutterte med høyere utdanning.		%	91,9	93,7	86,4			
Turnover kvinner		%	2,9	3,2	1,8			
Andel turnover kvinner under 30 år		%		17,6	22,2			
Andel turnover kvinner mellom 30 og 50 år		%		29,4	22,2			
Andel turnover kvinner over 50 år		%		53,0	55,6			
Turnover menn		%	2,2	1,7	2,9			
Andel turnover menn under 30 år		%		10	7,1			
Andel turnover menn mellom 30 og 50 år		%		10	42,9			
Andel turnover menn over 50 år		%		80	50			
Opplæring								
Snitt opplæring pr kvinner		timer/år	40,0	65	144			
Snitt opplæring pr menn		timer/år	40,0	65	144			
Snitt opplæring pr. ansatt, (kategorisert fra 2022)		timer/år	40,0	65	144			
Ansatte som har gjennomgått opplæring i Etikk		Antall		476	502			
Ansatte som har gjennomgått opplæring i Etikk		%	100,0	100	100			
Ansatte som har gjennomgått opplæring i Bærekraft		Antall		476	402			
Ansatte som har gjennomgått opplæring i Bærekraft		%	100,0	100	80			
Ansatte som har gjennomgått opplæring i Personvern, GDPR		Antall		476	502			
Ansatte som har gjennomgått opplæring i Personvern, GDPR	GRI 404-1	%	100,0	100	100			
Ansatte som har gjennomgått opplæring i Informasjonssikkerhet		Antall		476	502			
Ansatte som har gjennomgått opplæring i Informasjonssikkerhet		%	100,0	100	100			
Ansatte som har vært igjennom AHV-opplæring		Antall		386	502			
Ansatte som har vært igjennom AHV-opplæring		%		100	100			
Ledere som har vært igjennom AHV-opplæring		Antall		90	93			
Ledere som har vært igjennom AHV-opplæring		%		100	100			
Ledere som fikk opplæring i HMS		Antall	15	13	13			

KPI	GRI	ENH.	2020	2021	2022	Målsetning		Ambisjon
						Mål	Tid	
Arbeidsmiljø								
Diskriminering		Saker	0	0	0			0
Personaltilfredshet		Score	84	NA	85	≥ 80		
Andel som har medarbeidersamtale		%	100	100	100			100
Sykefravær, sum, %		%	2,70	3,72	4,59			≤ 4,00
Sykefravær kort, %		%	0,53	0,49	0,92			
Sykefravær mellomlang, %		%	0,68	0,69	0,75			
Sykefravær lang, %		%	1,49	2,53	2,92			
Sykefravær barns sykdom kvinner		Dager		223	215			
Sykefravær barns sykdom menn		Dager		119	155			
Foreldrepermisjon - gjennomsnitt antall uker kvinner	GRI 401-3	Uker		19	16			
Foreldrepermisjon - gjennomsnitt antall uker menn	GRI 404-3	Uker		8	8			
Antall menn med rett til foreldrepermisjon	GRI 406-1	Antall		12	11			
Antall menn som tok ut foreldrepermisjon		Antall		12	11			
Menn returnerte etter permisjon og i arbeid etter 12 mnd.		Antall		12	11			
Menn med uttak av sammenhengende foreldrepermisjon		Antall		17	8			
Antall kvinner med rett til foreldrepermisjon		Antall		11	14			
Kvinner som tok ut foreldrepermisjon		Antall		11	14			
Kvinner returnerte etter permisjon og i arbeid etter 12 mnd.		Antall		11	14			
1.3 PERSONVERN OG INFORMASJONSSIKKERHET								
Saker meldt til Datatilsynet vedr. brudd på personvern		Antall	12	9	7			
Pålegg, gebyrer vedr personvern fra Datatilsynet		Antall	0	0	0			0
Klagesaker personvern fra eksterne parter		Antall		0	0			
Klagesaker personvern fra tilsynsmyndigheter	GIR 418-1	Antall		0	0			
Identitetslekkasjer, tyveri og tap av kundedata		Antall		0	0			
Oppetid kundeløsninger, SLA		%	99,6	99,77	99,64	≥ 99,70		
Digitale alvorlige bedragerisaker mot banken (hacking mv)		Antall	0	0	0			0
1.4 ØKONOMISK KRIMINALITET								
Korrupsjonssaker internt		Antall	0	0	0			0
Bedragerisaker internt	I 205-3	Antall	0	0	0			0
Mistenkelige saker hvitvasking flagget		Antall	18.900	18.933	20.878			
Mistenkelige saker hvitvasking med økokrim		Antall	62	102	161			
1.5 ANSVARLIGE PRODUKTER OG TJENESTER								
Tapte saker brudd på produkt- og tjenesteinformasjon		Antall	0	0	0			0
Tapte saker brudd på markedskommunikasjon	GRI 417-2	Antall	0	0	0			0
Mobil/nettbank privatmarked, aktive brukere eng.> kr. 1.000	GRI 417-3	%	73,4	74,8	77,0			
Nettbank bedriftsmarked		%	NA	76,6	95,7			
2. VIRKSOMHETSSTYRING								
2.1 SAMFUNN								
Gaver til lokalsamfunnet		MNOK	36,1	39,2	100,8			
Sponsoravtaler		MNOK	11,8	12,5	10,9			
Skattekostnad konsern		MNOK	307	323	332			
Formueskatt		MNOK	24	16	13			
Arbeidsgiveravgift		MNOK	60	67	75			
Finansskatt	GRI 201-1	MNOK	16	19	21			
Sum skatt og avgift	GRI 203-2	MNOK	407	425	441			
Netto lønn, pensjon og andre ytelser		MNOK	552	606	659			
Kontantutbytte aksjonærer		MNOK	219	125	250			
Kundeutbytte		MNOK			226			
Vekstkapital, tilbakeholdt overskudd		MNOK	766	952	685			

KPI	GRI	ENH.	2020	2021	2022	Målsetning		Ambisjon
						Mål	Tid	
2.2 ANSVARLIG FORRETNINGSFØRSEL								
Kundetilfredshetsindikator Personmarkedet		%	74,3	71,5	74,6			
Kundetilfredshetsindikator Bedriftsmarkedet		%	71,3	66,6	67,9			
Kundetilfredshetsindikator Personmarkedet		Plass nr	5	11	6	Topp 3		
Kundetilfredshetsindikator Bedriftsmarkedet		Plass nr	3	7	7	Topp 3		
Klagesaker meldt Finansklagenemda		Antall	12	9	15			
Klagesaker tapt i Finansklagenemda		Antall	0	0	2			0
Varslingssaker, interne		Antall	0	2	0			0
Varslingssaker, eksterne		Antall	0	2	2			0
ESG Rating, iht Sustanalytcs, (Neglisjerbarrisiko er ≤ 10 poeng)		Poeng		11,7	9,7	≤ 20		
2.3 ANSVARLIG KREDITT								
Grønne boliglån		MNOK	NA	14.000	11.044			
Grønne boliglån, årlig vekst (*Vekst basert på rammeverk fra 2019)		%	NA	NA	24,5*	≥ 10	Årlig	
Grønne boliglån, andel		%	16,5	18,5	14,0	50	2030	
Grønne lån næringsseidom		MNOK	NA	8.000	NA			
Grønne lån næringsseidom, årlig vekst		%	NA	NA	NA	≥ 10	Årlig	
Grønne lån næringsseidom, andel		%	NA	30	NA	50	2030	
2.4 ANSVARLIG INVESTERING OG FINANSIERING								
Finansiering under Green & Sustainability Bond Framework		MNOK	5.102	5.102	12.231			
Bærekraftige obligasjoner Likviditetsportefølje		MNOK	680	1.495	3.178	2.000	2022	
Andel brudd på Policy egne investeringer		MNOK	0	0	0			
Andel brudd på Policy likviditetsportefølje		MNOK	0	0	0			
Andel brudd på Policy Fondsforvaltere		MNOK	0	0	0			
2.5 ANSVARLIGE INNKJØP								
Sum innkjøp totalt		MNOK	440	447	515			
Sum innkjøp leverandører > 1 mill		MNOK	365	357	428			
Sum innkjøp leverandører > 1 mill		%	80,6	79,8	83,2			
Leverandører > 1 MNOK								
Leverandører som er risikovurdert i % av alle leverandører		% volum			78,3			
Har gode styringssystem for Arbeids- og menneskerettigheter		% antall			69,7			
Lav risiko mht brudd på Arbeids- og menneskerettigheter		% volum			39,5			
Middels risiko mht brudd på Arbeids- og menneskerettigheter		% volum			59,4			
Høy risiko mht brudd på Arbeids- og menneskerettigheter		% volum			1,1			
Leverandører > 1 MNOK som rapporterer at de har hatt brudd på Arbeids- og menneskerettigheter		Antall			2	0		
Har gode styringssystem for Virksomhetsstyring		% antall			62,7			
Lav risiko mht Virksomhetsstyring		% volum			94,3			
Har gode styringssystem for Klima og natur		% antall			75,7			
Lav risiko mht Klima og natur		% volum			37,9			
3. KLIMA OG NATUR								
Klimautslipp egen virksomhet, (Base line 2017)		tonn CO2	273,0	254,4	232,2			
Reduksjon klimautslipp egen virksomhet, (Base line 2017)		%	46,8	50,4	54,7	55,0	2030	
Energiintensitet egen virksomhet		kwh/m2	214	233	203,0	0 (NZE)	2050	
Reduksjon i klimautslipp fra utlån i 2030; Base line 2021		%		NA	NA	40	2030	
Reduksjon i klimautslipp fra utlån i 2050, Base line 2021		%		NA	NA	0 (NZE)	2050	
Reduksjon i klimautslipp fra investeringer i 2030, Base line 2021	GRI 305-1	%		NA	NA	40	2030	
Reduksjon i klimautslipp fra investeringer i 2050, Base line 2021	GRI 305-2	%		NA	NA	0 (NZE)	2050	
Elektrisk strøm fra fornybare energikilder	GRI 305-3	%		94,0	96,1			
Klimautslipp Scope 1		tonn CO2	19,0	13,6	11,3			
Klimautslipp Scope 2		tonn CO2	181,3	174,8	131,8			
Klimautslipp Scope 3		tonn CO2	72,7	66,0	89,1			
Firmabiler som er el-biler		%	62	81	83	100	2023	

KPI DEFINISJONER	ENH.	Kommentar
SOSIALE FORHOLD		
Andel kvinnelige ledere fordelt på stillingsnivå		
Andel kvinnelige ledere totalt		Antall kvinnelige ledere på ledernivå 1 til 4 (CEO, Konsernledelsen, Ledergrupper Divisjoner, Banksjef og Ass Banksjef) i forhold til totalt antall ledere på nivå 1-4
Kvinneres lønn i forhold til menn		
Kvinneres lønn i forhold til menn	NOK	Gjennomsnittlig fastlønn for kvinnelige faste ansatte i forhold til gjennomsnittlig fastlønn for mannlige faste ansatte
Arbeidsmiljø		
Personaltilfredshet, (medarbeiderengasjement)	Score	Score basert på medarbeidertilfredshet i Kantars undersøkelse, hvor 100 poeng er topp score
PERSONVERN OG INFORMASJONSSIKKERHET		
Oppetid kundeløsninger, SLA	%	Tilgjengelighetsnivå på de kundeorienterte banktjenestene Nettbank, Mobilbank og Nettbedrift, målt som antall minutt driftstid i forhold til antall minutt i døgnet, i samsvar med definert åpningstid i SLA (Service Level Agreement)
Digitale alvorlige bedragerisaker mot banken (hacking mv)	Antall	Bedragerisaker mot banken av digital karakter som har medført vesentlige kostnader eller skade for banken
VIRKSOMHETSSTYRING		
SAMFUNN		
Gaver og sponsorater til lokalsamfunnet	MNOK	Gaver og sponsorater til lokalsamfunnet utbetalt i 2021
ANSVARLIG FORRETNINGSVIRKSOMHET		
Kundetilfredshet Personmarked	%	Plassering på EPSIS Rating sin årlige undersøkelse av kundetilfredshet i bankbransjen. Undersøkelsen gir en totalscore på kundetilfredshet, hvor 100 er beste score, og score gir grunnlag for plass nr. av banker som er med i undersøkelsen
Kundetilfredshetindikator Bedriftsmarked	%	Plassering på EPSIS Rating sin årlige undersøkelse av kundetilfredshet i bankbransjen. Undersøkelsen gir en totalscore på kundetilfredshet, hvor 100 er beste score, og score gir grunnlag for plass nr. av banker som er med i undersøkelsen
ESG Rating Sustainalytics	Poeng	ESG risiko iht Sustainalytics ratingskala for ESG risiko (bærekraft). Grenser for risikokategorier, kfr Bærekraftsrapport punkt 1.3.8
ANSVARLIG KREDITT		
Grønne boliglån, andel	%	Andel grønne boliglån (saldo) basert på bankens rammeverk Green & sustainability Bond Framework i % av sum boliglån
Grønne lån næringsseiendom, andel	%	Andel grønne lån til næringsseiendom (saldo) basert på bankens rammeverk Green & sustainability Bond Framework i % av sum lån til næringsseiendom

ANSVARLIG INVESTERING OG FINANSIERING

Bærekraftige obligasjoner (emittert)	MNOK	Verdi av bærekraftige obligasjoner iht alloteringsrapporten som er emittert iht bankens rammeverk for obligasjoner, kfr Green & Sustainability Bond Framework
Bærekraftige obligasjoner Likviditetsportefølje	MNOK	Markedsverdi på obligasjoner i likviditetsportefølje som tilfredsstiller krav til grønn obligasjon slik definert i bankens finansdokument. Dette innebærer at obligasjonen skal være 1) Definert som green bond 2) Markedsført som green bond 3) Covered bond LCR 1&2 eller 0-vektore i LCR 1a og 4) Second party opinion. Likviditetsporteføljen er en likviditetsbeholdning som bankene er pålagt å holde av likviditetsmessige hensyn av myndighetene.
Andel brudd på Policy egne investeringer	MNOK	Brudd på bankens Policy ansvarlige Investeringer og ansvarlig Verdipapirvirksomhet
Andel brudd på Policy likviditetsportefølje	MNOK	Som for investeringer
Andel brudd på Policy Fondsforvaltere	MNOK	Som for investeringer

ANSVARLIGE INNKJØP

Sum innkjøp leverandører > 1 mill	MNOK	Sum av innkjøp fra en leverandører i 2022
Sum innkjøp leverandører > 1 mill	%	Sum innkjøp fra alle leverandører med større innkjøp enn 1 MNOK i % av bankens totale innkjøp
Andel leverandører som er risikovurdert mht ESG	% volum	Andel leverandører som er risikovurdert mht ESG iht bankens system for risikovurdering, målt i innkjøpsvolum i 2022 fra leverandører som er risikovurdert, i % av av bankens samlede innkjøp i 2022
Leverandører > 1 MNOK som har rapportert brudd på Arbeids- og menneskerettigheter	Antall	Antall leverandører med leveranser > 1 mill, som har svart på spørreundersøkelsen, og som selv rapporterer at de eller dets underleverandører er/har vært i brudd med arbeids- og menneskerettigheter iht bankens Policy ansvarlige innkjøp

KLIMA OG NATUR

Klimautslipp egen virksomhet, (Base line 2017)	tonn CO2	Totale klimautslipp i CO2 ekvivalenter scope 1 - 3 fra egen virksomhet, (dvs ikke inkludert scope 3 fra utlån og investeringer), i samsvar med klimaregnskapet utarbeidet iht GHG protokoll
Reduksjon klimautslipp egen virksomhet	%	Reduksjon av klimautslipp scope 1-3 fra egen virksomhet (dvs ikke inkludert scope 3 for utlån og investeringer), i samsvar med GHG-protokoll i forhold til base line 2017.
Reduksjon klimautslipp utlån	%	Ambisjon til reduksjon av klimautslipp scope 1 - 2 som inngår i bankens klimaregnskap fra utlån, (dvs ikke inkludert scope 3), basert på metoder og data som banken benytter målt i forhold til etablert Base line. Målsetning er å etablere Base line i 2022, basert på data 31.12.2021
Reduksjon klimautslipp investeringer	%	Ambisjon til reduksjon av klimautslipp scope 1 - 2 som inngår i bankens klimaregnskap fra investeringer (dvs ikke inkludert scope 3), basert på metoder og data som banken benytter målt i forhold til etablert Base line. Målsetning er å etablere Base line i 2021, basert på data 31.12.2021
Energiintensitet	kwh/m2	Denne indikatoren er uttrykk for energiintensitet, dvs forbruk av energi i kwh pr. m2 oppvarmet areal
Elektrisk strøm fra fornybare energikilder	%	Fornybare energikilder er definert som elektrisk strøm med opprinnelsesgarantier.

14 VEDLEGG 3: Tiltaksplan ARP

Område	Beskrivelse av tiltak	Bakgrunn for tiltaket	Mål for tiltaket	Status	Ansvarlig for gjennomføring	Langsiktig resultat
Forankring	Likestilling og mangfold - resertifisering som tema på leder og medarbeidersamlinger i 2021. Jevnlig informasjon på Intranett/Workplace gjennom året.	Gjøre bankens arbeid med likestilling og mangfold bedre kjent i banken. Skape større forståelse/kultur for likestilling og mangfold i organisasjonen (på alle nivåer). Bankens arbeid med likestilling og mangfold er ikke godt nok kjent blant ansatte.	Skape stolthet i organisasjonen - attraktiv arbeidsplass. Godt omdømme.	Vedtatt av KL	HR sjef	Ingen ansatte gir uttrykk for diskriminering i medarbeiderundersøkelsen. Lav turnover (mindre enn x %). Høy grad av trivsel i medarbeiderundersøkelser (snitt bedre enn bransjen).
Forankring	Nye temaer innfor Likestilling og mangfold tas inn som tema i medarbeiderundersøkelsen i 2022. (spørsmål om trakassering/diskriminering finnes allerede).	Gjøre bankens arbeid med likestilling og mangfold bedre kjent i banken. Skape større forståelse/kultur for likestilling og mangfold i organisasjonen (på alle nivåer). Bankens arbeid med likestilling og mangfold er ikke godt nok kjent blant ansatte.	Skape stolthet i organisasjonen - attraktiv arbeidsplass. Godt omdømme.	Vedtatt av KL	HR sjef	Ingen ansatte gir uttrykk for diskriminering i medarbeiderundersøkelsen. Lav turnover (mindre enn x %). Høy grad av trivsel i medarbeiderundersøkelser (snitt bedre enn bransjen).
Forankring	Ta inn likestilling og mangfold som temaområde i skjemaet som brukes i medarbeidersamtalen.	Gjøre bankens arbeid med likestilling og mangfold bedre kjent i banken. Skape større forståelse/kultur for likestilling og mangfold i organisasjonen (på alle nivåer). Bankens arbeid med likestilling og mangfold er ikke godt nok kjent blant ansatte.	Skape stolthet i organisasjonen - attraktiv arbeidsplass. Godt omdømme.	Vedtatt av KL	HR sjef	Ingen ansatte gir uttrykk for diskriminering i medarbeiderundersøkelsen. Lav turnover (mindre enn x %). Høy grad av trivsel i medarbeiderundersøkelser (snitt bedre enn bransjen).
Inkluderende arbeidsmiljø	Vurdere å ta i bruk Quiz fra LDO på avdelingsmøter i banken, alternativt kjøpe utvikle nanolæring om temaet.	I medarbeiderundersøkelsen i 2019 svarte x% av de ansatte at de hadde vært utsatt for mobbing/trakassering. (0 i 2020).	Forebygge mobbing/trakassering og utenforskap. Bygge gode holdninger/kultur.	Vedtatt av KL	HR sjef	Ingen ansatte gir uttrykk for mobbing/trakassering eller utenforskap i medarbeiderundersøkelsen, ingen varsler på trakassering.
Inkluderende arbeidsmiljø	Det foretas en risikovurdering av trakassering/sekstuell trakassering og utenforskap i jobbsammenheng.	I medarbeiderundersøkelsen i 2019 svarte x% av de ansatte at de hadde vært utsatt for mobbing/trakassering. (0 i 2020). Gjør situasjonen med hjemmekontor at det blir en større risiko for utenforskap.	Forebygge mobbing/trakassering og utenforskap. Bygge gode holdninger/kultur.	Vedtatt av KL	Likestillings utvalget	Ingen ansatte gir uttrykk for mobbing/trakassering eller utenforskap i medarbeiderundersøkelsen, ingen varsler på trakassering.
Rekruttering	Bevissthet/spesiell oppmerksomhet omkring mangfold ved rekruttering til lederstillinger i divisjoner der det ene kjønn er underrepresentert.	I alle divisjoner utenom PM divisjonen er kvinner underrepresentert i lederstillinger.	Andelen kvinner i lederstillinger i banken skal øke.	Vedtatt av KL	HR sjef	Andelen kvinner i lederstillinger skal være minimum 40 % innen år 2026.
Rekruttering	Bygge opp en bildebase til bruk i stillingsannonser som reflekterer mangfold.	Banken ønsker gjennom bevisst bildebruk å signalisere mangfold.	Større mangfold	Vedtatt av KL	HR/Markeds sjef	Større mangfold.
Rekruttering	Lage standard tekster som brukes i stillingsannonser.	Forskning viser at f.eks. kvinner og menn oppfatter ordbruk i stillingsannonser ulikt.	Flere kvinner som søkere til lederstillinger og stillinger innen IT.	Vedtatt av KL	HR sjef	Bedre mangfold blant kvalifiserte søkere ved stillingsutlysninger.

Område	Beskrivelse av tiltak	Bakgrunn for tiltaket	Mål for tiltaket	Status	Ansvarlig for gjennomføring	Langsiktig resultat
Rekruttering	Tilby personer med annen etnisitet som er traineer gjennom Trainee Sør plasseringer i banken.	Banken har en liten del av de ansatte med annen etnisk bakgrunn. Erfaringsvis rekrutterer banken en del ansatte blant personer som har vært ansatte vikariater.	Andelen ansatte med annen etnisitet skal gjenspeile andelen i kundemassen	Vedtatt av KL	HR sjef	Økt mangfold blandt de ansatte, minimum 10 nyansatte med en annen etnisk bakgrunn enn norsk innen 2026.
Rekruttering	Tilby sommerjobber/vikariater og arbeidstrening til personer med annen etnisitet	Banken har en liten del av de ansatte med annen etnisk bakgrunn. Erfaringsvis rekrutterer banken en del ansatte blant personer som har vært ansatte vikariater.	Andelen ansatte med annen etnisitet skal gjenspeile andelen i kundemassen	Vedtatt av KL	HR sjef	Økt mangfold blandt de ansatte, minimum 10 nyansatte med en annen etnisk bakgrunn enn norsk innen 2026.
Tilrettelegging	Tilby praksisplasser for personer med behov for arbeidstrening i samarbeid med NAV.	Ta samfunnsansvar - en del av bærekraftssatsingen til banken.		Vedtatt av KL	HR sjef	Banken skal hver år ha personer inne på arbeidstrening.
Heltidskultur	Kartlegge uønsket deltid ved bruk av spørreundersøkelse.	Deltidsansatte kan ha krav på økte stillingsstørrelser der det er behov for økt bemanning.	Redusere antall deltidsstillinger.	Vedtatt av KL	HR sjef	Opprettholde en sterk heltidskultur.
Livsfasen	Tilby hjemmekontorsløsninger for ansatte med omsorgsansvar.	Tilrettelegge for at ansatte med omsorgsansvar kan kombinere jobb og familie/privatliv.	Øke antall heltidsstillinger i banken.	Vedtatt av KL	HR sjef/ledere	Opprettholde en sterk heltidskultur.
Livsfasen	Lage rutine for oppfølging av ansatte som er ute i permisjon inkludert en samtale ved oppstart etter endt permisjon.	Det er i dag tilfeldig hvordan og hva slags oppfølging ansatte i permisjon gis.	Ansatte i permisjon som begynner i jobb igjen skal ha god oversikt over muligheter for tilrettelegging i forhold til	Vedtatt av KL	HR sjef	Like muligheter for menn/kvinner til karriere.
Livsfasen	Oppfordre menn/gi signaler om at menn som ønsker det kan ta ut lengre permisjon enn den lovbestedte ved svangerskapspermisjoner.	Menn tar kun ut lovbestedt permisjon. Banken vil være en bidragsyter til å bedre likestillingsmulighetene i samfunnet.	Menn i banken tar ut mer enn den lovbestedte delen av svangerskapspermisjonen	Vedtatt av KL	HR sjef/ledere	Like muligheter for menn/kvinner til karriere.
Likelønn	Innføre en fast likelønnsrett ved lokale forhandlinger.	Ut fra snittlønsbetraktninger tjener menn mer enn kvinner på noen områder/stillingsnivåer i banken. Når det gjelder snittlønn på selskapsnivå har ulikheter mest med at det på de øverste ledernivåene (Nivå 1 til 3) er flest menn (70/30) og at det er flest kvinner på de laveste lønnte stillingskategoriene (80/20)	Fjerne eventuelle lønnsforskjeller som kan ha med kjønn og gjøre ut fra målet om "lik lønn for arbeid av lik verdi".	Vedtatt av KL	KL/Ansettelsesutvalget	Likere lønn mellom kvinner og menn.
Likelønn	Vurdere de ulike stillinger i stabsmiljøene opp mot hverandre ut fra utgangspunktet: lik lønn for arbeid av lik verdi.	Det er i dag vanskelig å vurdere stillinger ut fra likelønns-perspektivet. Ulike titler og ulike fagområder er vanskelig å vurdere opp mot hverandre	Det skal bli lettere å gjennomføre likelønns-vurderinger.	Vedtatt av KL	HR sjef	Lik lønn for arbeid av lik verdi

15 VEDLEGG 4: Revisorerklæring

Til styret i Sparebanken Sør

Uavhengig uttalelse vedrørende Sparebanken Sørs rapportering av bærekraft

Vi har kontrollert om Sparebanken Sør har utarbeidet GRI-indeks for 2022, samt kontrollert målinger og beregninger av indikatorer for bærekraft (rapportering av bærekraft) for perioden 1. januar - 31. desember 2022. Vårt attestasjonsoppdrag er utført for å gi moderat grad av sikkerhet.

Sparebanken Sør sin GRI Indeks for 2022 er en oversikt over hvilke bærekraftstemaer Sparebanken Sør anser som vesentlige for deres virksomhet og hvilke indikatorer Sparebanken Sør bruker for å måle og rapportere resultater knyttet til bærekraft, sammen med en henvisning til hvor informasjonen om bærekraft er rapportert. Sparebanken Sør sin GRI Indeks for 2022 er tilgjengelig og inngår i Sparebanken Sør sin bærekraftsrapport for 2022. Vi har kontrollert om Sparebanken Sør har utarbeidet en GRI Indeks for 2022 og om informasjonen er presentert i overensstemmelse med Standarder publisert av The Global Reporting Initiative (www.globalreporting.org/standards) (kriterier)

Indikatorer for bærekraft er rapportert i Bærekraftsrapport 2022, kapittel 1.2.4 «Scorekort og KPI». Scorekortet inneholder indikatorer for bærekraft som Sparebanken Sør måler og følger opp. Sparebanken Sør har definert indikatorene for bærekraft og forklart hvordan de måles i vedlegg 2 «Scorekort» (kriterier).

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for Sparebanken Sørs rapportering av bærekraft og for at den er utarbeidet i overensstemmelse med kriterier som beskrevet over. Ansvaret omfatter å utforme, implementere og vedlikeholde en intern kontroll som sikrer at Sparebanken Sør utarbeider en GRI-indeks og måler og følger opp indikatorer for bærekraft.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Vi anvender ISQM 1 [NORSK] – Kvalitetsstyring for revisjonsforetak som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper, eller andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester og opprettholder et omfattende system for kvalitetskontroll inkludert dokumenterte retningslinjer og prosedyrer vedrørende etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse som gir moderat grad av sikkerhet om Sparebanken Sørs rapportering av bærekraft basert på handlinger vi har utført og bevis vi har innhentet. Vi har utført vårt oppdrag i samsvar med standard for attestasjonsoppdrag "ISAE 3000 Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon". Et attestasjonsoppdrag med moderat grad av sikkerhet i samsvar med ISAE 3000, innebærer å vurdere

*PricewaterhouseCoopers AS, Gravane 26, Postboks 447, NO-4664 Kristiansand
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap*

egnetheten av ledelsens bruk av de gjeldende kriteriene som grunnlag for rapporteringen om bærekraft, vurdere risiko for at rapporteringen om bærekraft inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil, adressere de vurderte risikoer på en hensiktsmessig måte etter omstendighetene, og å vurdere den samlede presentasjonen av rapporteringen av bærekraft. Et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat grad av sikkerhet, har et betydelig mindre omfang enn et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende grad av sikkerhet, både med hensyn til risikovurderingshandlingene, herunder forståelsen av den interne kontrollen, og handlingene som utføres for å håndtere de anslåtte risikoene.

Kontrollhandlingene vi har utført er basert på vårt profesjonelle skjønn og omfattet blant annet en vurdering av egnetheten av kriteriene som er benyttet, samt en vurdering av presentasjonen av rapporteringen om bærekraft. Våre kontroller omfattet også møter med representanter fra Sparebanken Sør som er ansvarlige for de vesentlige områdene som dekkes av rapporteringen om bærekraft, gjennomgang av internkontroll og rutiner for rapportering av indikatorer for bærekraft, innhenting og gjennomgang av relevant informasjon som understøtter utarbeidelsen av indikatorer for bærekraft, vurdering av fullstendighet og nøyaktighet av indikatorer for bærekraft som rapporteres i scorekort som presenteres i bærekraftsrapportens kapittel 1.2.4 og kontrollberegninger av indikatorer for bærekraft basert på en vurdering av risiko for feil.

Handlingene som utføres ved et attestasjonsoppdrag med moderat grad av sikkerhet varierer i art og tidspunkt fra, og er av et mindre omfang enn handlingene som utføres ved et attestasjonsoppdrag med betryggende grad av sikkerhet. Følgelig er graden av sikkerhet som oppnås fra et attestasjonsoppdrag med moderat grad av sikkerhet betydelig lavere enn sikkerheten som kunne blitt oppnådd dersom vi hadde utført et attestasjonsoppdrag med betryggende grad av sikkerhet. Vi avgir følgelig ikke en uttalelse som gir uttrykk for om rapporteringen om bærekraft, i all vesentlighet, er utarbeidet i samsvar med gjeldende kriterier.

Innhentet bevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på vår kontroll og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på forhold som gir oss grunn til å tro at

Sparebanken Sørs GRI-indeks for 2022 ikke, i det alt vesentlige, er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i standarder utgitt av The Global Reporting Initiative; og

Sparebanken Sørs indikatorer for bærekraft i Bærekraftsrapport 2022, kapittel 1.2.4 «Scorekort og KPI» ikke, i det alt vesentlige, er utarbeidet, målt og rapportert i overensstemmelse med definisjonene som er presentert i vedlegg 2 «Scorekort».

Kristiansand, 07.03.2023
PricewaterhouseCoopers AS

Hanne Sælemyr Johansen
Statsautorisert revisor

(2)